

SUOMENMAAN VIRALLINEN TILASTO.

~~XVIII.~~ XVII

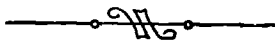
METSÄNHÖITOLAITOS.

UUSI JAKSO.

9.

METSÄHALLITUKSEN KERTOMUS

VUODELTA 1905.

HELSINGISSÄ,
KEISARILLISEN SENAATIN KIRJAPAINOSSA.
1907.

Metsähallituksen alamainen kertomus vuodelta 1905.

Kruununmaiden pinta-ala.

Kruununmaiden pinta-alasuhteista ei ole saatavana luotettavia tietoja syystä että pohjoisimmassa osassa maata, jossa kruununmetsien pääosa sijaitsee, melkoisia alueita vielä nytkin on taloudellista tarkoitusta varten mittaamatta, joten pinta-aloja siellä on voitu arvostella ainoastaan aikojen kuluessa toimitettujen, vaillinaisten maantieteellisten mittausten nojalla. Samaten ovat tiedot eri tiluslajeista epävarmoja, ne kun maamme muissakin osissa perustuvat vanhoihin tai vaillinaisiin mittauksiin. Etenkin on suhde kasvullisen metsämaan ja vesiperäisten maiden välillä epämääräinen pohjois-Suomen kruununmetsissä, missä tätä suhdetta on mittaamattomilla osilla täytynyt arvostella siten, että uusimpien mittausten tuloksia on käytetty keskimäärinä.

Vuoden 1904 lopussa arvioitiin kruununmaiden pinta-ala vesineen 13,143,937 hehtaariksi tai ilman vesiä 12,486,464 hehtaariksi. Tämä pinta-ala on kertomusvuoden kuluessa vähentynyt seuraavien maanluovutuksien kautta.

Tarkas- tuspiiri.	Hoitoalue.	Milloin luovutus on vah- vistettu.	Luovutetut maa-alueet.	Luovutettu ala.	
				Heh- taaria.	Summa.
Oulujärven.	Siikajoen.	19 ²⁷ / ₁₀ 05	Leiviskän tilalle Piippolan pitäjässä mant- taalin korotusta vastaan	61,70	267,25
			Samalle metsäveroa vastaan	201,08	
			” tilusvaihdon kautta	4,47	
	Paltamon.	19 ¹⁸ / ₁₁ 05	Pyhännön kirkkoherran virkatalolle Piip- polan pitäjässä		166,60
			Iisalmen—Kajaanin rautatielle pakkolu- vutuksella		14,30
	Evon— Vesijaon.	19 ²⁹ / ₁₂ 05	Mustapään talolle Padasjoen pitäjässä tilusvaihdon kautta		0,15
Yhteensä					448,30

Näennäisesti on kruununmaiden pinta-ala vielä vähentynyt sen kautta että uusien mittausten mukaan Kuohatin hoitoalueeseen kuuluva Kujangin kruununpuisto on havaittu olevan 113,82 hehtaaria pienempi kuin aikaisemmin on otaksuttu, sekä Kemin ja Tervolan pitäjissä huomattu löytyvän 14,000 hehtaaria vähemmän kruununmaata kuin aikaisempien laskujen mukaan. Viime vuosina toimitetuissa metsänhoidontarkastuksissa on tarkastettujen hoitoalueitten pinta-alat myös jossakin määrin muuttuneet, mutta otetaan nämä muutokset huomioon vasta ensi vuoden kertomuksessa. Samaten on Kuopion läänin tarkastuspiiristä siirtynyt Oulun läänin tarkastuspiiriin 11,560 hehtaaria, joka muutos tulee huomattavaksi vasta ensi kertomuksessa.

Sitä paitsi on kruununmaata luovutettu eri osissa maata pääasiallisesti uudistalojen muodostamista varten, vaan kun nämä tilusluovutukset eivät vielä ole lopullisesti päättyneet tahi tietoja luovutettujen tiluksien pinta-aloista ei ole saatu, ei niitä ole voitu tässä kertomuksessa huomioon ottaa.

Vielä mainittakoon että Paanajärven kuparikaivosyhtiölle on Kuusamon hoitoalueesta eroitettu noin 1,500 hehtaaria maata, vaan koska isojako Kuusamon pitäjässä vielä on kesken, ei tätäkään tilusalaa voida tarkemmin määrittellä.

Kruununmaiden pinta-ala on lisääntynyt ainoastaan Muonion hoitoalueessa Salmijärven perintötilan kanssa toimitetussa tilusvaihdossa 1,14 hehtaarilla.

Kun edellä luetellut vähennykset ja vastamainittu lisäys otetaan huomioon, oli kruununmaiden pinta-ala vuoden 1905 lopussa vesineen 13,143,376 hehtaaria ja ilman vesiä 12,485,903 hehtaaria.

Sittenkun Arnollisella asetuksella marraskuun 1 p:ltä 1904 oli määrätty että Oulun läänissä sijaitsevat kruununmaat, 3 tarkastuspiirin ja 18 hoitoalueen sijaan, ovat jaettavat 4 tarkastuspiiriin ja 44 hoitoalueeseen, teki Metsähallitus tammikuun 31 p:nä 1905 Keisarilliseen Senaattiin ehdotuksen tällaiseen jakoon, jota ehdotusta laadittaessa hoitoalueitten rajojen suhteen otettiin huomioon ei ainoastaan vedenjakajat, paikkakuntain liikekeskustat ja metsäntuotteiden menekki-suhteet, vaan myöskin maan hallinnollinen jako siten, että hoitoalueitten rajoja mikäli mahdollista koetettiin sovittaa kuntain rajoituksia myöten. Tämän ehdotuksen hyväksyi Keisarillinen Senaatti helmikuun 27 p:nä 1905. Luotettavien karttojen puutteessa ei kuitenkaan uusien hoitoalueitten rajoituksia voitu kertomusvuoden kuluessa niin tarkoin määrittellä, että näitten hoitoalueitten pinta-ala- ja varsinkin tiluslajisuhteita olisi saatu selville.

Tästä syystä ja kun vuoden 1905 menosääntö käsitti entistä hoitoaluejakoa ja menosäännössä olevia menoeriä ei katsottu sopivaksi jakaa uusia hoitoalueita kohti, ei tässä vuosikertomuksessakaan ole voitu noudattaa uutta hoitoaluejakoa muuta kuin poikkeustapauksissa. Niinpä on katsottu tarpeelli-

seksi tässä nyt jo eroittaa uusi Lapin tarkastuspiiri entisestä Kemin tarkastuspiiristä, vaikkei välirajaa vielä ole voitu tarkoin määritellä, ja on Lapin tarkastuspiiriin laskettu entiset Sodankylän, Ounasjoen, Muonion ja Inarin hoitoalueet sekä Kemin tarkastuspiiriin kaikki muut hoitoalueet.

Seuraava taulu osoittaa siis mitenkä kruununmaiden vastailmoitettu pinta-ala vuonna 1905 jakaantui entisiin hoitoalueisiin.

Tarkastuspiiri ja hoitoalue.	Pinta-ala (vesineen).	Koko pinta-ala sisältää likimäär. arvion mukaan:					Koko pinta-ala on kruununpist- toksi julistettu.
		Viljelysmaata.		Käivä metsä- mää.	Rämeik, soita ja muita hyökymäitä.	Vesii.	
		Peltoa.	Niittyä ja kytö- mää.				
Hehtaaria.							
Turun—Hämeen läänien.							
Lopen	13,216	59	297	8,052	4,501	307	5,566
Yläneen	10,774	87	588	5,470	5,489	140	276
Kankaanpään	45,861	467	2,855	21,052	20,279	1,208	42,094
Karvian	43,175	313	1,300	19,742	20,602	1,218	40,320
Parkanon	47,413	179	1,134	28,043	16,463	1,594	47,413
Aureen	36,861	174	199	19,229	15,602	1,657	36,861
Oriveden	23,659	652	434	16,814	4,727	1,032	22,877
Jämsän	18,992	166	251	13,540	4,405	630	18,454
Summa	239,951	2,097	7,058	131,942	91,068	7,786	213,861
Evon—Vesijaon							
	9,235	93	254	6,205	2,203	480	9,235
Viipurin—Mikkelin läänien.							
Miehikkälän	5,023	5	44	3,304	1,454	216	5,023
Pällilän	15,906	16	161	8,753	6,816	160	15,906
Rajajoen	13,513	30	150	11,722	1,455	156	13,072
Laatokan	17,669	11	751	13,964	2,613	330	15,679
Uomaan	57,006	30	245	31,692	21,740	3,299	57,006
Loimalan	54,436	20	472	32,881	18,436	2,627	50,848
Korpiselän	85,559	16	185	39,107	38,985	7,266	84,015
Mikkelin	41,368	186	268	26,128	12,605	2,181	7,284
Summa	290,480	314	2,276	167,551	104,104	16,235	248,833
Kuopion läänin.							
Ilomantsin	136,073	55	425	70,274	64,464	855	8,939
Suomusjärven	89,371	56	299	36,227	51,918	871	16,254
Jongunjoen	89,058	95	545	51,534	31,628	5,256	65,261
Kuohatin	62,285	50	416	31,165	27,510	3,144	62,285

Tarkastuspiiri ja hoitoalue.	Koko pinta-ala sisältää likimäär. arvion mukaan.							Koko pinta-ala on kunnunpinta-toksi julistettu.
	Pinta-ala (vesineen).	Viljelysmaata.		Kultaa metsä- maata.	Rakennetut soita ja muita hyökyämaita.	Vesii.		
		Pelton.	Nitettyä ja kylvö- maata.					
Hehtaaria.								
Halmejärven	57,502	71	547	27,290	27,636	1,958	57,502	
Palojärven	64,172	48	805	23,847	38,090	1,382	64,172	
Iisalmen	33,434	42	349	14,134	18,730	179	32,066	
Summa	531,895	417	3,386	254,471	259,976	13,645	306,479	
Vaasan läänin.								
Pyhäjärven	33,992	312	830	18,220	12,775	1,855	6,868	
Saarijärven	31,590	50	150	22,512	8,278	600	—	
Multian	24,354	63	371	8,666	14,800	454	—	
Virtain	27,473	160	632	13,064	13,311	306	—	
Jalasjärven	48,540	272	1,203	17,755	28,940	370	1,324	
Alajärven	61,445	532	880	27,676	32,339	18	—	
Salamajärven	83,585	93	844	43,408	34,934	4,306	19,189	
Viitasaaren	41,622	113	549	33,440	7,064	456	—	
Lestin	57,973	100	1,327	31,323	23,873	1,850	—	
Summa	410,574	1,695	6,786	216,064	176,314	9,715	27,381	
Oulujärven.								
Kalajoen	92,815	81	476	55,929	35,091	1,238	85,815	
Pyhäjoen	77,062	142	1,345	51,424	23,716	435	51,424	
Siikajoen	81,814	193	3,366	38,213	37,742	2,300	—	
Paltamon	186,701	105	486	77,127	104,353	4,630	22,584	
Sotkamon	399,655	249	4,885	226,350	153,714	14,457	—	
Hyrynsalmen	479,187	202	2,265	274,616	186,104	16,000	—	
Summa	1,317,234	972	12,823	723,659	540,720	39,060	159,823	
Iin.								
Haukiputaan	187,830	80	1,138	85,017	95,738	5,857	41,636	
Iin	662,726	118	1,714	326,079	325,935	8,880	18,981	
Kuusamon	622,680	84	1,810	303,934	302,852	14,000	—	
Simon	462,247	133	1,909	121,093	318,512	20,600	10,470	
Summa	1,935,483	415	6,571	836,123	1,043,087	49,337	71,087	
Kemin.								
Kemin	272,040	30	300	123,900	141,820	5,990	288	
Tornion	495,742	40	900	237,472	237,430	19,900	—	

Tarkastuspiiri ja hoitoalue.	Pinta-ala (vesineen).	Koko pinta-ala sisältää likimäär. arvion mukaan:						Koko pinta-alasta on kruununpuis- toksi julistettu.
		Viljelysmaata.		Kuivaa metsä- maata.	Rämeitä, soita ja muita hylkymaita.	Vesiä.		
		Peltoa.	Niittyä ja kytö- maata.					
							Hehtaaria.	
Rovaniemen	637,355	90	1,600	296,605	296,560	42,500	—	
Kemijärven	1,343,149	19	230	703,400	518,800	120,700	—	
Summa	2,748,286	179	3,030	1,361,377	1,194,610	189,090	288	
Lapin.								
Sodankylän	1,898,058	11	90	808,900	1,041,257	47,800	—	
Ounasjoen	498,892	11	206	299,800	193,275	5,600	—	
Muonion	962,703	5	125	182,450	738,423	41,700	—	
Inarin	2,286,585	—	—	451,000	1,598,585	237,000	—	
Summa	5,646,238	27	421	1,742,150	3,571,540	332,100	—	
Yhteensä pinta-alaa	13,129,376	6,209	42,605	5,439,542	6,983,572	657,448	1,036,987	

Kruununmaiden koko pinta-alasta on siis, kuten edellä olevasta taulusta huomataan, 7,641,019 heht. eli 58,2 prosenttia rämeitä, soita tai muita hylkymaita sekä vesiä ja ainoastaan 5,488,356 heht. eli 41,8 prosenttia viljelyksiä ja kuivaa, metsänkasvuun kelvollista maata, josta viljelykset yksistään 48,814 heht., vastaava 0,4 prosenttia, ja kuiva kasvuista metsämaa 5,439,542 heht., vastaava 41,4 prosenttia koko pinta-alasta.

Viime vuoden kertomuksessa on Metsähallitus ilmoittanut Oulun läänin uusien tarkastuspiirien ja hoitoalueitten nimet ja niiden likimääräiset pinta-alat ilman vesiä, mikäli ne silloin voitiin määritellä. Nyt annettavaa kertomusta varten on laskuja koetettu tarkastaa ja osaksi korjailla. Tulos näistä laskuista, jotka nämäkin vielä ovat ainoastaan likimääräisiä, näkyy seuraavasta kunnittain tehdystä taulusta.

Uuden hoitoalueen nimitys.	K u n t a.	Likimääräi- nen ala kussa- kin kunnassa hehtaaria.	Uusien hoito- alueiden ja tarkastuspii- rien likimää- räinen ala, hehtaaria.
	Oulujärven tarkastuspiiri.	Ilman vesiä.	
Haapajärvi	Reisjärvi	13,316	
	Haapajärvi	24,180	
	Pyhäjärvi	25,989	63,493
Kalajoki	Nivala	5,905	
	Sievi	38,393	
	Ylivieska	9,042	
	Alavieska	1,059	
	Kalajoki	384	54,733
Pyhäjoki	Pyhäjoki	3,050	
	Oulainen	9,663	
	Haapavesi	5,897	
	Kärsämäki	17,318	
	Pyhäjärvi	14,000	
	Kiuruvesi Kuopion lääninä	560	50,488
Siikajoki	Piippola	54,214	
	Pulkkila	1,576	
	Rantsila	3,923	
	Kestilä	19,801	79,514
Paltamo	Säräisniemi	66,489	
	Kajaanin maaseurakunta	32,633	
	Paltamo	7,553	106,675
Sotkamo	Sotkamo	86,402	86,402
Kuhmo	Jonkeri ent. Kuopion lääninä	11,000	
	Kuhmoniemi	174,386	185,386
Lentiira	S:ma	141,267	141,267
Hyrynsalmi	Ristijärvi	22,707	
	Hyrynsalmi	73,743	
	Suomussalmi	17,236	113,686
Suomussalmi	S:ma	183,322	183,322
Piispajärvi	S:ma	196,021	196,021
Puolanka	S:ma	14,000	
	Puolanka	131,316	145,316
Tarkastuspiirin ala			1,406,353

Uuden hoitoalueen nimitys.	K u n t a.	Likimääräi- nen ala kussa- kin kunnassa, hehtaaria.	Uusien hoito- alueiden ja tarkastuspii- rien likimää- räinen ala, hehtaaria.
	Iin tarkastuspiiri.		Ilman vesiä.
Utajärvi	Säräisniemi	10,276	
	Utajärvi	79,544	
	Muhos	177	89,997
Ii	Ylikiiminki	33,209	
	Pudasjärvi	50,000	
	Ii	39,069	122,278
Pudasjärvi	Pudasjärvi	164,267	164,267
Puhos	S:ma	160,000	160,000
Taivalkoski	Taivalkoski	269,589	269,589
Kuusamo	Kuusamo	224,000	224,000
Kitka	S:ma	238,932	238,932
Ranua	Pudasjärvi	163,000	163,000
Kuivaniemi	Ii	30,000	
	Kuivaniemi	89,790	119,790
Simo	Simo	141,250	141,250
Ylisimo	S:ma	51,481	
	Rovaniemi	46,000	
	Pudasjärvi	55,519	153,000
	Tarkastuspiirin ala		1,846,103
	Kemin tarkastuspiiri.		
Kemi	Kemi ja Tervola	91,926	91,926
Murola	Rovaniemi	168,000	168,000
Ylitornio	Ylitornio	142,271	
	Turtola	5,000	147,271
Turtola	S:ma	109,402	
	Kolari	26,000	135,402
Kolari	S:ma	193,169	193,169
Meltaus	Rovaniemi	206,000	206,000
Rovaniemi	S:ma	253,416	253,416
Etelä-Kemijärvi	Kemijärvi	89,319	
	Kuolajärvi	86,030	175,349
Pohjois-Kemijärvi	Kemijärvi	134,000	
	Kuolajärvi	61,000	195,000
Salla	S:ma	355,000	355,000
Tuntsa	S:ma	487,000	487,000
	Tarkastuspiirin ala		2,407,533

Uuden hoitoalueen nimitys.	K u n t a.	Likimääräi- nen ala kussa- kin kunnassa, hehtaaria.	Uusien hoito- alueiden ja tarkastuspii- rien likimää- räinen ala, hehtaaria.
Lapin tarkastuspiiri.			
Yläkemi	Sodankylä	572,000	572,000
Luiro	S:ma	495,975	495,975
Kitinen	S:ma	525,546	525,546
Sodankylä	S:ma	213,124	213,124
Alakittilä	Kittilä	233,600	233,600
Ylikittilä	S:ma	283,392	283,392
Muonio	Muonio	148,715	148,715
Enontekiö	Kittilä	95,000	
	Enontekiö	772,287	867,287
Inari	Inari	864,630	864,630
Utsjoki	S:ma	715,000	
	Utsjoki	469,955	1,184,955
Tarkastuspiirin ala			5,389,224
Yhteenvedo.			
	Oulujärven tarkastuspiiri		1,406,353
	Iin »		1,846,103
	Kemin »		2,407,533
	Lapin »		5,389,224
Yhteensä			11,049,213
Vesiä			609,587
Summa			11,658,800

Kruununpuistojen pinta-ala on lisääntynyt Turun—Hämeen läänien ja Kuopion läänin tarkastuspiireissä. Edellisessä on Keisarillisen Senaatin 17 p:nä loka-kunta 1893 antaman päätöksen mukaisesti koko Aureen hoitoalue saanut kruununpuiston luonnon, kun niiden 35 uudistalon asukkaat, joiden tilat mainitun päätöksen nojalla hoitoalueesta on eroitettu ja joista aikaisemmissa vuosikertomuksissa on selitetty, nyttemmin ovat saaneet immissionikirjansa. Jälkimmäisessä tarkastuspiirissä taas on Keisarillisen Senaatin päätöksellä huhtikuun 10 p:ltä 1905 Kuohatin hoitoalueessa sijaitseva Kujangin kruununmaa, alaltaan 3,383 hehtaaria, julistettu kruununpuistoksi. Lisäys tulee siis tekemään 40,244 hehtaaria, joten kruununpuistojen pinta-ala kertomusvuoden lopussa tuli olemaan 1,036,888 hehtaaria vesineen.

Teiden ja siltain tekovelvollisuuksien suhteen on kruununpuistoille määrätty 180 manttaalia, mutta on huomioon otettava ettei kaikkia kruununpuistoja vielä ole manttaaliin pantu.

Henkilökunta.

Metsähallituksessa on, paitsi ylitirehtööriä ja hänen apulaistaan, toiminnassa ollut kymmenen virkamiestä. Sitä paitsi on erityinen metsänhoitovirkamies neljän piirustajan avustamana toimittanut Metsähallituksen karttatöitä. Kamreerin konttorissa on ollut kaksi lainopillisen tutkinnon suorittanutta apulaista sekä yksi kirjanpitäjä, ja puhtaaksikirjoitustyöt on suorittanut neljä sitä varten otettua henkilöä.

Tarkastuspiireissä on kussakin yksi ylimetsänhoitaja valvonut hoitoalueitten hallintoa ja vartioimista varten asetetun henkilökunnan toimintaa. Tämän henkilökunnan lukumäärä käy esille seuraavasta luettelosta.

Tarkastuspiiri ja hoitoalue.	Hallintoa varten.			Vartioimista varten.			
	Metsänhoitaja.	Apulaismetsänhoitaja.	Metsäpäälysmiehiä.	Metsänvartioita.	Ylimäär. metsänvartioita.	Yhteensä metsänvartioita.	Vartiopiirien keskimääräinen laajuus hehtaareissa.
Turun—Hämeen läänien.							
Lopen	1	—	—	12	—	12	1,100
Yläneen	1	—	—	5	1	6	2,154
Kankaanpään	1	—	—	21	3	24	2,184
Karvian	1	—	—	18	1	19	2,398
Parkanon	1	—	—	19	—	19	2,496
Aureen	1	—	—	14	—	14	2,633
Oriveden	1	—	—	19	—	19	1,245
Jämsän	1	—	—	17	1	18	1,117
Summa	8	—	—	125	6	131	—
Eron—Vesljoen	1	—	—	8	—	8	1,153
Wiipurin—Mikkelin läänien.							
Miehikkälän	—	—	—	3	—	3	1,674
Pällilän	1	—	—	6	—	6	2,651
Rajajoen	1	—	—	8	2	10	1,351
Laatokan	1	—	—	6	—	6	2,945
Uomaan	1	1	—	8	—	8	7,126
Loimalan	1	—	—	8	—	8	6,805
Korpiselän	1	—	—	8	—	8	10,695
Mikkelin	1	—	—	23	1	24	1,724
Summa	7	1	—	70	3	73	—

Tarkastuspiiri ja hoitoalue.	Hallintoa varten.			Vartioidimista varten.			
	Metsänhoitaja.	Apulaismetsänhoitaja.	Metsäpäälysmiehiä.	Metsänvarhoita.	Ylimäär. metsänvarti-joita.	Yhteensä metsänvarti-joita.	Vartiopiirien keskimääräinen laajuus hehtaareissa.
Kuopion läänin.							
Ilomantsin	1	—	—	31	—	31	4,390
Suomusjärven	1	—	—	21	—	21	4,256
Jongunjoen	1	—	—	19	—	19	4,687
Kuohatin	1	—	—	9	—	9	6,920
Halmejärven	1	—	—	10	—	10	5,750
Palojärven	1	—	—	17	—	17	3,775
Iisalmen	1	—	—	14	—	14	2,388
Summa	7	—	—	121	—	121	—
Waasan läänin.							
Pyhäjärven	1	—	—	13	2	15	2,266
Saarijärven	1	—	—	12	5	17	1,858
Multian	1	—	—	8	—	8	3,040
Virtain	1	—	—	12	1	13	2,113
Jalasjärven	1	—	—	11	8	19	2,555
Alajärven	1	—	—	15	1	16	4,096
Salamajärven	1	—	—	18	5	23	3,634
Wiitasaaren	1	—	—	11	4	15	2,775
Lestin	1	—	—	22	1	23	2,520
Summa	9	—	—	122	27	149	—
Oulujärven.							
Haapajärven	1	—	—	11	—	11	—
Kalajoen	1	—	—	9	—	9	—
Pyhäjoen	1	—	—	9	—	9	—
Siikajoen	1	—	—	12	—	12	—
Paltamon	1	—	—	17	—	17	—
Sotkamons, Kuhmon ja Lentiiran . .	1	—	2	21	—	21	—
Hyrnysalmen ja Suomussalmen . .	1	—	1	14	—	14	—
Piispajärven	1	—	—	7	—	7	—
Summa	8	—	3	100	—	100	—
Iin.							
Utajärven ja Puolangan	1	—	1	12	2	14	—
Iin ja Pudasjärven	1	—	1	10	2	12	—

Tarkastuspiiri ja hoitoalue.	Hallintoa varten.			Vartioimista varten.			
	Metsänhoitaja.	Apulaismetsänhoitaja.	Metsäpäälysmiehiä.	Metsänvartijoita.	metsänvartijoita.	Yhteensä metsänvartijoita.	Vartiopiirien keskimääräinen laajuus hehtaareissa.
Puhoksen ja Taivalkosken	1	—	1	15	3	18	—
Kuusamon ja Kitkan	1	1	1	12	1	13	—
Ranuan	1	—	—	5	6	11	—
Kuivaniemen	1	—	—	5	5	10	—
Simon	1	—	—	6	2	8	—
Ylisimon	1	—	—	4	3	7	—
Summa	8	1	4	69	24	93	—
Kemin.							
Kemin	1	—	—	5	1	6	—
Murolan	1	—	—	5	3	8	—
Ylitornion	1	—	—	5	4	9	—
Turtolan	1	—	—	5	3	8	—
Kolarin	1	—	—	5	3	8	—
Rovaniemen ja Meltauksen	1	—	1	11	4	15	—
Etelä-Kemijärven	1	—	—	5	—	5	—
Pohjois-Kemijärven	1	—	—	5	—	5	—
Sallan	1	1	—	2	—	2	—
Tuntsan	1	—	—	1	—	1	—
Summa	10	1	1	49	18	67	—
Lapin.							
Yläkemin	1	—	—	3	1	4	—
Luiron	1	—	—	3	—	3	—
Sodankylän ja Kitisen	1	1	1	9	—	9	—
Alakittilän	1	—	—	5	1	6	—
Ylikittilän	1	—	—	3	1	4	—
Muonion	1	—	—	8	1	9	—
Enontekiön	1	—	—	3	—	3	—
Inarin ja Utsjoen	1	—	1	5	7	12	—
Summa	8	1	2	39	11	50	—
Kaikkiaan	66	4	10	703	89	792	—

Vartiopiirien keskimääräistä laajuutta Oulun läänissä sijaitsevilla hoitoalueilla ei ole laskettu syystä että hoitoalueitten rajoja, kuten jo aikaisemmin

mainittiin, ei vielä ole lopullisesti määrätty ja hoitoalueitten pinta-alojakaan siis ei täsmälleen tunneta.

Metsänhoitajan tehtäviä Miehikkälän kruununpuistossa on Wiipurin-Mikkelin läänien tarkastuspiirin ylimetsänhoitaja edelleen toimittanut.

Paitsi luettelossa mainittuja virkamiehiä on kertomusvuoden aikana Keisarikunnan Senaatin myönnytyksellä määrätty metsäkonduktöörejä tilapäisesti avustamaan metsänhoitajia kiireellisissä puiden leimaus- ja luovutustöissä, hakkuitten järjestämisessä y. m.

Metsänvartioimista, hakkuitten valvomista y. m. varten on tarpeen mukaan palkattu ylimääräistä vartijaväestöä, jota paitsi Rajajoen, Siikajoen, Paltamon ja Sotkamon hoitoalueissa jotkut kruununmetsätorpparit ovat olleet velvolliset toimittamaan vartioimista, nauttien siitä helpotuksia verojensa suorittamisessa.

Henkilökunnan lisääminen.

Hoitoalueet. Kuten jo edellä mainittiin hyväksyi Keisarikunnan Senaatti 27 p. helmikuuta 1905 Metsähallituksen ehdotuksen Oulun läänissä sijaitsevien kruununmaiden uudestaan jakamista varten hoitoalueisiin, marraskuun 1 päivänä 1904 annetun asetuksen mukaisesti. Tämä jako pantiin täytäntöön seuraavalla tavalla. Koska sanotussa asetuksessa muun muassa määrätään että nykyiset vakinaiset metsäpäälysmiehet ovat pysytettävät toimeensa siksi, kunnes he siitä eroavat, varattiin kutakin metsäpäälysmiestä kohti yksi uusista hoitoalueista, jossa metsänhoitajanvirka vastaiseksi jätetään täyttämättä, sekä määrättiin että rajalla asuvien metsänhoitajien tulee metsäpäälysmiesten avulla hoitaa näitä hoitoalueita. Täten yhdistettiin vastaiseksi

Kuhmon ja Lentiiran hoitoalueet	Sotkamon hoitoalueeseen
Suomussalmen hoitoalue	Hyrynsalmen »
Puolangan »	Utajärven »
Pudasjärven »	Iin »
Taivalkosken »	Puhoksen »
Kitkan »	Kuusamon »
Kuivaniemen »	Simon »
Meltauksen »	Rovaniemen »
Kitisen »	Sodankylän »
Utsjoen »	Inarin »

Kun sitten entisten hoitoalueitten metsänhoitajat olivat ilmoittaneet minkä uusista hoitoalueista kukin haluaa pitää, määrättiin huhtikuun 1 päivästä virkaa toimittavat metsänhoitajat kaikkiin muihin uusiin hoitoalueisiin

sekä v:t ylimetsänhoitaja Lapin tarkastuspiiriin. Kun vuoden kuluessa Kuivaniemen hoitoalueen metsäpäälyysmies toimestaan erosi, saatiin tähänkin hoitoalueeseen v. t. metsänhoitaja, joten siis kruununmaiden henkilökunta kertomusvuoden kuluessa lisääntyi 16 metsänhoitajalla ja 1 ylimetsänhoitajalla Oulun läänissä.

Metsien vuosi vuodelta kohoavan arvon ja metsäntuotteiden sen johdosta lisääntyvän menekin kautta on toiminta rautateiden varsilla tai muuten edullisesti sijaitsevilla kruununmetsissä etelä- ja keski-Suomessa viime vuosina niin lisääntynyt, että eräissä hoitoalueissa on metsänhoitajille täytynyt antaa tilapäisiä avustajia erinäisiä töitä varten pitemmäksi tai lyhemmäksi ajaksi. Kun tällaisten hoitoalueitten tarkoituksenmukainen hoitaminen nykyisen henkilökunnan avulla siis on mahdoton, käy piakkoin tarpeelliseksi ryhtyä toimiin niiden jakamiseen.

Metsänvartija-laitos. Jos tarkastetaan metsänvartijain lukumäärää varsinkin pohjois-Suomen laajoissa hoitoalueissa, huomataan heti että vartiopiirit käsittävät niin suuria aloja, että niiden tarkoituksenmukainen vartioiminen metsänraiskauksilta ja kulovalkeilta käy mahdottomaksi. Kun vielä otetaan huomioon että metsänvartijain palkat ovat aivan vähäiset, joten heidän usein täytyy hankkia itselleen työansiota vartiopiiriensä ulkopuolelta, on aivan selvää, että metsänvartijain asema ylimalkaan on huono ja kaipaa parannusta. Tästä syystä onkin Metsähallitus ryhtynyt suunnittelemaan metsänvartijalaitoksen parantamista siihen suuntaan että metsänvartijain lukumäärä saataisiin lisätyksi ja heidän taloudellinen toimeentulonsa jonkun verran varmemmaksi.

Metsänhoidontarkastus. Kuten Metsähallitus jo viime kertomuksessaan on esiintuonut, vaaditaan järkipäraseen metsätalouden kehittämiseksi tarkoituksenmukaiselle kannalle että hoitoalueissa toimeenpannaan aika-ajoittaisia tarkastuksia eli n. s. metsänhoidonrevisiooneja, jolloin hoitoalueen metsävarat ja metsien tila tarkoin tutkitaan, metsätalouden kulku seuraavaksi vuosikymmeneksi määritellään sekä tällä ajalla suoritettavat tehtävät suunnitellaan. Ainoastaan tällöisten aika-ajoittaisten metsänhoidon tarkastusten ja niissä toimitettavien arvostelujen ja kasvullisuusolojen tutkimusten kautta voidaan nimittäin saada talous laajoissa kruununmetsissämme järjestetyksi siten että kypsyneet puuvarat tulevat oikeana aikaansa talteen otetuiksi, mutta samalla kaikki metsävarain liiallinen kuluttaminen kartetuksi ja metsien uudistuminen turvatuksi sekä metsänhoitohenkilökunnan toiminta järjestetyksi metsätaloudelle hyödyksi.

Tällaisia taksatoorillisia töitä, jotka 1859 vuoden Armollisen johtosääntön 31 §:n mukaan oikeastaan kuuluisivat ylimetsänhoitajain toimintaan, eivät nämä luonnollisesti, muita tehtäviensä laiminlyömättä, ennätä suorittaa, vaan tarvitaan niihin erityisiä ammattivoimia. Sen tähden määräsi Metsähallitus

koetteeksi vuonna 1904 ne ylimääräiset metsänarvostelijat, jotka Keisarillisen Senaatin 16 p:nä toukokuuta 1898 antamalla myönnytyksellä ovat asetetut kruununpuistojen metsänjakotöitä varten, toimittamaan tämänlaatuisia metsänhoidontarkastuksia neljässä eri hoitoalueessa. Kun tämän toimenpiteen hyvä vaikutus kruunun metsätalouteen jo heti tuli ilmi, teki Metsähallitus 28 p:nä helmikuuta 1905 esityksen että näitä ylimääräisiä metsänarvostelijoita saataisiin vastedes. Metsähallituksen heille antamien ohjeiden mukaan, käyttää metsänhoidon tarkastuksia varten kruununmetsissä sekä että niiden lukumäärä lisättäisiin kahdella, joten niitä tulisi olemaan kuusi. Tähän esitykseen suostuikin Keisarillinen Senaatti seuraavan huhtikuun 10 p:nä. Jotta kussakin maamme hoitoalueista voidaan toimeenpanna tällainen metsänhoidontarkastus joka kymmenes vuosi on kuitenkin tarpeellista että toimitusmiesten lukumäärä vähitellen saadaan lisätyksi ainakin kymmeneen.

Metsähallitus. Wiime vuoden kertomuksessa on Metsähallitus huomauttanut kuinka Metsähallitukseen on täytynyt hankkia lisävoimia sen johdosta että myyntimäärä kruununmetsistä viime vuosina on suuresti paisunut ja muunkin toiminta kruununmetsissä lisääntynyt sekä että koko se toimi ja vastuu, joka aikaisemmin oli kuvernöörinvirastoilla ollut kruununmetsien raha-asiaihin suhteen, on siirretty Metsähallituksen asiaksi. Waan edelleen on voimia täytynyt kartuttaa Metsähallituksessa. Niin on kertomusvuonna otettu lisää yksi piirustaja ja yksi puhtaaksikirjoittaja. Kun metsänhoitohenkilökunta Oulun läänissä uusien hoitoalueitten perustamisen kautta on lisääntynyt ja metsänhoidontarkastajain lukumäärä on korotettu, tulee täten työ Metsähallituksessa yhä enenemään, joten työvoimain kartuttamista Metsähallituksessa edelleen vaaditaan.

Wastamainittu lisääntynyt toiminta kruununmetsissä on myös tehnyt välttämättömäksi vuorovaikutuksen hankkimisen Metsähallituksen ja metsänhoitovirkakunnan välillä. Metsähallitus teki sen tähden vuonna 1904 Keisarilliseen Senaattiin anomuksen saada vuoden 1905 alussa kutsua 3 ylimetsänhoitajaa ja 3 metsänhoitajaa kahden viikon ajaksi Metsähallitukseen neuvottelemaan erityisistä käsiteltävinä olevista tärkeistä kysymyksistä; kirjelmällä marraskuun 14 p:ltä samana vuonna antoikin Keisarillinen Senaatti myönnytyksensä tähän pyyntöön ja tammikuun 16—28 päivinä v. 1905 pidettiin nämä neuvottelukokoukset Metsähallituksessa.

Ensin tarkastettiin Metsähallituksen aikaisemmin tekemä ehdotus Oulun läänissä sijaitsevien kruununmaiden uudestaan jakamista varten tarkastuspiireihin ja hoitoalueisiin, josta jaosta edellä jo on tehty selvää. Tämän yhteydessä katsottiin tarpeen vaatimaksi että Lapin tarkastuspiirissä, jossa on vaikea saada asuntoja, metsänhoitovirkamiehille rakennettaisiin asuinhuoneet sekä annettaisiin vähän heinämaata.

Myöskin oli keskusteltavana suurempien sahapuumäärien myynti pitempikaikaisten kontraktien kautta. Tällaisia myyntiä pidettiin tarkoituksen mukaisina ainoastaan seuduilla, joissa ei ole olemassa mitään kilpailua tai missä ostajan täytyy toimia aivan tuntemattomissa oloissa ja uhrata suuria rahamääriä uittoväyläin perkauksiin y. m. töihin kauppaansa varten.

Käsiteltävänä oli myös hakkaukset ja muut toimet kruununmetsissä. Keskustelun johdosta tässä asiassa on Metsähallitus 8 p:nä huhtikuuta 1905 laatinut kiertokirjeen, jossa annetaan ohjeita ylimetsänhoitajain ja metsänhoitajain toiminnasta kruununmetsissä, leimauksien ja hakkauksien järjestämisestä, hiomopuiden, poltto- y. m. puiden hakkauksesta, metsien ruokko- ja hoitotoimista, kruununmetsätorppain kotitarvehakkauksista, hoitoalueitten kartastojen kuntoonpanemisesta y. m.

Kun on katsottu suotavaksi että ostajat saisivat tarkkoja tietoja myytäviksi tarjottujen puiden laadusta ja soukkenemisesta, otettiin keskusteltavaksi olisiko syytä muuttaa puiden mittaaminen rinnankorkeudelta 6 tai 7 metrin korkeudella ja päätettiin kääntyä puunostajien puoleen pyynnöllä, että he lausuisivat toivomuksensa tässä asiassa.

Koska työvoimain puute pohjois-Suomessa useinkin voi olla niin suuri, että puunostajien on vaikea saada riittävästi työväkeä ostamiensa puiden kaatamista ja vedättämistä, saatikka sitten niiden kuorimista varten, johon nähden ostajat, päästäksensä tästä kuorimisvelvollisuudesta, ovat katsoneet edullisemmaksi suorittaa laiminlyömisestä määrätyt sakot, lausuttiin asiata käsiteltäessä yleisenä mielipiteenä, että tuo satoihin tuhansiin markkoihin nouseva kustannus puiden kuorimisesta oli arveluttava rasitus siihen hyötyyn nähden, joka kuorimisesta väitetään koituvan, ja pidettiin tarpeellisena komitean asettaminen tutkimaan tätä asiaa kaikin puolin.

Metsästyksen järjestämisestä kruununmetsissä oltiin sitä mieltä, että Metsähallitukselle edelleen olisi annettava valta oikeuttaa asianomaisia metsänhoitovirkamiehiä, metsätyönjohtajia ja metsänvartijoita sekä poikkeustapauksissa kruununmetsätorppareitakin harjoittamaan metsästystä ampumia-aseilla, rajoittamalla kuitenkin metsästysluvan ainoastaan yhteen nimitettyyn henkilöön kussakin perhekunnassa ja ehdolla, että näille henkilöille myönnetty oikeus ei saisi estää metsästysoikeuden vuokraamista muillekin henkilöille tai seuroille, jos semmoinen toimenpide metsäriistan kartuttamiseen ja hoitoon nähden katsotaan tarkoitusta vastaavaksi.

Jotta ylimetsänhoitajain kävisi mahdolliseksi omistaa enemmän aikaa metsätalouden silmällä pitoon ja ohjaamiseen hoitoalueissa, päätettiin lähettää suoraan kaikille metsänhoitajille useanlaatuksia virkalähetystyksiä, jotka ennen toimitettiin metsänhoitajille ylimetsänhoitajien välityksellä, jota paitsi lausuntoja vaadittaisiin suoraan metsänhoitajilta, palautettaviksi ylimetsänhoitajan kautta.

Saadaksensa kruununmetsiä ja niiden hoitoa koskevan kirjanpidon ja tilastolliset tiedot tarkemmiksi ja eri hoitoalueisiin nähden enemmän yhdenmukaiseksi, on Metsähallitus toukokuun 2 p:nä 1905 määrännyt, että kussakin hoitoalueessa on pidettävä Metsähallituksen painattamien blankettien mukaisia luetteloja:

- kruununmaista;
- yksityisille lohkaistuista maa-aloista (uudistaloista y. m.);
- kruununmetsätorpista ja mäkituvista sekä perustettavaksi myönnettyistä uusista torpista;
- metsänvartijoista ja niille virka-asunnoksi annetuista torpista;
- hoitoalueessa toimitetuista leimauksista ja hakkuista, osoittamalla myös luovutettujen metsäntuotteiden arvon sekä metsänhoitokustannukset;
- huutokaupoilla sekä kontrahtien nojalla myydyistä metsäntuotteista;
- vuokrasopimuksista, niinkuin vuokralle annetuista niityistä, kalastus- ja laiduntamis- y. m. oikeuksista;
- maanteistä ja silloista y. m., jotka kruununpuistojen puolesta ovat kunnossa pidettävät;
- metsänviljelyksistä;
- torppareille ja metsänvartijoille annetuista tarvepuista; sekä
- hoitoaluetta varten myönnettyistä määrärahoista.

Puutavarain myynti ja hinnat.

Yleisissä puutavarahuutokaupoissa, jotka kertomusvuonna asianomaisten kuulutuksien mukaisesti toimitettiin, tarjottiin myytäväksi kaikkiaan 1,868,331 sahapuuta ja 57,370 kuutiometriä poltto-, hiomo- ja propsipuita. Liian alhaisten tarjousten johdosta jäivät näistä kuitenkin myymättä 390,138 sahapuuta ja 18,370 kuutiometriä poltto- ja hiomopuita, joista edelliset olivat suurimmaksi osaksi Inarin, Tuutsan, Kuusamon, Korpiselän, Ilomantsin ja Kuohatin hoitoalueista sekä jälkimäiset Kankaanpään, Laatokan ja Pällilän hoitoalueista.

Näissä julkisissa huutokaupoissa tarjottujen puumäärien suuruus sekä myytyjen puiden hinnat käyvät selville seuraavasta taulusta.

Tarkastuspiiri ja hoito- alue.	Tarjottu puu- määrä.		Myyty puu- määrä.		Saatu hinta			Keskihinta kappaleelta sahapuita.
	Sahapuita kpl.	Polto- ja propispuita m³	Sahapuita kpl.	Polto- ja propispuita m³	kappaleelta tai kuutiometrilta Smc.	myydystä puumnä- rästä.		
						Smc.	hl	
Turun—Hämeen lääni.								
Loppi	11,342	—	—	—	—	—	—	—
Yläne	5,143	—	—	—	—	—	—	—
Kankaanpää	29,398	5,000	28,385	—	3,00—8,50	196,353	15	—
Karvia	53,205	—	53,122	—	1,00—7,05	313,161	62	—
Parkano	25,344	—	25,344	—	4,66—10,30	185,561	65	—
Aure	25,000	—	25,000	—	6,06—7,71	164,233	05	—
Orivesi	19,588	—	19,588	—	4,55—12,85	219,421	40	—
Jämsä	10,058	—	10,058	—	8,73	87,806	34	—
Summa	179,078	5,000	161,497	—	—	1,166,537	21	7:22
Evon—Wesijaon	3,090	—	3,090	—	9,11	28,149	90	9:11
Viipurin—Mikkelin lääni.								
Pällilä	5,748	8,970	5,748	—	6,04—6,06	34,770	62	—
Rajajoki	10,000	—	10,000	—	5,57	55,700	—	—
Laatokka	6,293	4,400	6,293	—	3,00—6,50	27,643	—	—
Uomaa	13,519	—	13,519	—	7,08	95,714	52	—
S:a	—	10,000	—	10,000	0,20	2,000	—	—
Loimala	15,043	—	—	—	—	—	—	—
S:a	—	5,000	—	5,000	0,65	3,250	—	—
Korpiselkä	40,000	—	20,000	—	4,10	82,000	—	—
Mikkeli	12,393	—	12,393	—	5,10	63,204	30	—
Summa	102,996	28,370	67,953	15,000	—	364,282	44	5:30
Kuopion lääni.								
Ilomantsi	65,843	—	30,077	—	6,15—7,26	200,784	39	—
Suomusjärvi	34,827	—	34,827	—	6,76	235,430	52	—
Jongunjoki	55,575	—	40,332	—	3,30—5,76	182,853	02	—
Kuohatti	29,602	—	—	—	—	—	—	—
Halmejärvi	14,200	—	14,200	—	5,21	78,982	—	—
Palojärvi	21,606	—	21,606	—	3,70	79,942	20	—
Iisalmi	9,680	—	9,680	—	5,33	51,594	40	—
Summa	231,333	—	150,722	—	—	824,586	53	5:47

Tarkastuspiiri ja hoito- alue.	Tarjottu puu- määrä.		Myyty puu- määrä.		Saatu hinta			Keskihinta kappaleelta sahapuita.
	Sahapuita kpl.	Polto-, hiomo- ja propspuita m ³	Sahapuita kpl.	Polto-, hiomo- ja propspuita m ³	kappaleelta tai kuutiometritä Mg.	myydystä puumää- rasta.		
						Mg.	m ³	
Waasan läänin.								
Pyhäjärvi.	23,093	—	23,093	—	4,55—9,00	191,225	15	
Saarijärvi.	12,880	—	12,880	—	12,28	158,166	40	
Multia	14,135	—	14,135	—	10,70	151,244	50	
Wirrat	13,081	—	13,081	—	6,51	85,157	31	
Jalasjärvi	4,218	—	4,218	—	2,30	9,701	40	
Salamajärvi.	18,408	—	17,875	—	6,30	112,612	50	
Wiitasaari	32,661	—	32,661	—	5,50—9,15	225,944	80	
Lesti	12,755	—	12,755	—	5,02	64,030	10	
Summa	131,231	—	130,698	—	—	998,082	16	7:86
Oulujärven.								
Siikajoki	16,603	—	7,730	—	2,50—3,50	24,355	—	
Haapajärvi (Pyhäjoki) . .	5,040	—	5,040	—	4,55—5,56	25,645	87	
Soin (Kalajoki)	13,922	—	13,922	—	2,00—2,52	34,478	68	
Paltamo	15,846	—	15,846	—	4,05	64,176	30	
Sotkamo	67,053	—	67,053	—	4,76	319,172	28	
Hyrynsalmi	62,528	—	62,528	—	5,00	312,640	—	
Summa	180,992	—	172,119	—	—	780,468	13	4:53
Iin.								
Kuivaniemi	8,797	—	8,797	—	3,53	31,053	41	
Ylisimo	28,572	—	28,572	—	3,70—4,60	123,475	20	
Ranua	26,042	—	11,030	—	3,75	41,362	50	
Pudasjärvi	16,154	—	16,154	—	3,51	56,700	54	
Kuusamo	37,898	—	12,425	—	2,80—2,85	35,085	95	
Taivalkoski	19,834	—	19,834	—	5,01	99,368	34	
Kitka	8,083	—	8,083	—	2,30	18,590	90	
Utajärvi	6,429	—	2,190	—	2,50	5,475	—	
S:ma	—	24,000	—	24,000	1,40—1,41	33,720	—	
S:ma (Puolanka)	2,011	—	2,011	—	2,51	5,047	61	
Summa	153,820	24,000	109,096	24,000	—	449,879	45	3:81

Tarkastuspiiri ja hoito- alue.	Tarjottu puu- määrä.		Myyty puu- määrä.		Saatu hinta			Keskiahinta kappaleelta sahapuita.
	Sahapuita kpl.	Poltto-, hiomo- ja propsipuita m³	Sahapuita kpl.	Poltto-, hiomo- ja propsipuita m³	happaleelta tai kuutiometrilta Smk.	myydystä puumää- rasta.		
						Smk.	ml	
Kemin.								
Muurola	50,681	—	50,631	—	2,02—3,76	155,039	60	
Ylitornio	44,613	—	44,631	—	4,15—5,83	222,096	39	
Rovaniemi	53,216	—	53,216	—	1,60—6,16	249,872	03	
Kolari	20,828	—	20,828	—	6,57	136,839	96	
Meltaus	14,163	—	14,163	—	4,01—4,76	61,785	66	
Pohjois-Kemijärvi	41,141	—	41,141	—	4,91	202,002	31	
Etelä-Kemijärvi	57,315	—	57,315	—	4,60—4,76	266,806	12	
Tuntsa	198,720	—	99,590	—	3,50—4,20	369,407	50	
Summa	480,627	—	381,497	—	—	1,663,849	57	4:36
Lapin.								
Muonio	29,033	—	29,033	—	4,15	120,486	95	
Enontekiö	17,937	—	17,937	—	3,00—3,50	59,457	—	
Alakittilä	50,029	—	50,029	—	1,90—5,00	239,567	84	
Ylikittilä	12,085	—	12,085	—	5,10	61,633	50	
Sodankylä	133,936	—	133,936	—	3,00—5,97	543,100	48	
Luiro	57,853	—	57,853	—	3,40	196,700	20	
Yläkemi	4,381	—	4,381	—	1,53	6,702	93	
Inari	100,000	—	—	—	—	—	—	
Summa	405,254	—	305,254	—	1,53—5,97	1,227,648	90	4:02
Yhteensä v. 1905	1,868,331	57,370	1,481,926	39,000	—	7,503,484	29	5:05

Paitsi edellä lueteltuja puumääriä tarjottiin samana vuonna erityisesti määrätyn huutokaupan kautta Keisarikunnan puolelle laskeuvien uittoväylän varsilta Kuusamon, Kitkan, Tuntsan ja Sallan hoitoalueista Kemin ja Iin tarkastuspiireissä 275,223 sahapuita, vaan tarjottuja hintoja Smk. 1:12, 2:75, 1:00, ja 1:85 rungolta ei hyväksytty, jonka tähden puut määrättiin tarjottaviksi nudestaan seuraavan vuoden julkisessa puutavarahuutokaupassa.

Puutavarahuutokauppojen ja sahapuiden hakkauksien suhteen ovat noudatettavina Keisarillisen Senaatin kirjeet Metsähallitukselle 26 p. toukokuuta 1893 sekä 8 p. maaliskuuta 1897, jossa jälkimmäisessä säädetään muutettuja määräyksiä leimauksesta, maksuajasta, ulosottoajasta, maksuperusteista ja edesvastuusta leimaamattomien puiden kaatamisesta. Ostotilaisuudessa jätettävään vakuusrahamäärien suhteen on Keisarillinen Senaatti niinikään kirjeissä 28 p. kesäkuuta 1899 ja 6 p. maaliskuuta 1905 antanut lähempiä ohjeita.

Koska vuoden kuluessa oli saapunut hakemuksia saada ostaa suurempia määriä hiomopuita kruununmetsistä ja siis oli otaksuttava, että sellaisiakin puita voitaisiin edullisesti myydä huutokaupalla, antoi Metsähallitus kiertokirjeessä 20 p. syyskuuta 1905 määräyksen metsänhoitajille esittää annettavissa hakkausehdoituksissa myös ne hiomo- ja propsipuumäärät, mitkä heidän mielestä ovat hoitoalueen metsämailta kaupaksi tarjottavat. Samassa kiertokirjeessä näki Metsähallitus niinikään tarpeelliseksi antaa ohjeita hakkuuehdotuksien laatimisen suhteen, niin että ne saataisiin selvemmiksi sekä pienemmät puumäärät yhdistetyiksi suuremmaksi eräksi, joka soveltuisi yhdellä kertaa kaupaksi tarjottavaksi, jonka ohessa hakkuupaikat olisivat valaisevasti hakkuuehdotuksessa määriteltävät; samalla oli liitettävä kalkiopaperille Maanmittaushallituksen yleiskartan mukaan tehty piirros, mihin merkitään ehdotettu hakkuupaikka ja mistä käy selville lähin uittoväylä.

Paikallishuutokauppoja on Keisarillisen Senaatin myönnytyksellä toimeenpantu tarkoituksella poistaa entisiltä hakkuualoilta viallisia jättöpuita ja kitukasvuisia, kelottuvia vaan sahapuiksi kelpaavia vähempiarvoisia puita, sekä samalla hankkia väestölle työansiota erittäinkin niissä paikkakunnissa, missä tottumus metsäkauppoihin on ikäänkuin juurtunut väestöön niiltä ajoilta, jolloin se sai ostaa n. k. vikanaisia puita hakemuksien kautta. Nämä hakkaukset on, niissä saavutetun järjestyksen ja paremman metsänpuhdistuksen takia, havaittu edullisemmiksi kuin hakemuksiin perustuvat hakkaukset, sillä edellisissä toimitetaan leimaus ennen huutokauppaa, jälkimmäisissä on leimaus rippuva ostajan ehdottamasta paikasta ja puiden mitoista.

Metsähallitus on kiertokirjeessään marraskuun 5 päivältä 1904 antanut tarkempia ohjeita paikallishuutokaupoilla myytävien puumäärien suhteen, muun muassa, että leimaus on toimitettava hyvissä ajoin kesällä ja sijoitettava useampiin eri kohtiin, missä puhdistushakkuu on tarpeellinen ja missä hakkuiden kautta voidaan tarjota metsätöitä sellaiselle paikkakunnan väestölle, jolla ei ole tilaisuutta etsiä sitä etäämmältä. Huutokaupassa, joka on toimitettava loka-kuun ajalla, ovat puut tarjottavat ensin pienissä erissä ja sitten saman uittoväylän varrella leimatut puut ryhmissäkin. Muutoin sisältää kiertokirje myös ohjeita takauksien, hakkuun valvonnan, latvain karsinnan, maksupaikan sekä kaupan vahvistamisen suhteen.

Myös *välikirjoitin* perustuvia metsäkauppoja on useasti kertomusvuonna kysymykseen tullut lukuisien erityisien puunostohakemusten johdosta, joihin osaksi Keisarillinen Senaatti, osaksi Metsähallitus on antanut myönnytyksen, ja ovat nämät hakemukset käsittäneet pelkkapuita, sahapuita, puomipuita, rakennuspuita, keloja ja tuulenkaatoja, hiomo- ja polttopuita ynnä muita tilapäisestä tarpeesta rippuvia puutavaralajia.

Kertomusvuonna niinhysin paikallishuutokaupoilla kuin välikirjakaupoilla myytäväksi myönnettyjen puunäärien suuruus ja hinta nähdään seuraavasta luettelosta:

H o i t o a l u e.	Paikallishuutokaupalla myytyjä.		Välikirjakauppoihin perustuvia.	
	Viallisia sahapuita kapp.	Hinta kpl:sta Mk.	Rakennus-, puomi-, sahapuita, keloja y. m. kapp.	Hinta kpl:lta Mk.
Muonio	8,478	3:45	—	—
Alakittilä	5,388	1:75—3:75	—	—
Luiro	5,026	3:01	—	—
Yläkemi	4,381	1:53	—	—
Kemi	9,046	2:16—2:52	1,250	0:50—2:50
Muurola	2,840	4:81	—	—
Turtola	8,903	4:51	—	—
Kolari	5,000	4:—	—	—
Rovaniemi	{ 23,314	2:07—3:62	50	(15:—)
	15,796	2:34—3:35		
Meltaus	13,587	2:27—3:31	—	—
Pohjois-Kemijärvi	—	—	1,500	3:—4:17
Ylitornio	—	—	1,700	1:—5:—
Ylisimo	3,365	0:45—0:69	—	—
Kuivaniemi	11,571	1:17—1,43	—	—
Rannu	11,022	1:28—2:—	—	—
Ii	2,733	1:30—1:59	—	—
Puhos	15,750	0:35—3:25	—	—
Taivalkoski	13,571	0:60—2:30	—	—
Kuusamo	1,698	0:25—1:10	—	—
Pudasjärvi	9,277	0:55—1:30	—	—
Pyhäjoki	4,939	0:25—0:28	—	—
Hyrnsalmi	{ 15,311	2:—2:21	—	—
	6,471	1:—3:80		

H o i t o a l u e .	Paikallishuutokaupalla myytyjä.		Välikirjakauppoihin perustuvia.	
	Viallisia sahapuita kapp.	Hinta kpl:sta Mk.	Rakennusp., puomip., sa- hapuita, ke- loja y. m. kapp.	Hinta kpl:lta Mk.
Piispajärvi	2,300	3:70	—	—
Sotkamo	—	—	300	0:40
Viitasaari	2,841	5:—	6,322	0:50—6:—
Saarijärvi	3,823	1:25—3:62	2,428	0:75—2:—
Lesti	—	—	1,309	2:50
Virrat	—	—	1,588	1:—6:—
Salamajärvi	—	—	21,547	0:85—3:25
Loppi	2,108	2:77	—	—
Jämsä	1,730	3:—	800	2:—4:—
Aure	—	—	4,855	0:40—12:—
Orivesi	—	—	5,203	0:40—5:50
Laatokka	—	—	658	1:40
Loimala	—	—	3,082	1:20—4:—
Summa	210,269	arv. keskihinta 2:46	52,592	arv. keskihinta 2:56

Paitsi edellä lueteltuja puumääriä on paikallishuutokaupalla myyty Simon, Ranuan ja Kuivaniemen hoitoalueista yhteensä 11,099 m³ hiomopuita Smk. 1:57, 1:66 ja 2:12 hinnasta kuutiometriltä sekä välikirjalla Iin hoitoalueesta 4,000 m³ Smk. 1:60 hinnasta ja Laatokan hoitoalueessa 5,168 m³ hiomopuita à Smk. 1:00 kuutiometriltä. Hakemuksien johdosta on myöskin polttopuita myönnetty myytäväksi Oriveden hoitoalueesta 8,775 m³ à Smk. 0:20—0:60, Jämsän 6,000 m³ à Smk. 1:00—1:50, Loimalan 4,206 m³ à Smk. 0:25—0:40 ja Laatokan hoitoalueesta 3,454 m³ à Smk. 0:25 kuutiometriltä, paitsi muita metsäntuotteita niinkuin keloja, rakennuspuita, haapapuita, polttopuita ynnä muuta, joiden määrää hakemuksissa ei ole tarkemmin mainittu, vaan on riippuva ulosannossa selville tulevista mitoista ja määristä.

Rautatiepuiden hankintaa seuraavan vuoden hakkauskaudeksi myönnettiin toimeenpantavaksi 18 hoitoalueessa sekä Tuomarniemen tilalla ja käsittää se seuraavat puumäärät:

Hirsiä	4,010 kappaletta
Sähköpylväitä	500 »
Ratapölkkyjä	34,300 »
Halkoja	87,100 kuutiometriä.

Kuten tässä kertomuksessa edellä on mainittu tekee kuivan metsämaan ala, johon valtion metsätalous pääasiallisesti on perustettu, arviolta 5,439,542 hehtaaria ja kun edellälueteltujen, kertomusvuonna myytäväksi *myönnettyjen* hirrenmittaisten puiden, niinkuin sahapuiden, viallisten puiden, rakennuspuiden, rautateille hankittavien hirsien ja ratapölkkyneiden luku tekee yhteensä 1,766,447 kappal., sekä muiden samana vuonna hakattavaksi määrättyjen puiden lukumäärä siihen lisätään, nousee myönnettyjen hirsipuiden summa noin 1,800,000 kappaleesen, joka vastaa 0,33 kpl. hehtaaria kohti kuivaa metsämaata, vaan jos Lapin kihlakunnassa olevat laajat metsättömät ja vielä hyödyttömät, noin 1,000,000 ha:iin nousevat alat jätetään lukuun ottamatta, olisi tulos 0,43 kpl. hehtaaria kohti kertomusvuonna hakattavaksi myönnettyjä hirrenmittaisia puita.

Mitä sitten kertomusvuonna hakattuihin ja *luovutettuihin* metsäntuotteisiin tulee, niin ovat ulosantoilmoituksiin merkittyjen puutavaroiden ja metsäntuotteiden määrät seuraavat, osottaen osaksi edellisten vuosien yleisillä huutokaupoilla, paikallishuutokaupoilla ja kontrahdeilla myytyjä sekä valtionrautateitä varten myytäväksi määrättyjä, osaksi myös kertomusvuonna asianomaisella suostumuksella paikallishuutokaupoilla, kontrahtein nojalla tahi kuten ennenkin käsikaupoilla myytyjä ja ulosannettuja eli luovutettuja metsäntuotteita, nimittäin:

Sahapuita	813,085 kappal.
Masto- ja parrupuita	1,945 »
Wiallisia sahapuita	118,430 »
Rakennushirsiä	30,788 »
Keloja ja tuulenkaatoja	114,731 »
Kaikenlaisia vähempiarvoisia puita	42,144 »
Ratapölkkyjä	36,083 »
Poltto- ja sysipuita	357,970 m ³
Tervaksia	8,091 »
Hiomopuita	61,760 »
Päre- ja kattopuita	1,869 »
Veistopuita	2,964 »
Aitauspuita	1,616 »
Kankia, vanteita, vitsoja y. m.	451,245 kappal.
Puuntaimia	159,393 »
Heiniä, jäkälää, lehtikerpuja y. m.	32,709 kuorm.
Tuohta, puunkuorta ja pihkaa	28,528 kiloa
Puunsiemeniä	26 »
Hiiliä, kalkkia, tervaa y. m.	1,181 hehtol.

joiden metsäntuotteiden yhteenlaskettu arvo on tarkastuspiirien pääkirjain mukaan 4,391,167 markkaa 26 penniä, josta sahapuiden osalle tulee 3,398,944 markkaa 39 penniä.

Halkauksia rautateitä varten, jotka sisältyvät vastamainittuihin puumääriin, on kertomusvuoden kuluessa toimeenpantu, kuten vuonna 1904, 16 hoitoalueessa ja sitä paitsi Iin hoitoalueessa, josta luovutusilmoitukset ja laskut eivät kuitenkaan ehtineet kertomusvuonna valmistua, vaan vasta seuraavan vuoden alussa.

Kertomusvuonna luovutettujen ja antoilmoituksiin otettujen rautatiepuiden määrät ja hinnat käyvät ilmi seuraavasta taulusta:

Hoitoalue.	Vuonna 1905 luovutettu:				Luovutettujen metsäntuotteiden								Yksityisten keskimääräinen hankintahinta.
	Parruja, kpl.	Hirsit, kappal.	Ratapölkkyjä, kpl.	Polttopuita, m ³	kantoraha 2½ % alennuksella.		hankkimiskustannukset.		lopullinen hinta.		yhteiskön hinta.		
					Smc.	piik.	Smc.	piik.	Smc.	piik.			
Simo	—	2,156	—	—	7,761	60	5,114	82	12,876	42	5:97	—	
»	—	—	4,841	—	3,765	—	4,208	86	7,973	86	1:65	1:75	
Pyhäjoki . . .	—	—	648	—	504	—	471	85	975	85	1:44	1:75	
»	—	—	—	711	319	95	1,184	25	1,504	20	2:12	{ 3:20 3:50	
Paltamo	—	—	—	4,500	2,025	—	6,898	53	8,923	53	1:98	2:50	
Multia.	—	—	10,033	—	9,442	—	5,201	98	14,643	98	1:46	{ 1:90 1:65	
»	—	—	—	12,725	11,504	80	19,771	96	31,276	76	2:46	3:20	
Virrat	—	557	—	—	1,114	—	1,125	20	2,239	20	4:02	—	
»	—	—	1 028	—	1,028	—	642	90	1,670	90	1:62	{ 1:90 1:65	
»	—	—	—	7 020	7,020	—	13,017	55	20,037	55	2:85	3:00	
Evo-Vesijäko .	—	—	2 196	—	1,421	30	2,280	58	3,701	88	1:69	—	
»	—	—	—	3 461	541	60	11,779	60	12,321	20	3:56	—	
Miehikkälä . .	—	—	—	1 080	756	—	3,424	91	4,180	91	3:87	3:90	
Pällilä	—	—	2 354	—	2,787	63	1,096	47	3,884	10	1:65	1:95	
»	—	—	—	1,274	1,760	36	2,061	64	3,822	—	3:00	4:10	
Laatokka . . .	—	—	—	1 772	1,772	—	3,349	91	5,121	91	2:89	3:35	
Loppi	—	—	250	—	250	—	161	70	411	70	1:64	1:90	
»	—	—	—	1,300	1,848	75	2,436	05	4,284	80	3:29	{ 3:60 3:90	
Aure	157	—	—	—	942	—	1,137	44	2,079	44	13:24	—	
»	—	25	—	—	5	—	5	—	10	—	0:40	—	
»	—	—	4 003	—	2,928	15	3,667	—	6,595	15	1:65	1:85	
»	—	—	—	15 400	7,854	—	43,736	—	51,590	—	3:35	3:90	
Orivesi	1,500	—	—	—	3,615	01	2,291	19	5,906	20	3:94	—	
»	—	—	5,036	—	4,393	89	2,234	86	6,628	75	1:32	{ 1:80 1:70	
»	—	—	—	6,413	5,510	81	10,716	99	16,227	80	2:53	3:00	
Jämsä	—	—	1 100	—	786	—	770	—	1,556	—	1:42	1:70	

Hoitoalue	Vuonna 1905 luovutettu:				Luovutettujen metsäntuotteiden								Yksityisten keskimääräinen hankintahinta.	
	Parruja, kpl.	Hirsit, kappat.	Ratapölkyt, kpl.	Polttopuuta, m ³	kantoraha 25 % alennuksella.		hankkimiskustannukset.		lopullinen hinta.		yksiön hinta.		Smc.	
					Smc.	mk	Smc.	mk	Smc.	mk	Smc.	mk		
Jämsä	—	—	—	6 556	7,722	72	11,140	74	18,863	46	2:88	{ 3:35 Siuron sahalaitek- 3:00		
Karvia	—	1,361	—	—	4,083	—	{	—	—	—	sen kautta valmistettu.			
”	—	858	—	—	1,716	—		—	—	—				
”	—	—	—	11,876	2,375	20		—	—	—				
Parkano	—	1,663	—	—	4,989	—	{	—	—	—				
”	—	1,275	—	—	2,550	—		—	—	—				
”	—	—	—	18,604	3,720	80		—	—	—				
Siuron saha- laitos	—	—	—	—	—	—	130,774	65	188,043	14	—	—		
Iisalmi	—	—	—	6,516	7,037	28	8,495	—	15,532	28	2:38	2:50		
Snmma	1,657	7,895	31,489	99,208	115,850	85	299,197	63	452,882	97	—	—		

Keskimääräinen kantoraha on siis tehnyt 87 penniä ratapölkyistä ja 2 mk 81 p. hirsistä kappaleelta sekä 62 penniä polttopuista kuutiometriltä. Lopullisesti hankittuina rautatielle ovat vastaavat hinnat muodostuneet: 1 mk 53 penniä ratapölkyistä, 5 mk 52 p. hirsistä ja 2 mk 82 p. polttopuista, paitsi Karvian ja Parkanon hoitoalueiden rautatiepuita, jotka sisältyvät Siuron sahalaiteksen loppuhintoihin.

Tulokset näistä metsähallinnon kautta toimitetuista hakkauksista ovat edellisen luettelon mukaisesti näyttäneet olevan verrattain hyviä, sillä valtion rautatiet ovat saaneet puutavarat yleensä halvemmista hinnoista kuin yksityisiltä, jonka ohessa kruununmetsistä hankitut puut ovat laadultaan parempia.

Vaikka rautateille hankittavien puiden hankintakustannukset, varsinkin pohjois-Suomessa, ovat kalliiden työpalkkain ja vaikeiden uittosuhteiden takia nousseet suuremmiksi kuin olisi ollut suotava ja vaikka kantorahan on täyty-nyt sen johdosta siellä olla halvemman kuin muissa eteläisemmissä kruununmetsissä, ovat nämä rautatiepuiden hakkaukset kuitenkin kruununmetsätaloudelle eduksi, varsinkin kuin puhdistus- ja raivaushakkuuta voidaan toimeenpanna sellaisissakin metsissä, jotka eivät muulla tavalla saavuta menekkiä. Vielä on rautatiepuiden hankinta tuottanut sen huomattavan edun, että kruununmaan asukkaille näiden töiden kautta on voitu tarjota edullista työansiota, ja alkaa väestö, totuttuansa näihin töihin, niitä kaivatakin niillä seuduilla, missä työhön halukkaita enemmän löytyy.

Karvian ja Parkanon hoitoalueista rautateille hankittujen puutavarain kantohinnat ovat edellä olevassa luettelossa merkityt sanottujen hoitoalueiden

hyväksi, vaan hankintakustannukset kuuluvat Siuron sahalaitykselle, joka myös on saanut kaikista puutuotteista hyväksensä lukea loppuhinnan. Näin ollen tulee Siuron sahan myös hyvittää hoitoalueita kantorahasta, mikä onkin huomioon otettu alla olevassa laskussa. Vaan mitä tulee puutavaroiden määrään, joita kertomusvuonna on Karvian ja Parkanon alueista rautateitä varten luovutettu, niin täytyy niiden olla eriävät niistä puutavaramäärästä, mitä samana vuonna on sahalla myyty, syystä että varastoa on ollut sahalla kalenterivuoden alussakin sekä löytyy samaten joku määrä varastoa vuoden lopussa seuraavaksi kalenterivuodeksi.

Paitsi Karvian ja Parkanon hoitoalueista on Metsähallitus aikonut, kun sopiva tilaisuus siihen ilmaantuu, myöskin Aureen ja Kankaanpään hoitoalueista hankittuttaa puita Siuron sahalaitykselle.

Hakkauksissa rautateitä varten ovat muutoin Keisarillisen Senaatin loka-kuun 9 päivänä 1901 antamat määräykset olleet noudatettavina, ja on metsähallinto sen johdosta toimittanut hakkaukset, vedätykset ja puutavarain uiton vuoden menosääntöön varatuilla varoilla ja velkonut Rautatiehallitusta hankintakustannuksista sekä kantohinnasta, viimeksimainitusta kuitenkin 25 % alennuksella paikkakunnalla tavallisesta. Myös on Rautatiehallitus saman määräyksen perusteella hankkinut ja lunastanut näiden puutavaroiden varalle nosto-, valmistus- ja varastopaikkoja semmoisissa paikoissa, joissa rautatiet koskettavat tärkeimpiä uittoväyliä ja muita vesiteitä. Näiden varastopaikkojen yhdistämiseksi läheisiin rautatieasemiin on paikoin rakennettu sivuraiteita, vaan olisi suotava, että se piakkoin tapahtuisi kaikkialla, sillä hankintakustannuksia lisää melkoisesti puutavarain kaksinkertainen pinoaminen ja siirteleminen rannalla olevista varastopaikoista asemapihalle, tai vedättäminen hevosvoimalla rannasta korkealle törmälle sielläkin, missä työn voisi höyryvoimaa käyttämällä saada helpommin ja nopeammasti toimitetuksi. Metsähallitus onkin tehnyt asianmukaisen ehdotuksen näiden epäkohtien poistamiseksi.

Siuron sahalaitys. Sittenkun Siuron rautatieaseman luona pakkoluovutetulle nosto- ja varastopaikalle hankittujen puiden maalle nostaminen ja valmistaminen oli laskettu tulevan paljon huokeammaksi kone- kuin käsivoimalla, oli Keisarillinen Senaatti, Metsähallituksen esityksestä, 24 p. lokakuuta 1904 määrännyt, että Rautatiehallituksen on rakennettava sahalaitys Siuron aseman läheiseen varastopaikkaan Metsähallituksen ehdotuksen mukaan ja sen kanssa asiasta neuvoteltua, jota paitsi Senaatti valtuutti Rautatiehallituksen tilaamaan korkeintaan 48,300 markkaa niistä varoista, jotka ovat Metsähallitukselle puitten hankkimista varten rautateiden varrelle myönnettyt. Sahalaityksen valmistamiseen ryhdyttiinkin hetimiten ja sai kotimainen tehdas, Tampereen konetehtas, toimekseen koneiston valmistamisen sekä eräs rakennusmestari saharakennuksen ja konehuoneen rakentamistyön, jotka työt annettiin ura-

kalle, ja pantiin valtion hyväksymät arviolaskut urakkasopimusten perustukseksi. Koneiston sitoutui mainittu tehdas valmistamaan ja paikalle sijoittamaan 30,160 markalla, ja tuli saharakennus sekä tiilinen kone- ja pannuhuone valmistettavaksi urakalla rakennusmestarin toimesta 16,800 markkaan nousevasta urakkasummasta. Koneistoon kuuluivat muun muassa seuraavat esineet: 36 hevosvoimainen höyrykone pannuineen ja levytutorvineen, raamilaitos, kaksinkertainen kanttauslaitos, kolme balanssikaappaussahaa, itsesyöttävä valssilaitos, kaksinkertainen halkomiskone, ratapölkyjen kuorimiskone, saharajauhojen kuljetus- ja pannunsyöttölaitos, puutavarain nostokoneisto, teroituskoneita, höyry- ja vesijohto sekä täydelliset koneremmit, sähkövalaistusdynamo ja -laitos 8:lle kaari- ja 20:lle hehkulampulle, ynnä kaikenlaista rautakalustoa sahan ja sähkölaitoksen hoitoa varten. Rakennustöiden valvomiseen oli Rautatiehallituksen puolelta asetettu asiantunteva henkilö.

Sahalaitoksen valmistuttua kertomusvuoden alkupuolella toimitettiin tarkastus Rautatiehallituksen asettaman insinöörin, Metsähallituksen asiamiehen, sahan johtajaksi määrätyn metsänhoitovirkamiehen sekä asianomaisten urakoitsijain läsnä ollessa 28 päivänä huhtikuuta 1905, jolloin sahalaiteos vähillä muututuksilla hyväksyttiin vastaanotettavaksi ja jätettiin Metsähallituksen käytettäväksi ja hallittavaksi. Tätä tarkoitusta varten oli Metsähallitus aikaisemmin saanut myönnytyksen määrätä sopivan metsänhoitovirkamiehen hoitamaan sahalaiteosta sekä puutavarain hankintaa ja kuljetusta varastopaikalle; kuitenkin tuli alueiden metsänhoitajain määrätä hakkauspaikat ja pitää huolta hakkausista metsänhoidolliselta kannalta.

Sahalaitoksen valmistaminen on laskettu maksaneen *47,807 markkaa 49 penniä*, jolla summalla Metsähallitus on hyvittänyt Rautatiehallitusta. Sittemmin on tämän sahalaiteoksen arvo lisääntynyt osittain satamalaiteoksen valmistamisen, osaksi koneiden, sähkölaitoksen, kaluston ja irtaimiston, niinkuin uittovälineiden ynnä työkalujen kautta, kuten alla olevasta laskusta voi huomata.

Sahassa ovat ne puutavarat, mitkä sinne ovat hankitut, valmistetut palkeiksi ja parruiksi, hirsiksi, ratapölkyiksi, lankuiksi, laudoiksi ja polttopuiksi. Sahalaiteoksen toiminnasta kertomusvuoden ajalla saavutettu tulos nähdään seuraavasta, Metsähallitukseen saapuneiden kuukausi-ilmoitusten mukaan laaditusta menojen ja tulojen ylikatsauksesta.

Siuron sahalaiteoksen tili vuodelta 1905.

Menot:

Päivätöitä Siurolle	11,264	Smk.	37,045: 71	
» Karvian hoitoal.	8,619	»	30,000: —	
» Parkanon	10,922	»	<u>36,087: 10</u>	103,132: 81

Palkkoja sahanhoitoa varten	Smk.	5,250: —	
Matkakorvauksia	»	2,246: 82	7,496: 82
Koneistoon ja sen hoitotarpeisiin , . . »		3,888: 64	
Konttoritarpeisiin ja sähkölaitokseen . »		990: 75	4,879: 39
Rakennus- y. m. tarpeita	»	2,202: 80	
Puutavarain kuljetusvälineitä	»	7,267: 19	
Rautatarpeita satamatöissä	»	1,293: 40	
Työ- ja palokaluja	»	515: 66	11,279: 05
Palovakuutukseen	»	849: 90	
Ranta- y. m. vuokria	»	654: —	
Sekalaisia menoja	»	2,482: 68	3,986: 58
		Smk.	130,774: 65
Siuron sahan perustaniskustannus	»	47,807: 49	
		Summa Smk.	178,582: 14

Tulot:

Myytjä puutavaroita:

Valmistettu sahattua tavaraa:	Smk.—Smk.
Pelkkoja ja parruja 4,367,85 juoks. metr.	à { 1: 35—4: — 0: 49—1: 05
Lankkuja ja battensia 95,878,3 juoks. metr.	à 0: 14—0: 74
Lautoja 111,352,9 juoks. metr.	à 0: 05—0: 22
Rimoja 19,682,0 juoks. metr.	à 0: 04—0: 09
Hylkylankkuja ja -battensia 1,950,0 juoks. metr.	à 0: 10—0: 20
Hylkylautoja 59,810,0 juoks. metr.	à 0: 3,5—0: 05
3,135 kpl. rakennushirsiä juoks. metr.	à 0: 40—0: 75
573 » keloja, juoks. metr.	à 0: 20—0: 40
1,742 » ratapölkkyjä, kpl.	à 1: 75—1: 85
31,345 m ³ poltto- ja rimahalkoja m ³	à { 3: 45—3: 60 1: 10—1: 25
Hinnat yllä olevista puutavaroista yhteen-	
lukien	Smk. 188,043: 14

Kantoraha, maksettava Karvian hoitoal.	8,174: 20	
» » Parkanon »	11,259: 80	19,434: —
	Jäännös Smk.	168,609: 14
Tappio	»	9,973: —
	Summa Smk.	178,582: 14

Kertomusvuonna saavutettu tulos sahalaitoksen toiminnasta on, kuten näkyy edellä olevasta yleiskatsauksesta, tyydyttävä, sillä vaikka sahan perustaminen 47,809 mk. 49 p. ja kantoraha Karvian ja Parkanon hoitoalueille 19,434 mk. ovat lukuun otetut, ei vuoden tappio ole kuitenkaan suurempi kuin 9,973 markkaa, johon menojen puolella vastinetta löytyy sahalaitoksen lisätyssä arvossa satamalaitoksen ja sähkölaitoksen parantamisen sekä koneiston, kaluston, uittovälineiden ja palokalujen lisäämisen kautta.

Tämän yhteydessä mainittakoon, että paitsi tätä sahalaistosta on jo kauan ollut Evon kruununpuistossa höyryvoimalla käypä saha, jossa aikaisemmin vuosihakkauksien kautta saadut sahapuut ovat sahatut lankuiksi ja laudoiksi sekä sitten myydyt; vaan sittenkun ostajia on ilmautunut, jotka ovat tarjonneet edulliset kantohinnat sahapuille, niin on tämän opetusvälineeksi tarkotetun sahalaistoksen toimi supistunut ainoastaan Evon metsäopiston omia tarpeita varten.

Myöskin Ruotsissa on eräässä Bjurfors nimisessä kruununpuistossa, joka 6,640 hehtaaria käsittävä metsäala ostettiin valtiolle vuonna 1895 ja johon myös on perustettu metsänvartijakoulu, nähty edulliseksi rakentaa oma sahalaistola, jossa raakatavara valmistetaan ja jalostetaan ulosvientitavaraksi. Valtio toimittaa nimittäin tässä puistossa kaikki hakkuut ja puutavarain jalostuksen ja on tulos siitä huomattu taloudellisesti edulliseksi.

Ilmaiseksi luovutetut metsäntuotteet, jotka Keisarillisen Senaatin myönnytyksellä ovat annetut eri tarkoituksia varten, sisältyvät myöskin edellä olevaan metsäntuotteiden luovutusluetteloon, ja on niiden määrä sekä arvo rahassa luovutusilmoituksien mukaisesti seuraava:

Tarkoitus, johon metsäntuotteet ovat myönnettyt.	Sahapuita, kpl.	Rakennuspuita, kpl.	Keloja ja tuulinkaatoja, kpl.	Kaikenlaisia viallisia puita.		Poltto-y. m. puita, m ³ .	Puiden arvo	
				kpl.	m ³		Smk.	nt.
Pappilan rakennukseen Kittilässä	200	—	—	—	—	—	600	—
Kansakoulujen rakennuksiin: Sakkolan, Impilahden, Tolvajärven, Toholammin, Keuruun, Parkanon, Kihniön, Kuivasjärven, Teiskon, Mujejärven, Ala-Keyrityn, Vuokon, Pusulan, Somerniemen, Teuvan, Ruoveden, Jyväskylän, Karstulan, ja Evon kansakouluille	500	19,888	1,107	—	—	160	85,223	45
Käsityökoululle Soinissa	60	—	—	—	—	—	230	—
Maanviljelyssiirtolalle Ruovedellä	—	165	—	91	—	—	1,408	55
Teiden, siltain ja porrastuksien rakent. Muoniossa ja Puolangalla	—	2,307	6,382	475	—	—	8,570	65
Poroaitoihin: Puhoksella, Akanlahdella ja Muddusjärvellä	—	—	—	718	230	—	395	70
Summa	760	22,360	7,489	1284	230	160	96,428	35

Paitsi edellä lueteltuja puumääriä annetaan myöskin rakennus-, poltto- ja tarvepuita melkoiset määrät Evon metsänhoito-opiston sekä neljän metsänvartijakoulun tarpeiksi. Kruununmaan asukkaille, metsänvartijoille ja kruununmetsätorpile annetuista puutavaroista on kertomuksessa tuonnempana tarkempi luettelo.

Ilmaiseksi luovutetaan kaadettaviksi pohjois- Suomen kruununmetsistä suuret määrät *naavapuita* eli luppokuusia porolaumojen elatukseksi niinä aikoina, jolloin jäkälän kaivaminen maanpinnasta on vaikeutettu kovan hangen takia. Eteläosassa poropiiriä on kuitenkin säädetty kaadetuista naavapuista korvaus kruunulle maksettavaksi. Ehdot kasvavien puiden kaatamisen suhteen loppoa varten on Keisarillinen Senaatti kirjeesssänsä 9 p. maaliskuuta 1903 määrännyt samanlaisiksi kuin 28 p. maalisk. 1898 oli säädetty ja luvannut näiden määräyksien mukaisen myönnytyksen jatkettavaksi vuoden 1907 loppuun.

Senaatin vuonna 1898 asiassa antamat ohjeet ja määräykset ovat pääasiallisesti seuraavat:

että poronhoitoalue jaetaan pohjoiseen alueeseen, johon kuuluu Lapin kihlakunta ja Kuolajärven pitäjä, sekä eteläiseen, johon kuuluu muu osa maasta, missä poronhoitoa harjotetaan;

että kaikissa poronaluekunnissa on muodostettava poronomistajien kesken paliskuntia selvillä maantieteellisillä rajoituksilla, johon paliskuntaan on valittava esimies isäntävallalla, joka on vastuunalainen kaikista paliskunnan piirissä tapahtuvista naavapuiden hakkauksista;

että esimiehen, jonka pitää olla vannotettu, on vuosittain ennen loka-kuun 1 päivää alueen metsänhoitajalle ilmoitettava poropiirin rajat ja edellisenä keväänä paliskunnassa luettujen porojen lukumäärä;

että pohjoisella alueella saadaan tositärpeessä maksutta naavan ottoa varten kaataa kitukasvuisia ja kuivuvia kuusia ja rämemäntyjä vesiperäisiltä mailta, ehdolla että siihen hankitaan metsänhoitajalta eri lupa sekä että hakkaus tapahtuu metsänvartijan valvonnan alla, joka metsänhoitajan osoituksen mukaan on paliskunnan korvattava, ja on poronomistajain tarkoin noudatettava metsänhoitajan antamia ohjeita sekä muun muassa oksista puhtaaksi karsittava rungot, jotka ovat irralleen kannosta kaadettavat;

että myös Kuusamon ja Kemijärven pitäjäläisille on myönnetty isonjaon valmistumiseen asti samat oikeudet naavapuiden suhteen kuin pohjoisella alueella, vaan tulee heidän alistua edellämainittujen ehtojen alaisiksi;

että eteläisessä poronhoitoalueessa pitää poronomistajain myös edellä sanotulla tavalla kääntyä metsänhoitajan puoleen saadakseen luvan kaataa naavapuita vesiperäisillä maille kasvavia kitukasvuisia ja kuivuvia kuusia ja rämemäntyjä, ainoastaan ehdolla että maksavat metsänhoitajan mää-

räämän, paikkakunnalla käyvän hinnan siitä kaadetusta puumäärästä, jonka hän arvioi, sekä että valvovan metsänvartijan korvauksen, latvain karsimisen ynnä hakkuun järjestyksen suhteen noudatetaan edellä olevia ehtoja ja metsänhoitajan lähempiä määräyksiä; ollen poronhoitajan velvollisuus vuoden kuluessa kaatamisesta poisviedä puut, uhalla että ne muutoin ovat sen jälkeen menetetyt kruunulle;

että poronomistajain tulee ennen heinäkuun loppua kesällä hakkauksen jälkeen karsia oksat kaadetuista naavapuista, uhalla että paliskunta, joka sen laiminlyö, on menettänyt oikeutensa vastedes toimittaa naavapuiden hakkausta;

että ajo- ja vetoporojen elatukseksi saa matkoilla vesiperäisiltä mailta kaataa mainitunlaisia luppopuita, ehdolla että rungot karsitaan ja että asiasta ilmoitetaan kuukauden sisällä senjälkeen kuin kaataminen on tapahtunut metsävirkamiehelle tai metsänvartijalle; muussa tapauksessa luetaan hakkaus metsänraiskaukseksi ja on syyllinen langetettava siitä edesvastaukseen.

Samassa Senaatin määräyksessä on myöskin Oulun läänin Kuvernööri saanut valtuutuksen, annettuansa tiedon edellämainitusta päätöksestä, ryhtyä toimiin paliskuntien perustamiseksi sekä rajoittamiseksi kuin myöskin asianmukaisten ohjesääntöjen laatimiseksi ja vahvistamiseksi näille poronhoitopaliskunnille.

Naavapuiden kaatamislupa alkaa käydä kruununmetsien hoidolle yhä rasittavammaksi, kun metsien tarkempaa valvomista vaikeuttaa suuret määrät porolaumoja paimentajineen, jotka erämaissa kautta talven liikkuvat. Väärinkäytökset ilmenevät, harvalukuisen vartioväestön takia, vasta myöhemmin, jolloin syyllistä on vaikea saada selville. Koska myös pohjois-Suomessa arvo on viime vuosina kasvanut näille naavapuille, jotka kelpaavat hiomoksi paperipuiksi, siinä määrässä, että näistä puutavaroista tarjotaan Oulun pohjoispuolella lähempänä merenrantaa sijaitsevilla hoitoalueilla 1: 50 à 2 mk kuutiometriltä kantorahaa sekä otaksua voi, että pohjoisen rautatieverkon kehittyessä näiden puutavarain menekki kasvaa edulliseksi laajemmilla ja rantamaasta etäisemmälläkin seuduilla ja kun luppopuiden kaataminen on pidettävä taloudellisena tappiona, jollei maksua niistä täyteen arvoonsa suoriteta, niin olisi vastaisuudessa naavapuiden kaatamiseen annettavaan lupaan myös liitettävä vielä tarkempia säädöksiä ja rajoituksia, ja aikoo Metsähallitus siitä tehdä Keisarilliseen Senaattiin esityksen.

Metsien hakkauksen suhteen kruununmetsissä on Metsähallitus kiertokirjeessä 8 p. huhtikuuta 1905 antanut seuraavia ohjeita, riippumatta siitä, mitä aika-ajottain toimitettavien metsänhoidon tarkastusten eli revisioonien johdosta määrätään hoitoalueiden metsänhoidon suhteen suoritettavaksi, nimittäin:

Leimauksen ja hakkauksen järjestämisestä. Metsänhoitajan tulee omistaa mitä suurinta huomiota hakkausmäärän oikealle arvostelemiselle, niin ett

tämä vähitellen saadaan kohoamaan niin suureksi kuin kestävä metsätalous sallii. Tämä edellyttää että hakkauspaikat huolellisesti valitaan sekä leimaus ja hakkaus taitavasti järjestetään järkipäisen metsänhoidon vaatimusten mukaisesti, silmälläpitäen metsän luontaista uudistumista. Jokainen leimaus ja hakkaus on senvuoksi kohdistettava sopiville uudistusaloille ja niin suunniteltava, että kunkin metsikön ominaisuudet ja vaatimukset tulevat huomioon-otetuiksi.

Vaikka sahapuita myytäessä ylipäänsä edelleen pidetään ohjeena tähän saakka käytettyä minimi-mittaa, saapi metsänhoitaja, edellämainittujen näkökohtain vaatiessa, ulottaa leimaamisen myöskin semmoisiin jonkun verran pienempiin (rinnankorkeudella 25—30 senttimetriä täyttäviin) sahattaviksi kelpaaviin puihin, jotka metsänhoidon kannalta ovat poistettavat, jos on edullisempaa myydä nämä yhdessä isompain puiden kanssa, kuin jättää ne puhdistushakkuuseen.

Samoin on metsänhoitajalla valta, leimatessaan sahapuita, jättää koskematta semmoiset metsiköt, jotka, vaikka niissä onkin mitantäyttäviä puita, tulisivat kehityksessään häiriintymään isompain puiden hakkuun kautta. Niinkään pitääköön metsänhoitaja aina huolta, että kelpollisia siemenpuita, missä semmoisia tarvitaan, jätetään sopivien välimatkojen päähän.

Myöskin paikallisia kasvullisuusoloja on tarpeellisessa määrässä huomioon otettava, jotenka pohjoisimmissa hoitoalueissa puita leimattaessa yläköjen harjanteilla ja laiteilla sekä muilla semmoisilla paikoilla, missä metsäkasvullisuus on vaaranalainen tai heikko, on suurinta varovaisuutta ja säästäväisyyttä noudatettava.

Muistakin syistä voidaan mitantäyttäviä puita erinäisissä tapauksissa jättää leimaamatta, kuten ijäkkäitä puita, jotka ovat varsinaisena kaunistuksena tai tunnuspuina paikkakunnalla tai joita pidetään erityisinä vanhoina muistomerkkeinä, samoin kuin sellaisia puita ja metsiköitä, joita on syytä säilyttää aarniopuiksi erityisiä tarpeita varten muodostumaan.

Koska puiden leimaaminen myyntiä varten ylipäänsä on metsänhoitajan tärkeimpiä taloudellisia toimia hoitoalueessaan ja harsintahakkuu, tullakseen toimitetuksi niin ettei se turmele metsää vaan edistää sen uudistusta, vaatii tarkkaa metsänhoidollista ohjausta ja ammattitaitoa etenkin sopivien uudistusalojen valitsemisen ja muodostamisen suhteen, niin on välttämätöntä että metsänhoitaja itse tarkoin johtaa kutakin sahapuiden leimausta eikä siis millään nuotoa jätä sitä metsätyönjohtajan tai metsänvartijan ohjattavaksi. Ja koska huolellista leimausta, edellämainittuja periaatteita tarkasti noudattaen, ei ylipäänsä ole mahdollista toimittaa jos metsänhoitaja samalla aikaa leimauttaa useammalla kirveellä, saakoon hän, ellei hän ajoissa ennätä tarpeellisella huolella suorittaa leimausta, pyytää avuksensa tähän työhön Metsähallituksen eri-

tyisesti määräämiä metsäkonduktöörejä, ollen pyynnön ohessa ilmoitettava leimattavaksi joutuva puumäärä. Useampaa kuin kahta kirvestä älköön leimaustyötä johtava metsänhoitomies missään tapauksessa yhdellä kertaa käyttääkö.

Ennenkuin leimaukseen erityisesti määrätyt apulaiset saavat ryhtyä vuoden leimaustyöhön omintakeisesti, tulee hoitoalueen metsänhoitajan heille kullekin osottaa leimausalue ja tulee heidän kulloinkin vähintään kahden päivän kuluessa toimittaa työtä metsänhoitajan johdolla, hänen kanssaan suostuakseen niistä periaatteista, joita leimaamisessa on noudatettava.

Metsänhoitajan tulee vuosittain ennen 1 päivää huhtikuuta ilmoittaa ylimetsänhoitajalle, kuinka paljon sahapuita seuraavana kesänä on aikomus hoitoalueesta leimata, ja on ylimetsänhoitajan ennen 1 päivää toukokuuta lähetettävä Metsähallitukselle nämä tiedot, ilmoittaen samalla kuinka paljon tarkastuspiiristä edellisenä kesänä leimattiin.

Leimaamistyö aljettakoon hyvissä ajoin keväällä, älköönkä sitä jätettävä yksinomaan syksyksi.

Kukin leimausalue on hoitoalueen yleiskartalle merkittävä, ilmoittamalla vuosiluvun milloin leimaaminen on toimitettu, kuka metsänhoitomies leimaustyötä on johtanut sekä sahapuumäärän, mikä siitä on leimattu. Niinikään on leimauksesta ja hakkuusta kirjaa pidettävä erityisesti annettujen määräysten mukaisesti.

Hiomopuiden, polttopuiden y. m. hakkauksesta. Kun asianomaiset metsänhoitomiehet ehdottavat leimaamattomien kasvavien puitten myyntiä joko huutokaupalla tai kontrahdin nojalla, on tällainen myynti seikkaperäisesti perusteltava ja tulee metsänhoitajan samalla ehdottaa hakkuusta tarkat ohjesäännöt ja ehdot, jotka antavat riittäviä takeita siitä, että hakkaus tulee kelvollisesti toimitetuksi ja metsälle hyödyksi eikä muodostu metsän turmelukseksi, ja on metsänhoitajan sittemmin tarkasti valvottava ja ohjattava hakkausta niin, että se tulee metsänhoidollisten periaatteiden mukaan suoritetuksi. Tällainen hakkaus on, ennenkuin siihen saadaan ryhtyä, metsässä selvästi rajoitettava näkyvillä rajoituksilla ja myös kartalle merkittävä.

Puheenalaisia hakkuita järjestettäessä, tapahtuukoonpa hakkaus korpi-
mailla tai kuivalla maalla, on aina etupäässä pidettävä silmällä järeälle jäävän metsän tilaa eli toisin sanoen metsän uudistumisen mahdollisuutta ja edistämistä.

Hoitoalueissa, joista hiomapuilla ja polttopuilla on menekkiä tai joissa säännöllistä hakkuuta valtion rautateitä varten harjoitetaan, saatakoon, jos se edulliseksi havaitaan, järjestää lähivuosiksi säännöllinen lohkohakkaus jotakin hoitoalueen osaa varten, huomioon ottaen ettei vuosilohko-aloja tehdä liian laajoiksi ja että hyötyvät keskenkasvuiset havumetsiköt eroitetaan pois hakkuusta sekä että metsän uudistuminen luonnonsiemennyksen kautta turvataan jättämällä hyviä siemenpuita ja tarkasti puhdistamalla hakkausalaa.

Metsänhoitajan tulee tarkasti silmällä pitää käsikauppamyyntiä, joka ylipäänsä on sallittu ainoastaan paikkakunnan väestön tunnettua kotitarvetta varten, ja tulee hänen, mikäli hän ei itse ole ulosantanut puita, niin pian kuin on mahdollista tarkastaa hakkauspaikka ja ottaa tarkka selko siitä, ovatko annetut puut lupakirjan tarkoituksen mukaisia.

Puhdistushakkauksista. Jokaisen hakkauksen jälkeen on huolellisesti tutkittava missä määrin puhdistushakkausta tarvitaan metsänuudistuksen edistämiseksi sekä millä lailla se on toimitettava. Tässä suhteessa on tutkittava onko edullisempaa, että maassa olevat tähteet ynnä pystyyn jääneet poisotettavat puut, kun nämä sopivalla tavalla ovat merkityt niin että ostaja selvästi huomaa mitä hän saa ottaa, mitä ei, myydään semmoisinaan, vai olisiko tarpeellista tai edullisempaa, että ne metsähallinnon toimesta hakattaisiin ja valmistettaisiin kaupaksi käyviksi puutavaralajeiksi ja sitten myytäisiin valmiina tavarana. Tarpeellisten varain myöntämisestä puhdistushakkuun toimittamiseen tulee metsänhoitajan hyvissä ajoin lähettää seikkaperäinen esitys ylimetsänhoitajalle, joka oman lausuntonsa ohessa toimittaa sen Metsähallitukselle.

Myöskin puhdistushakkuut ovat hoitoalueen talouskartalle merkittävät ynnä vuosi milloin puhdistus toimitettiin, ja on näistäkin hakkauksista tarkkaa kirjaa pidettävä.

Metsän ruokko- ja hoitotoimista. Metsänhoitajan asiana on koettaa mikäli mahdollista hankkia edullista menekkiä myös puhdistushakkuun kautta karttuville puuaineille, samoin kuin vähempiarvoisille maassa tai pystyssä oleville puille, kuten liekopuille ja tuulenskaadoille, keloille, kuiville ja paloaloilla kuihtuneille y. m. puille, joiden poisottamisen kautta kruununmetsät saadaan puhdistetuiksi ja hyvään kuntoon.

Tarkasti tutkittuaan metsikköjen tilaa ja suunniteltuaan työn, laskettuaan siihen tarvittavat kustannukset ja työstä odotettavan hyödyn sekä tämän nojalla hankittuaan siihen tarpeelliset rahavarat, tulee metsänhoitajan toimittaa apuharvennuksia semmoisissa metsiköissä, jotka sitä kaipaavat, sekä myös muita metsäkasvun edistämistä tarkoittavia harvennuksia, missä metsikön tila sitä vaatii, samoin kuin valmistushakkauksia kelvollisen uuden kasvun edistämistä varten, missä tämä havaitaan tarpeelliseksi.

Niinikään tulee metsänhoitajan utterasti tutkia, mitä muitakin toimenpiteitä hoitoalueen metsäin parantamiseksi ja suojelemiseksi sekä uuden kasvun edistämiseksi hakkausaloilla ja metsättömillä paikoilla tarvitaan, kuten maan puhdistamista hakkuun tähteistä, maanpeitteen (poronjäkäjän, sammalten tai nurmikon) aukirepimistä, uudistusalan suojelemista, keinollista metsänkasvattamista, taimistojen harventamista y. m., ja on hänen näissä suhtein ryhtyminen tarpeellisiin toimiin, huolellisesti suunniteltuaan kunkin työn.

Kaikista edellämainituista toimitettavista töistä on kirjaa pidettävä ja ovat työalat myös kartalle merkittävät.»

Tulot ja menot.

Tulot hoitoalueiden pääkirjojen mukaan ulosannetuista metsäntuotteista, vuokrista, torpan veroista y. m. nousivat kertomusvuonna kaikista kruununmetsistä, kuten oheenliitetyistä tauluista voi nähdä, yhteensä 4,792,696 markkaan 40 penniin.

Menot samalta ajalta metsävirkamiehistön ja vartioväestön palkkoihin, maanteiden kunnossapitoon, sekä päiväpalkkoihin metsänhoito- ja taksoitustöissä, latvojen karsimisessa, sahapuuhakkauksien valvonnassa y. m. ovat tehneet 1,306,970 markkaa 48 penniä.

Puhdas säästö vuonna 1905 oli siis kruununmetsistä 3,485,725 markkaa 92 penniä.

Olkkoon tässä jo mainittu, että syynä tähän verraten vähäiseen tuloon on ollut ei suinkaan vähentynyt myynti kruununmetsistä, joka myynti kertomusvuonna käsitti kuten sanottu metsäntuotteita 7,503,484 markan arvoon, vaan se että ostajat yleensä kertomusvuonna sotatapahtumien vuoksi ja muistakin syistä vallitsevain epäsäännöllisten liikeolojen takia, jättivät ulosottamatta ostamansa puut ja niissäkin tapauksissa, joissa hakkaus aika oli umpeen menemäisillään, pyysivät hakkausajan pitentämistä, jota Metsähallitus ei katsonut voivansa vastustaa. Näin ollen, kun luetaan metsähallinnon tulot senmukaan mitä ostajat ovat todellisuudessa metsästä ulosottaneet ja mitä siis ovat maksaneet, on kertomusvuosi, joka monessa suhteessa on perin erikoisvuosi, metsätoimen alalla muodostunut epädulliseksi.

Tulot ja menot ovat olleet seuraavaa lähemmin eriteltyä laatua, nimittäin:

Tulot.

<i>Myydystä ja luovutetuista sahapuista</i>	Smk. 3,398,944: 39	
» muista metsäntuotteista	» 992,222: 87	4,391,167: 26
<i>Tontti-, varastopaikan-, laidun-y. m. vuokria</i>	Smk. 20,991: 05	
<i>Veroja kruununmetsätorjista</i> 1952,30 hehtol. rukiita, 1481,99 hehtol. ohria, ja 1,977 mk. rahassa sekä 179 päivätyötä;		
verot yhteensä	Smk. 40,497: 52	

Korvauksia valtiolle etumaksuista:

Rautatiepuiden hankkimistöihin y. m.	Smk. 166,837: 30	
Latvusten karsimisesta	» 45,389: 54	
Ylimääräisestä hakkuun valvonnasta	» 46,608: 70	258,835: 54
<i>Korkoja maksamattomien puutavarain hinnasta</i>	Smk. 58,480: 10	

Kaikenlaisia tuloja: rautateille luovute-

tuista aloista, torpankuoletusmaksuja,
leimauskorvauksia, hakkuualojen per-
kaus-korvausta, uitto- ja sahavuokria
ynnä muuta

Smk. 22,724: 93

Summa Smk. 4,792,696: 40

Menot:

10,839,6	päävityötä	puitten leimaamiseen,	
14,195,0	,	latvain karsimiseen ja hakkuu- alojen perkaamiseen,	
14,633,8	,	hakkuun valvontaan biomo- ja sahapuu-hakkuualoilla,	
95,267,5	,	puiden hankintaan valtion rau- tateille,	
6,210,0	,	metsän arvioimiseen,	
1,542,7	,	metsänhoidon tarkastus- ja ja- kotöihin,	
3,923,2	,	metsänviljelykseen,	
930,6	,	apuharvennukseen,	
6,668,2	,	teitten ja lauttausväyläin kun- toonpanemiseen,	
754,6	,	rajainkäyntitöihin,	Smk.
4,352,2	,	kaikenlaisiin töihin,	
Yht. 159,317,4 <i>päävityötä</i> , joista on maksettu			527,813: 04
<i>Metsänhoitorikamiesten ja metsäkassöörin palkat ja palkkiot</i>			500,513: 12
<i>Vakinaisten ja ylimääräisten metsänvartijain palkat ja palkkiot</i>			130,131: 92
<i>Maanteitten kunnossapitoon</i>			43,731: 53
<i>Kaikenlaisiin menoihin:</i> puunsiemeniin, kalustoihin, virkatalojen korjauksiin, palovakuutuksiin, ilmoi- tuksiin, uittovälineisiin, lauttaustarkastajille, huu- tokauppa- y. m. matkoista, veroja tiloista y. m.			104,780: 87
Yhteensä			1,306,970: 48
<i>Voitto</i>			3,485,725: 92
Summa Smk.			4,792,696: 40

Verrattuna edelliseen vuoteen ovat tulot vähenneet 1,455,256 markalla
12 pennillä, mikä kuten sanottu riippuu siitä, että edellinen myyntimäärä ei

tullut kertomusvuonna muuta kuin osakseen ulosotetuksi. Kuitenkin on seuraavina vuosina, sittenkun sodan loputtua puutavaraliike rupeaa virkistymään ja hinnat paranemaan, toivottavissa että "talot kruununmetsistä" kasvavat, semminkin kun puutavarahuutokaupoissa on myytäväksi hyväksytty suurempi määrä sahapuuta kuin edellisinä vuosina. Tämä määrä teki:

vuonna 1902	1,028,749	sahapuuta,	keskihinta 4 mk. 29 p.
» 1903	674,778	»	» 5 » 78 »
» 1904	986,459	»	» 4 » 21 »
» 1905	1,481,926	»	» 5 » 05 »
sekä » 1906	1,601,338	»	» 5 » 38 »

Koska myytäväksi hyväksytyt sahapuumäärät saadaan ulosottaa seuraavina kahtena vuonna, niin ovat suuremmat tulot siis jälkeen vuoden 1906 odotettavissa. Menot ovat myös jonkun verran lisääntyneet, mikä johtuu osaksi Oulun läänissä huhtikuun alusta alkaneen hoitoalueiden jaon takia kasvaneista menoista virkamiehistöä varten, sillä paitsi entisiä metsänhoitajia ja metsänpäällysmiehiä oli jaon kautta syntyneihin uusiin hoitoalueisiin vuoden kuluessa asetettu useita metsänhoitovirkamiehiä näiden alueiden hoitamista varten. Seurauksena tästä hoitoaluejaosta oli myöskin leimaus- ynnä muiden metsänhoitotöiden tarpeenmukainen lisääminen, joka vaikutti niinkään menojen karttumiseen. Sen ohessa on huomattava, että menopuolta rasittavat etumaksuina olevat menot, jotka tulopuolella ovat ostajien korvaamat ja tekevät 258,835 markkaa 64 penniä, jonka edelläoleva luettelo osoittaaakin.

Valtion metsätalous on kuitenkin viime vuosina tapahtuneen vilkkaamman menekin ja sen johdosta myös lisättyjen myyntimäärien takia saavuttanut käännekohtan parempaan tuottavaisuuteen, jota vielä edistää sekä mainittu hoitoalueiden jako Oulun läänissä, jonka kautta voimaperäisempi ja taloudellisesti edullisempi metsätalous tulee mahdolliseksi, että myös kruununmetsissä järjestetyt metsänhoidon tarkastukset, joiden kautta puuvarastot saadaan tarkemmin tutkituiksi sekä hakkauksen ja hoidon tulokset selville, ja joiden kautta uusia tarkoituksenmukaisia hakkaus- ja hoitosuunnitelmia voidaan laatia hoitoalueita varten. Lienee siis aihetta luoda silmäys aikaisempaan kruununmetsäin taloudelliseen kehittymiseen; tässä suhteessa on vuotuisista keskimääräisistä tuloista ja menoista laadittu seuraava luettelo viisivuosikausittain:

	<i>Tulot:</i>	<i>Menot:</i>	<i>Voitto tai tappio:</i>
1866—1870	161,865 Smk.	425,269 Smk.	— 263,405 Smk.
1871—1875	1,096,670 »	492,763 »	+ 603,907 »
1876—1880	720,109 »	670,151 »	+ 49,958 »
1881—1885	1,121,778 »	710,844 »	+ 410,934 »

1886—1890	1,740,385 Smk.	750,644 Smk.	+ 989,741 Smk.
1891—1895	2,264,211 »	839,856 »	+ 1,424,355 »
1896—1900	2,948,638 »	718,550 »	+ 2,230,088 »

sekä viime kuuluneena viitenä vuotena:

1901	3,552,457 »	772,142 »	+ 2,750,315 »
1902	3,692,412 »	741,959 »	+ 2,950,453 »
1903	6,529,814 »	1,173,783 »	+ 5,356,031 »
1904	6,119,868 »	1,178,886 »	+ 4,940,982 »
1905	4,792,696 »	1,306,970 »	+ 3,485,726 »
siis 1901—1905	4,937,449 »	1,034,750 »	+ 3,902,699 »

Keskimääräinen viisivuosittain laskettu yleissilmäys valtion metsien hoidon rahallisesta tuloksesta osoittaa siis, että niiden tuotanto on tasaisesti ko- hoamaan päin. Ruotsissa, missä valtion metsät edullisemman asemansa sekä yleensä paremman maalaatunsa ja suurempain puunhintain tähden ovat tuot- tavampia kuin meillä, on puhdas säästö niinikään kasvavut seuraavasti: vuo- sina 1870—1875 oli se 430,986 kruunua, 1881—1885: 1,085,871 kr., 1891— 1895: 1,640,416 kr., vuonna 1900: 6,523,844 kr., v. 1904: 5,598,178 kr.

Koska voidaan saada valaisevampi käsitys kruununmetsäin tuotan- nosta, jos otetaan vertailun alaiseksi mitä on myyty hehtaaria kohti keski- määrin erilaisia puutavaroita ja mitä puhdas tulo hehtaarin alalta tekee, niin on seuraavassa taulussa vuosilta 1904 ja 1905 osotettu näitä suhteita, verrattuina vuodelta 1904 Ruotsin oloihin:

	Ulosannettu hehtaaria kohti			Puhdas tulo hehtaaria kohti <i>Myc</i>
	Sahapuita ja parruja kpl.	Rakennus-puita, ke-loja y. m. kpl.	Poltto- y. m. pienem-piä puita m ³	
Kasvullisella alalla:				
Suomessa vuonna 1904	0,19	0,18	0,07	0:91
» » 1905	0,16	0,18	0,08	0:64
Ruotsissa » 1904	0,55	0,28	0,12	2:46
Koko pinta-alalla:				
Suomessa » 1904	0,08	0,08	0,03	0:37
» » 1905	0,06	0,07	0,03	0:27
Ruotsissa » 1904	0,32	0,16	0,07	1:72

Kun otetaan huomioon, että Ruotsissa kasvullisen maan ala on 58 % koko pinta-alasta, jotavastoin Suomessa, kun Lapin tunturi- ja jäkälämaat eroitetaan, on enintään 41 % kasvuvoimaista eli tuottavaksi luettavaa metsä-

maata koko kruununmetsäin pinta-alasta, niin on selvää, että tuloksen täytyy olla Suomessa samassa suhteessa alhaisemman.

Huomattava on sitäpaitsi, että edellä olevassa vertaustaulussa on myyntimääräksi otettu Suomen kruununmetsistä todellisuudessa luovutetut määrät eikä ne määrät, jotka ovat kunakin vuonna myydyt ja että erotus näiden molempain välillä on vuosina 1904 ja 1905, varsinkin viimeksimainittuna, sangen suuri, kun nimittäin puutavaraliikkeet sota-ajan ja siitä johtuvain epävarmain liikeolojen vuoksi eivät ole ulosottaneet ostamiansa puita muuta kuin osaksi, jotenka kruunun metsäin tulot ovat olleet paljon vähemmät kuin mitä ne säännöllisissä oloissa olisivat olleet.

Että Ruotsissa kasvulliselta maalta voidaan saada verrattain enempi rahallista tuloa kuin meillä rippuu, kuten on äsken sanottu, paremmista puunhinnoista ja kulkuneuvoista, sekä runsaammasta hakkuusta, joka Norrlaninkin metsissä on kohdistunut alhaisempiin mittoihin kuin meidän pohjoisissa kruununmetsissä. Taksoitukset, jotka kruunun metsissämme ovat toimitetut, osoittavat vuonna 1897 tehdyn arviolaskun mukaan hehtaarilla kuivaa metsämaata löytyvän keskimäärin 6,5 sahapuuta ja 8,6 hirsren alkua, ja on arviotöiden edistyessä havaittu pohjois-Suomessa löytyvän verrattain runsaasti yli-ikäisiä hirsikkometsiä. Sentähden onkin hakkuumääriä niinhyvin pohjoisissa hoitoalueissamme kuin muuallakin alettu lisätä, missä se metsänhoidolliselta kannalta on ollut suotavaa, jonka asian tutkimiseen Metsähallitus kiertokirjeellä helmikuun 23 päivältä 1904 oli erittäin kehoittanut asianomaisia metsävirkamiehiä. Sen ohessa on, sittenkun väliaikainen isojako Inarissa on melkein päättynyt, Metsähallitus antanut Keisarillisen Senaatin myönnytyksellä leimata Paatsjoen ja Luttojoen varsilta vuonna 1904 100,000 ja vuonna 1905 100,000 puuta, ja on tarkoitus jatkaa siellä leimauksia, jotka toimitetaan varovaista harsintaa noudattaen ja tarpeellisten suojametsäin säilymistä silmällä pitämällä.

Tulojen kohottamiseen ja puunhintojen parantamiseen valtion metsissä vaikuttaa suuressa määrässä kulkuneuvojen paremmalle kannalle saattaminen. Siinä tarkoituksessa onkin Metsähallitus vesioikeuslain perusteella ryhtynyt toimenpiteisiin saadakseen lauttausväyläin tarkastukset toimitetuiksi useissa vesistöissä. Niin on kertomusvuonna tämänlaisia uusia lauttausohjesääntöjä tarkoittavia uittoväyläin katselmuksia pantu toimeen: Loimijoella rautatien sillasta alas Kokemäen jokeen, Virojoen vesistössä Miehikkälässä ja Keihäsjoella Keurussa. Aikaisemmin ovat samanlaiset tarkastukset myönnetyt toimitettaviksi Iin-, Kemin- ja Tengeliön joissa sekä Inarijärven vesistöissä, joissa toimitukset ovat alkuun pannut, vaan ovat lauttaussäännöt vielä asianomaisen toimitusinsinöörin valmistettavina. Näiden lauttaussääntöjen muodostaminen puutavaran uitolle sopivammalle kannalle kuin ennen on ollut metsän-

hoitokunnan yhtähyvin kuin jokien yläosalla asuvan väestön ja myös puutavarain ostajain yhteinen pyrkimys. Ja toivottava on, että ne supistukset niin ajan kuin tilan suhteen, mitkä etenkin pohjoisissa tärkeissä vesistöissä kalastuksen takia liian suuresti ovat puunuittoa vaikeuttaneet ja kallistuttaneet, tulisivat uusia säädöksiä laadittaessa poistetuiksi; siihen kehoittaa yleiskansantaloudellinen etukin, kun otetaan katsantoon, että valtaajoissa uitettavain puutavarain arvo nousee moneen miljoonaan, jota vastoin lohikalastuksen tuottavaisuus on kuten tunnettu verraten vähäinen; esimerkiksi Kemijoessa on se viime aikoina tehnyt noin 75,000 markkaa, josta 25,000 on ollut uittoyhtiön pakosta suorittama korvaus ajan lisäyksestä uitolle, ja Iijoessa on tulo kalastuksesta paljoa vähempi kuin puolet ensiksi mainitusta summasta. Metsähallitus on sentähden pitänyt huolta siitä, että metsänhoitovirkamies seuraisi vesistöjen paikallisissa tarkastuksissa metsähallinnon asiamiehenä, jotta sääntöjen valmistamisessa metsähoidon etukin tulisi saamaan oikeutetun sijansa.

Metsätuotteiden uittoteiden edelleen kehittäminen on luonnollisesti hyvin tärkeä metsätoimen edistymiselle maassamme. Samoin kuin puutavarain uittokanavan rakentaminen Oulujärvestä Siikajokeen suuressa määrässä kohotti puiden hintoja koko Kajaanin kihlakunnassa, samoin tarvittaisiin vielä useita uittoteiden yhdistyksiä eri vesistöjen välillä, kuten esimerkiksi Kuusamon pitäjässä sijaitsevain itäänpäin laskeuvien vesistöjen yhdistäminen parista kohdasta Iijoen vesistöön, jonka kautta saataisiin suurille metsävaroille, joilla nyt ei ole menekkiä muuta kuin itäänpäin, myös kilpailua Suomen puolelta, ja tässä suhteessa onkin Metsähallitus ehdottanut sekä toimeensaanut asianomaisen tarkastuksen, joka viime kahtena kesänä on tapahtunut vastamainituissa vesistöissä.

Erittäin tärkeä ja kiireellinen tämän suuntainen yritys olisi myöskin Saimaan vesistön yhdistäminen Kymin uittoväylään metsäntuotteiden kuljettusta varten tarkotetun kanavan kautta, joka helposti olisi toteutettavissa. Tämän kanavan välityksellä tulisi koko pohjois-Karjalan puutavaraliike kohotetuksi, sillä kilpailun puutteen vuoksi ovat hinnat pysyneet siellä verraten alhaisina. Kohoavien puunhintojen kautta tulisi varmaan tämäkin uittokanava, joka olisi valtion kustannuksella rakennettava, hyvin pian ja monin kerroin korvaamaan kustannuksensa.

Samaten kuin vesiteiden teknillinen ja oikeudellinen parantaminen, vaikuttavat puunhintojen ja metsäntuotteiden menekin kehittämiseen ehkäpä vielä suuremmassa määrässä rautatiet. Näiden ulottaminen niihin pohjoisiin seutuihin, missä kruununmetsien suurin osa sijaitsee, on Metsähallituksen hartain toivomus. Sittekin nykyään Kemin—Rovaniemen rata on saanut jo kauvan ja hartaasti odotetun ratkaisun, aukeaa laajalle Lapille suurempi ai-neellisen kehittymisen mahdollisuus. Toivottava olisi sentähden myös, että

Oulun—Kuusamon rata sekä myös rautatie, joka yhdistäisi Oulujärven vesistön Pohjanlahden kanssa, nyt tulisivat vuorostaan ansaittuun huomioon otetuiksi uusia ratoja suunniteltaessa, sillä samaten kuin Rovaniemen radalla tulisi myös näilläkin olemaan tärkeä merkitys kruununmetsienkin talouden kehittämisessä yhä tuottavammiksi, josta koko maa nauttii etua.

Hyönteisten, myrskyjen, lumipainon y. m. tuottamat vahingot.

Luonnon ilmiöiden tuottamia vaurioita ei ole kertomusvuonna tapahtunut metsille turmiollisemmassa määrässä, eikä semmoisia vahinkoja kertomusvuonna ollenkaan ole ilmoitettu Oulujärven ja Vaasan tarkastuspiireistä eikä Evon—Vesijaon hoitoalueesta. Muissa tarkastuspiireissä ovat hyönteiset, sienitauti, myrskyt, lumenpaino, hirvet ja porot tehneet joitakin vahinkoja seuraavissa alueissa.

Hyönteisten on huomattu Enontekiön hoitoalueen eteläosassa vahingoittaneen koivuja suuremmassa määrässä. Iin tarkastuspiirin Puhoksen hoitoalueessa ovat *Lophyrus pallipes* hyönteisen toukat paikoin, kuten Kuren kylässä, hävittäneet neulaset 15—30 vuotisissa männyn taimistoissa.

Viipurin—Mikkelin läänien tarkastuspiiristä ovat ilmoitukset osoittaneet hyönteisten esiintyneen metsissä isommassa määrässä kuin tavallista. Keski-ikäisissä männiköissä Pällilän hoitoalueessa, Perkjärven aseman lähellä, olivat *Lophyrus pini*, -*rufus* sekä ehkä -*pallipes* hyönteisten toukat hävittäneet neulasia. Vahingollisin näistä, *Lophyrus pallipes*, on havaittu kaikissa tarkastuspiirin hoitoalueissa ja on se kuivattanut suuren määrän sekä luonnon kylvön että metsänviljelyksen kautta syntyneitä männyn taimia, syömällä niiden neulasia. Männyn taimistossa tavattiin myöskin paljon *Galleruca pinicola* kovakuo-riaisia ja oli sitä paitsi *Pissodes notatus* valmistanut toukanpesiä kuihtuneiden taimien juurelle maanpintaan. Mitään eroa nämät hyönteiset eivät tee luonnollisen tai viljellyn kasvun välillä ja menestyvät etenkin suurilla aukeilla kankailla, kuten Pällilän Vierustenkankaalla, Uomaan Sääksjärven kankaalla ja Laatokan hoitoalueen suurella paloalalla, mitkä kankaat juuri ovat hyönteisten lempipaikkoja. Vanhemmissa lehtikuusi-istutuksissa Pällilän hoitoalueessa ja Punkaharjun puistossa Mikkelin alueessa söivät *Nematus Erichsonii*'n toukat neulasia, edellisessä suurimman osan puista melkein paljain; jälkimäisessä ei ollut mainittavaa vahinkoa niistä eikä *Chermes laricis* hyönteisen toukistakaan. Lehtikuusen taimia on myös eräs *Nematus* laji Pällilän alueessa vahingoittanut sekä taimitarhassa että istutuksilla. Jonkun verran vahinkoa ovat myös *Tortrix*-lajit aikaan saaneet 5—10 vuotisissa männyn nuorennuksissa eri hoitoalueissa sekä *Nematus abietis* kuusimetsissä.

Sienitautia on ilmoitettu Kuopion tarkastuspiirin Halmejärven hoitoalueesta, jossa *Chrysomyxa abietis* on tavattu kuusikoissa kuitenkin vahinkoa aikaansaamatta, ja Viipurin tarkastuspiirin Pällilän hoitoalueesta, jossa Schütte-tauti, *Lophodermium pinastri*, on Vierustenkankaalla levinnyt edellisiltä vuosilta ja ollut yhtenä pääsyynä taimien kuihtumiseen, sekä Rajajoen hoitoalueesta, jossa *Peridermium pini corticola* mainitaan vahingollisena Valkjärven—Nurmijärven kruununpuiston Vaalimon kankailla sekä Hovimaan kruununpuiston Uudensahan puolella.

Myrsky on tuntuvammin raivonnut Turun—Hämeen läänien tarkastuspiirin eri osissa, nimittäin Lopen hoitoalueessa joulukuun 12—13 päivinä, jossa paikoin puita rajutuulen kautta kaatui. Yläneen alueessa samoin kuin myös Karvian hoitoalueen VI ja VII vartiopiireissä ja Parkanon hoitoalueessa kaatui marras- ja joulukuussa joku määrä sahapuita; Aureen alueen XIV vartiopiirissä kaatoi myrsky joulukuun puolivälissä paljon puita. Myöskin Oriveden hoitoalueessa myrsky yöllä vasten 14 p. joulukuuta XIII vartiopiirissä kaatoi noin 300 tukki- ja hirsipuuta. Viipurin—Mikkelin läänien tarkastuspiirissä on myrsky tehnyt ylipäänsä ainoastaan pienempiä vaurioita Pällilän ynnä muissa alueissa, kaataen yksityisiä puita siemennysaloilla. Uomaan hoitoalueessa Salmin kruununpuistossa on kuitenkin tuulispää viime syyskuun aikana kaatanut noin 500 hirsipuuta ja 1,500 m³ halkometsää.

Lumi on eräissä kuusikorvissa Halmejärven hoitoalueen VIII vartiopiirissä tehnyt vahinkoa, murtamalla näreitä. Viipurin—Mikkelin tarkastuspiirissä on lumenpaino yleensä tuottanut ainoastaan vähemmässä määrässä vahinkoa, vaan on kuitenkin runsaslumisessa Salmin kihlakunnassa ja erittäin Uomaan hoitoalueessa taaskin kaatanut ja murtanut paljon nuorta mäntymetsää.

Hirvien, jotka jo ovat levinneet yli koko maan, ilmoitetaan Karvian alueessa vahingoittaneen nuoria mäntykasvoksia pureskelemalla ja taittelemalla puita, vaan muualla ei hirvien vaikutus nuoriin metsiin vielä ole kovin havaittavia vaurioita aikaansaattanut. Sen sijaan ovat porot liikkueensa laumoissa pohjois-Suomessa taimia vahingoittaneet; etenkin on huomattu Ranualla ja Kuusamossakin, että ne ovat jäkälää kaivaessaan repineet juurineen nuoria taimia ja sarvillaan hanganneet pilalle nuoria puita. Karjan, kuten hevoset ja nautakarja, ilmoitetaan Rajajoen hoitoalueessa tehneen vahinkoa taimistolle erittäin Valkjärven—Nurmijärven ja Uosukkalan kruununmetsissä.

Metsän raiskaus.

Kertomusvuonna on metsänraiskausten luku melkoisesti vähempi edellisen vuoden metsänraiskauksia ja ovat luvattomat metsätuotteiden anastamiset yleensä vähäpätöiset muissa tarkastuspiireissä paitsi Iin. Vaikka metsänrais-

kaukset ovat kyllä vähenneet luvultansa, ovat sitävastoin anastettujen puutarvain määrät kohonneet, varsinkin mitä tulee hirsi-, halko- ja hiomopuihin. Näistä metsänhaaskauksista lankeevat suurimmat määrät Iin tarkastuspiirin osalle, missä halu metsäkeinotteluun on Iijoen varrella asuvaan väestöön vanhastaan juurtunut. Syyt haaskauksien suureen määrään täällä ovat monenlaiset. Ensinnäkin on tapahtuneen hoitoaluejaon vaikutuksesta metsänhoitovirkamiehet olleet entistä utterammassa toimessa monien uusien tukkihakkuiden järjestämisessä ja valvonnassa. Sen kautta on virkamiesten ja avuksi otettujen lisäavartijain kautta siellä voitu saada tarkempia tietoja haaskauksista ja puut takavarikkoon otetuiksi sekä myydyiksi ja rikokselliset saatu oikeuteen haastetuiksi. Näin ollen siis raaskauksien lukumäärää verrattaessa aikaisemmin ilmoitettuihin raaskauksiin on otettava huomioon se seikka, että tämmöiset luvattomuudet nyt tarkemmin kuin ennen saadaan ilmi.

Mutta niinkauvan kuin vähäpalkkainen metsänvartijakunta on jotensakin veltto huonon toimeentulon vuoksi, tulee vielä joku aika näitä ilmiöitä täällä jatkumaan, kunnes palkkaussuhteet saadaan ajanmukaiselle kannalle. Siihen nähden, että Iijoki on monihaarainen ja ostajain asiamiehet samoillevat kaikkialla kilvan ostelemassa n. s. leveranssipuita, nimittäin sellaisia valmiiksi jokitörmille vedätettyjä tukkeja, joita talojen omistajat myyvät ja vieläpä itsellisetkin jo ennakolta yhtiöiltä kannettuja käsirahoja vastaan kauppailevat, niin täytyy otaksua, että viettelyä edeskinpäin on metsänvarkailla käydä kruununmetsien kimppuun. Ja niinkauvan kuin käsirahat virtaavat ostajain käsistä ennakolta väestölle, niin kauvan kestää tämä taistelu metsärikoksia vastaan. Siihen nähden mitä parina vuonna on saavutettu, on kruunulla taloudellista etua siitä, että käytetään niin monta apulaista ja lisämetsänvartijaa kuin tarve vaatii, sekä että käsirahain hyöty tukahdutetaan sillä, että haaskatut puut tehdään kelpaamattomaksi, jos ei luotettavaa ostajaa ole saatavissa.

Ilmisaatujen luvattomien hakkauksien lukumäärän ynnä anastettujen metsätuotteiden laadun osottaa seuraava taulu:

Tarkastuspiiri ja hoitoalue.	Haaskauksen luku- määrä.	Haaskatut metsäntuotteet.						
		Sahapuita, kpl.	Rakennus- puita, kpl.	Keloja, tullen- kastoja, kolo- puita y. m., kpl.	Vanteita ja viteoja, kpl.	Poltto-, ho- no-, päre-, veistopuita, teräksia, m ³	Jäkeliä, lehtiä, heinää, sam- malia, kuor- maa.	Puunkuoria, tuohia, pih- kaa, kiloa.
Turun—Hämeen läänien.								
Kankaanpää	24	38	—	28	—	2	—	137
Karvia	3	—	11	—	350	3	—	—
Aure	2	1	3	—	—	2	—	—
Jämsä	2	—	700	—	—	—	—	—
Summa	31	39	714	28	350	7	—	137
Viipurin—Mikkelin läänien.								
Miehikkälä	2	—	—	3	—	1.5	—	—
Rajajoki	3	4	28	—	—	—	5	—
Summa	5	4	28	3	—	1,5	5	—
Kuopion läänin.								
Iisalmi	1	—	—	—	—	—	—	300
Palojärvi	1	—	—	—	—	—	1	—
Suomusjärvi	2	3	—	—	—	—	—	—
Summa	4	3	—	—	—	—	1	300
Vaasan läänin.								
Pyhäjärvi	1	2	—	—	—	—	—	—
Saarijärvi	2	1	—	—	—	3	—	—
Jalasjärvi	5	11	11	—	—	—	—	—
Summa	8	14	11	—	—	3	—	—
Oulujärven.								
Siikajoki	5	16	1	—	—	2	5	—
Haapajärvi	1	—	20	—	—	—	—	—
Summa	6	16	21	—	—	2	5	—
Iin.								
Simo, Ylisimo, Kuivaniemi	16	1,031	165	—	—	468	—	—
Pudasjärvi, Ii	26	1,629	723	498	—	125	—	—
Ranua	24	2,115	125	—	—	—	—	—
Puhos	7	493	—	—	—	90	—	—
Taivalkoski	2	—	—	—	—	110	—	—
Kitka	7	359	—	—	—	—	—	—
Kuusamo	3	—	110	—	—	—	—	—
Utajärvi	13	—	122	—	—	36,5	—	—
Summa	98	5,627	1,245	498	—	829,5	—	—

Tarkastuspiiri ja hoitoalue.	Haaskauksien lukumäärä.	Haaskatut metsäntuotteet.						
		Sahapuita, kpl.	Rakennusputa, kpl.	Kaloja, taulen-kaaloja, kolopuita, m. kpl.	Vanteita ja vitsioja, kpl.	Palkko-, hio- mo-, päre-, veistopuita, kervakasta, m.	Jakelijä lehtiä, heinä, sam- malia, kuor- maa.	Punkuoria, tuolia, pil- kaa, kitoa.
Kemin. (Ei ole tapahtunut).	—	—	—	—	—	—	—	—
Lapin.								
Muonio	2	—	—	20	—	8	1	—
Inari	3	—	—	—	—	1,5	11	—
Summa	5	—	—	20	—	9,5	12	—
Evo—Vesijako. (Ei ole tapahtunut).	—	—	—	—	—	—	—	—
Yhteensä:								
Vuonna 1898	222	1,739	1,790	484	950	382	38	—
» 1899	205	2,320	729	759	—	1,500	44	—
» 1900	240	1,965	1,645	3,553	1,230	349	9,5	570
» 1901	302	3,763	2,655	5,552	1,423	374	40	490
» 1902	201	2,562	1,243	379	2,108	68	28	103
» 1903	217	2,322	739	31	330	293	21	—
» 1904	225	4,206	1,052	356	505	88,5	2,5	280
» 1905	157	5,703	2,019	549	350	852,5	23	437
aikaisemmin v. 1870	383	19,772	1,311	296	—	2,641	11	—
» » 1880	765	21,117	3,444	63	4,359	377	98	41
» » 1890	372	5,087	1,064	4,018	2,335	481	458	259

Miten raiskattujen metsäntuotteiden kanssa on menetelty osoittaa seuraava taulu:

Tarkastuspiiri.	Miten haaskattujen metsäntuotteiden suhteen on menetelty.	Haaskatut metsäntuotteet:						
		Selapuita, kpl.	Rakennuspuita, kpl.	Keloja, tuulenkatkoja y. m., kpl.	Vanteita ja viitoja, kpl.	Poltto-, hiomo-, päre-, veistopuita, m ³	Jakelit, lehtä, heinää y. m., kuorinaa.	Puunkuorta, tuolia, Kioa.
Turun—Hämeen läänien.	Anastettu	—	37	731	350	—	—	—
	Kelpaamattomaksi tehty	—	2	11	—	5	—	137
	Käyttämättä	—	—	—	—	2	—	—
Viipurin—Mikkelin läänien.	Anastettu	4	28	3	—	1.5	5	—
	Kuopion läänin.	3	—	—	—	—	—	100
	Takavarikossa	—	—	—	—	—	1	200
Yleisen läänin.	Anastettu	14	11	3	—	3	—	—
	Oulujärven.	16	21	—	—	2	5	—
Iin.	Anastettu	260	62	3	—	31,5	—	—
	Myyty	2,566	283	498	—	325	—	—
Lapin.	Torppareille annettu	26	—	—	—	—	—	—
	Kelpaamattomaksi tehty	1,676	733	—	—	43	—	—
	Takavarikossa	1,099	155	—	—	430	—	—
	Anastettu	—	—	20	—	8	—	—
	Myyty	—	—	—	—	1,5	12	—
Yhteensä		5,703	2,019	549	350	852,5	23	437

Kulovolkeat.

Kun kesä oli osaksi kuivanpuoleinen saivat kulovolkeat tilaisuuden tehdä tuhoa paikoin, kuten Kankaanpään, Utajärven ja Sotkamon hoitoalueissa, saatoja hehtaareja laajoilla aloilla. Sentakia onkin palojen luku, 56 eri kulovolkeata, ja ala, joka nousee 1905,91 hehtaariin yhteensä, suurempi kuin edellisenä vuonna, jolloin vastaavat luvut olivat 34 ja 520,4.

Kulojen synnystä ei voida aina saada täyttä varmuutta. Tavallisesti tekevät paloihin alun kuleksivat paimenet, kalastajat tai marjamiehet ja liikkuvat henkilöt, jotka varomattomasti käyttävät tulta jättäen tekemänsä nuotiot sammuttamatta. Yhdessä tapauksessa Rajajoella epäillään murhapolton olleen syynä kulovolkeaan. Paltamossa huomattiin kahden alaikäisen poikasen aiheuttaneen kulon syttymisen, joka tuhosi myöskin erään kruununmetsätorpan verrattain hyvät uudet rakennukset. Lestin hoitoalueessa oli syynä tulen irtipääsemiseen uittomiesten huolimattomuus. Ilomantsin hoitoalueessa on palo syttynyt salaman kautta. Niinikään on Utajärven hoitoalueessa valkea syttynyt ukkosesta ja toisessa tapauksessa nuotiosta.

Kulojen lukumäärä, laajuus ja tuottamat vahingot kussakin hoitoalueessa ovat merkityt seuraavaan luetteloon:

Tarkastuspiiri ja hoitoalue.	Kulovalkeiden lukumäärä.	Paloalojen pinta-ala, hehtaaria.	Kulojen tuottamien vahinkojen laatu.
Turun—Hämeen läänien.			
Kankaanpää	3	255,25	Tuli vahingoittanut keski-ikäistä mäntymetsää, sekametsää ja metsätöntä kangasta.
Karvia	2	2,00	Toisessa nuori metsä kuivuu, toisessa oli kaunis hirsikko, jossa nuoret taimet kuolivat.
Jämsä	1	20,00	Suurin osa tulen vahingoittamia puita tointui.
Viipurin—Mikkelin läänien.			
Pällilä	6	34,14	Valkea turmellut nuorta mäntymetsää ja yksityisiä ylispuita 13 ha ja vahingoittanut alikasvun 20,50 ha alalla.
Rajajoki	3	15,62	Hävisi 9,62 ha 15—30 v. mäntyä ja 6,0 ha 10—20 v. nuorennusta, mihin kuitenkin tarpeellinen siemenpuumäärä jäi.
Uomaa	2	12,00	3,0 ha:lla vahingoittui 15—20 v. alikasvu pahooin, 9,0 ha:lla 20—25 v. mäntymetsä turmeltui.
Korpiselkä	2	2,00	Päällysmetsä ja vähin nuorta metsää vahingoittui.
Mikkeli	1	0,25	Sammutettiin ennenkuin vahinkoa tuntuvasti ehti tulla.
Kuopion läänin.			
Halmejärvi	2	4,7	Taimimetsä turmeltui.
Suomusjärvi	2	—	Vahinkoa ei ollut.
Ilomantsi	1	1,0	Kitukasvuiset männyn taimet kuoleutuivat.
Vaasan läänin.			
Lesti	1	1,0	Turmeltui nuorta koivunsek. mäntymetsää.
Oulujärven.			
Haapajärvi	2	19,00	Nuori metsä turmeltunut.
Siikajoki	3	24,00	Samoin.
Paltamo	1	12,50	Keski-ik. sekametsä ja kr. metsätorpan rakennukset palaneet.

Tarkastuspiiri ja hoitoalue.	Kulorakkeiden lukumäärä.	Palonlojen pinta-ala, hehtaaria.	Kulojen tuottamien vahinkojen laatu.
Sotkamo	9	361,95	Valkea turmeli kasvipeitteen ohessa nuoren sekametsän.
lin.			
Ylisimo	2	3,00	Palanut havumetsä kuoleutuu, juurimetsä kokonaan; 159 hirttä ja 40 m ³ hiomop. paloi.
Ranua	1	12,00	Samoin sen 200 hirttä ja 100 m ³ nuorta metsää.
Taivalkoski	2	8,00	Toinen turmeli 200 nuorta kuusta, toinen eteläräjällä levisi laajalle Suomussalmen puolelle.
Kuusamo	1	50,00	15 p. kesäk. vahingoittui leimattu metsä vähän.
Utajärvi	3	257,00	²⁵ / ₇ , ⁶ / ₆ , ²³ / ₇ tapahtuivat kulot eri osissa; erikäistä havum. paloi suurillakin aloilla; laajin 200 ha syttyi ukkosesta; 30 ha syttyi nuotiosta.
Kemin.			
Etelä-Kemijärvi	2	3,50	Vanhassa männikössä turmeltui kasvipeite ja taimet.
Salla	1	2,00	Samoin.
Lapln.			
Muonio	2	5,00	Kulo vahing. nuorta metsää ja 80 hirsipuuta.
Inari	1	800,00	Metsärajalla turmeltui kasvipeite, jäkälää; metsä, tunturipetäjää ja koivua, kuivettui melkein kokonaan. Luullaan syttyneen salaman kautta.
Summa	56	1905,91	

Kulojen laajuudesta aikaisemmin saadaan yleissilmäys keskimäärittäin vuodessa viisivuosikautisilta ajoilta 1866—1895 ja sen jälkeen erikseen kulta-kin vuodelta vuosina 1896—1905 seuraavasta taulusta:

	Kulojen lukumäärä.	Keskimäärä vuodessa	
		palanutta alaa, ha.	prosenttimäärä koko kruunun metsä alasta.
V. 1866—1870	—	15,769	0,139
» 1871—1875	—	7,838	0,053
» 1876—1880	—	9,175	0,063
» 1881—1885	—	14,893	0,104
» 1886—1890	—	2,516	0,018
» 1891—1895	—	16,352	0,116
V. 1896	140	4,251	0,030
» 1897	73	2,582	0,018
» 1898	24	364	0,003
» 1899	60	1,001	0,007
» 1900	85	3,395	0,025
» 1901	251	17,060	0,126
» 1902	16	371	0,003
» 1903	58	1,120	0,008
» 1904	34	520	0,004
» 1905	56	1,906	0,014

Suurimmat ja tuhoa tuottavimmat palovuodet, jolloin kovan kuivuuden takia suuria aloja yksityisiä metsiä maassa myös hävisi kulojen kautta, olivat vuodet 1868, 1872, 1879, 1883, 1894, 1901, kun ottaa lukuun sen ajan, jona metsähallinto on ollut voimassa; aikaisempina aikoina ovat metsien tuhot kulojen hillitsemättömästä leviämisestä kuivina kesinä olleet perin suuret, päättäen kaikkialla vanhemmissa puissa löytyvistä ja monasti ylikasvaneista palokoroista.

Syytökset.

Kruununmetsissä tapahtuneista rikoksista aiheutuneet syyteasiat ovat merkityt seuraavassa luettelossa, josta käy ilmi rikoksien lukumäärä ja laatu sekä kertomusvuonna ja aikaisemmin syytteeseen pantujen asiain lopullinen ratkaisu. Aikaisemmista syyteasioista on monet ratkaistu vapauttavasti v. 1904 annetun armahduskirjan nojalla.

[illegible]

Tarkastuspiiri ja hoitoalue.	Vuonna 1905 vireille pannut syytteet ja niiden aika.					Vireille pantuja juttuja on			Aikaisemmin vireille pannuissa jutuissa on syytetty	vapautettu tuomittu.
	Metsänhuonekaus.	Kulovalkea.	Salametsästys tai kalastus.	Karjanjaljunnan väk. rikkeyds.	Muuta rikkomuksia.	päätetty siten että	toistaiseksi lykätty.	syytetty on vapautettu.		
Kemin.										
Muurola	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—
Kolari	1	—	2	—	—	1	—	2	—	—
Rovaniemi	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—
Pohjois Kemijärvi	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Lapin.										
Muonio	1	—	—	—	—	—	—	1	1	1
Ounasjoki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	51	2	16	—	1	25	5	40	20	5
Yleiskatsaus viimeisinä vuosina vireillä olleista syyteasioista:										
Vuonna 1900	55	3	8	2	4	35	2	35	10	8
» 1901	80	6	2	3	4	43	4	48	17	6
» 1902	57	2	12	—	9	44	6	30	21	13
» 1903	40	4	11	—	3	22	6	30	17	10
» 1904	51	—	2	—	—	12	21	18	11	5
» 1905	51	2	16	—	1	25	5	40	20	5

Kertomusvuonna on siis 70:stä vireille pannusta syytteestä 25 asiaa ratkaistu siten että syyllinen on tuomittu, 5:ssä asiassa on syytetty vapautettu, jota vastoin 40 asiaa on siirretty ratkaisemattomina toistaiseksi. Aikaisemmista asioista on 20:ssä syytetyt tuomittu ja 5:ssä jutussa vapautettu.

Suurimmat haasteasiat ovat olleet Puhoksen, Ranuan sekä Iin ja Pudasjärven hoitoalueissa, joista muutamat metsärikokset ovat myös rippuneet lupakirjan määräysten rikkomisesta. Isoin haasteasia on Ranualla, joka käsittää tuhatkunta sahapuuta, mistä syytteeseen on pantu eräitä kruununmetsätorpparejakin.

Metsän arvioiminen.

Kertomusvuoden aikana on jatkettu sitä metsänarvostelemistyötä, jota kruununmetsissä on toimitettu jo vuodesta 1883 saakka ja jonka tarkoituksena on ollut ei ainoastaan hirsivaraston määrittäminen kestävää hakkuuta varten, vaan myöskin tietojen hankkiminen metsämaiden laadusta ja metsien tilasta, niiden vastaisen hoidon järjestämistä varten. Arvosteleminen on toimitettu joko puiden lukemisen kautta tai, erittäinkin Lapin kihlakunnassa ja Kuolajärven pitäjässä, 5—10 prosenttia arvosteltavasta alasta käsittävien koelinjain eli pitkien koealojen avulla, mikä menettelytapa on huokeampi ja joutuisampi sekä on näyttänyt antavan tyydyttäviä tuloksia. Toimituksessa erotetaan puut kahteen luokkaan siten että sahapuiksi otetaan ne puut, jotka 1,3 metrin korkeudelta täyttävät 30 centimetriä tai enemmän, ja hirrenaineiksi ne puut, jotka samalla korkeudella läpimitaten ovat 25—30 centimetriä.

Arvostelemisen yhteydessä kartoitettiin metsämaat pohjoisimmilla mitaamattomilla aloilla kompassilinjaston mittauksilla kaavassa 1:50,000.

Puheenalaisia töitä on kertomusvuoden aikana suorittanut 3 varsinaista ja 7 ylimääräistä metsänarvostelijaa, joista 2 on työskennellyt Suomensjärven, 6 entisessä Kemijärven ja 2 entisessä Sodankylän hoitoalueessa, jota paitsi Metsähallituksen piirustustöiden johtaja, metsäkonduktööri K. Lojander on ent. Sodankylän hoitoalueessa toimittanut kolmiomittauksia metsänarvostelualueiden yhteensovittamista varten yleiskartalle. Kun Viipurin—Mikkelin läänien tarkastuspiirissä arvostelutyö vielä oli keskeneräinen Rajajoen ja Laatokan hoitoalueissa, ovat mainittujen hoitoalueitten metsänhoitajat kertomusvuonna loppuun saattaneet nämä työt sekä undestaankin arvioineet puumäärän paikoin. Arvostelujen tulokset käyvät esille alla olevasta luettelosta.

Hoitoalue.	Vuonna 1905 arvostelun yhteydessä kartoitettu maa-ala, hehtaaria.	Vuonna 1905 arvioitu puumäärä.		
		Sahapuita (30 centim. 1,3 metrin korkeudella.)	Hirrenaineita (25—30 centim. 1,3 metrin korkeudella.)	Yhteensä.
Rajajoen	—	34,722	227,073	261,795
Laatokan	—	63,613	59,201	122,814
Suomensjärven	—	296,456	261,611	558,067
Kemijärven	196,780	1,363,845	1,754,731	3,118,576
Sodankylän	93,179	628,688	651,359	1,280,047
Yhteensä	289,959	2,387,324	2,953,975	5,341,299

Koko sillä ajalla, jonka arvostelutyöt ovat kestäneet, on kussakin hoitoalueessa ja tarkastuspiirissä yhteensä arvioitu seuraava määrä sahapuita ja hirrenaineita.

Tarkastuspiiri ja hoitoalue.	Arvioitu puumäärä.		
	Sahapuita.	Hirrenai- neita.	Yhteensä.
Turun—Hämeen läänien tarkastuspiiri.			
Lopen hoitoalue	150 356	292 431	442 787
Yläneen »	27 970	123 997	151 967
Kankaanpään hoitoalue	108 619	243 888	352 507
Karvian »	180 604	284 233	464 837
Parkanon »	466 751	452 502	919 253
Aureen »	377 482	872 995	1 250 477
Oriveden »	365 516	536 537	902 053
Jämsän »	202 956	173 987	376 943
Yhteensä	1 880 254	2 980 570	4 860 824
Evon—Vesijaon	82 847	139 332	222 179
Vilppurin—Mikkelin läänien tarkastuspiiri.			
Miehikkälän kruununpuisto	34 457	106 688	141 145
Pällilän hoitoalue	154 829	274 746	429 575
Rajajoen »	86 927	379 058	465 985
Laatokan »	192 344	251 833	444 177
Uomaan »	314 605	927 772	1 242 377
Loimalan »	346 279	471 768	818 047
Korpiselän »	1 315 273	1 790 310	3 105 583
Mikkelin »	84 536	469 409	553 945
Yhteensä	2 529 250	4 671 584	7 200 834
Kuopion läänin tarkastuspiiri.			
Ilomantsin hoitoalue	1 314 718	1 954 862	3 269 580
Suomusjärven »	1 116 777	991 102	2 107 879
Jongunjoen »	476 988	454 157	931 145
Kuohatin »	313 197	359 196	672 393
Halmejärven »	283 429	536 077	819 506
Palojärven »	317 542	946 424	1 263 966
Iisalmen »	215 620	313 467	529 087
Yhteensä	4 038 271	5 555 285	9 593 556
Vaasan läänin tarkastuspiiri.			
Viitasaaren hoitoalue	422 204	504 868	927 072
Salamajärven »	460 254	347 265	807 519
Pyhäjärven »	583 706	559 471	1 143 177
Saarijärven »	337 407	327 762	665 169

Tarkastuspiiri ja hoitoalue.	Arvioitu puumäärä.		
	Sahapuita.	Hierrenai- neita.	Yhteensä.
Multian hoitoalue	281 107	293 559	574 666
Virtain »	229 974	308 914	538 888
Lestin »	159 072	281 946	441 018
Alajärven »	17 275	99 444	116 719
Jalasjärven »	17 659	59 816	77 473
Yhteensä	2 508 656	2 783 045	5 291 701
Oulujärven tarkastuspiiri.			
Kalajoen hoitoalue	65 835	280 709	346 544
Pyhäjoen »	107 653	303 781	411 434
Siikajoen »	95 859	470 386	566 245
Paltamon »	291 905	488 084	779 989
Sotkamon »	1 985 246	2 481 429	4 466 675
Hyrynsalmen »	1 190 874	635 652	1 826 526
Yhteensä	3 737 372	4 660 041	8 397 413
Iin tarkastuspiiri.			
Simon hoitoalue	451 254	344 075	795 329
Iin »	634 927	415 539	1 050 466
Kuusamon »	1 804 384	846 611	2 650 995
Haukiputaan	121 394	367 108	488 502
Yhteensä	3 011 959	1 973 333	4 985 292
Kemin tarkastuspiiri.			
Kemin hoitoalue	870 724	573 279	1 444 003
Tornion »	2 198 145	1 469 103	3 667 248
Rovaniemen hoitoalue	1 709 127	1 176 300	2 885 427
Kemijärven »	5 894 518	5 541 105	11 435 623
Yhteensä	10 672 514	8 759 787	19 432 301
Lapin tarkastuspiiri.			
Muonion hoitoalue	1 115 646	1 331 499	2 447 145
Ounasjoen »	1 471 213	2 028 686	3 499 899
Sodankylän »	6 578 966	7 942 341	14 521 307
Inarin »	2 943 654	5 358 807	8 302 461
Yhteensä	12 109 479	16 661 333	28 770 812
Summa	40 570 602	48 184 310	88 754 912

Hakkauksien, myrskyjen, kulopalojen, haaskauksien y. m. kautta on tosin melkoinen määrä varsinkin sahapuita poistettu arvioimisen jälkeen, mutta kun arvostelutyö on kestänyt 23 vuotta, jolla ajalla ainakin yhtä suuri määrä hirrenaineita on varttunut sahapuiksi ja samaten pieniä puita hirrenaineiksi, voi edellä olevaa puumäärää pitää arvosteltujen metsämaiden nykyisenä minimipuuvarastona.

Arvostelemattomia metsiä oli vuoden 1905 lopussa vielä	
Kuopion läänin tarkastuspiirissä	9,343 heht.
Kemin ja Lapin tarkastuspiireissä	2,636,383 „
Yhteensä 2,645,726 heht.	

Näiden arvostelemattomien metsäalojen suhteen on kuitenkin huomattavaa että Lapin tarkastuspiirissä Inarin ja Utsjoen sekä Enontekiön kuntiin kuuluvista maista suuri osa on metsätöntä tahi kasvaa aivan vähän metsää.

Metsänhoidon järjestämistoimet.

Kuten Metsähallitus jo viime vuoden kertomuksessa on esiintuonut, eivät ne metsänjakotyöt, joita Keisarillisen Senaatin vuonna 1898 antamalla myönnytyksellä on toimitettu järkipärisen ja kestävänsä metsätalouden saavuttamiseksi maamme kruununpuistoissa, ole tuottaneet toivottua hyötyä kruunun metsätaloudelle, syystä että jakotoimi ei ole käsittänyt kaikkia kruununmaita, vaan ainoastaan kruununpuistoja, joiden pinta-ala on noin 7,8 prosenttia kruununmaiden koko pinta-alasta, eikä työsuunnitelma ole ollut sovitettu kruununmetsäin laajain alojen ja tarpeiden mukaisesti. Sen takia järjesti Metsähallitus jo vuonna 1904 nämä jakotoimet aika-ajoittaisten metsänhoidon tarkastuksien eli revisioonien muotoon, jotka uudemmassa metsätaloudessa ovat astuneet niiden alkuperäisten, kokonaista kiertoaikaa—vuosisataa ja enempiäkin—käsittävien metsänjakosuunnitelmain sijaan.

Näissä metsänhoidon tarkastuksissa, joissa ylimalkaan noudatetaan samantapaista menettelyä, kuin metsänjaossa, tehdään hoitosuunnitelma ainoastaan niin pitkäksi ajaksi, kuin metsänhoitoa erällensä voi jotenkin tarkoin järjestellä, nimittäin 10 vuodeksi, jonka ajan kuluttua hoitosuunnitelma otetaan tarkastettavaksi ja undistettavaksi, joten metsänhoidon järjestäminen aina voidaan toimittaa olevien olojen ja metsien kunkin aikaisen tilan perustuksella. Nämä tarkastukset edellyttävät myös että oleinassa olevia karttoja oikaistaan ja täydennetään sekä että toimituksessa otetaan selko, mitkä hoitoalueen osat, puuttuvien tahi taloutta varten kelpaamattomien karttain takia, ovat uudesti mitattavat, joka kruununmaiden mittausta ainakin toistaiseksi eli niin kauan kuin metsänhoitomiehistä on puute, on toimitettava etupäässä maamittarikunnan kautta. Samoin näissä tarkastuksissa tutkitaan, missä osissa hoitoa-

luetta voidaan toimeenpanna erikois-metsänjakoja lohkokakkausta tai muuta semmoista hakkaustapaa varten, joka vaatii seikkaperäisempää metsänjaotusta ja jommoinen jako on toimeenpantava kun se edulliseksi huomataan.

Tällaisia metsänhoidon tarkastuksia toimeenpantiin vuonna 1904 Multian, Jalasjärven, Pyhäjoen ja Kemin hoitoalueissa. Tarkastuksien toimittajat tutkivat tarkoin hoitoalueitten koko siihen-astisen talouden, tarkastivat kaikki hakkaukset ja muut toimet, ottivat selon hirsivaroista sekä muista metsätaloutta koskevista seikoista. Toimitettujen tutkimusten nojalla ovat he sitten laatineet suunnitelman metsänhoidolle kymmeneksi vuodeksi sekä osoittaneet tällä ajalla suoritettavat työt.

Koska näiden tarkastustöiden toimittamista kuitenkin haittasi se, että korvaus niistä oli luettava sotilasvirkataloja varten vuonna 1891 vahvistetun metsänjakotaksan mukaan, joka taksa oli tarkoitettu toisenlaisia olosuhteita varten, nimittäin verraten pieniä maanviljelystiloja varten sekä myös, kuten jo sanottiin, jossakin määrin toisenkaltaisia töitä varten s. o. koko kiertoajaksi laadittuja, enimmäen lohkokakkausjakoja varten, määräsi Keis. Senaatti 10 p:nä Huhtik. 1905, hyväksyen metsänjakotoimen muuttamisen aika-ajoittaisiin metsänhoidon tarkastuksiin, että palkkio puheenalaisista metsätaksatoorisista töistä kruununmetsissä oli laskettava siten että metsänhoidontarkastajat saavat vuosipalkkiota 4,000 markkaa sekä 10 markkaa toimituspäiviltä ulkotöissä, vaan ei mitään korvausta sisätöistä. Kun toimitusmiesten lukumääräkin samalla lisättiin kuudeksi, saatiin vuonna 1905 tarkastuksia toimitetuksi Lopen, Wirtain, Lestin, Palojärven, Haapajärven ja Muurolan hoitoalueissa.

Sitä paitsi valmistettiin kertomusvuoden kuluessa erikoismetsänjakosuunnitelmia Wihteljärven läntiselle ja Wenesjärven kruununpuistoille Kankaanpään hoitoalueessa, Pihlajalahden ja Edesniemen kruununpuistoille Jämsän hoitoalueessa, sekä Lohijoen ja Jaakkiman kruununpuistoille Laatokan hoitoalueessa, käsittäen nämä hoitosuunnitelmat yhteensä 10,790 hehtaaria.

Metsänhoidon tarkastuksissa on toimitusmiesten tullut noudattaa pääasiallisesti seuraavia ohjeita.

Saatuan määräyksen toimittaa metsänhoidon tarkastuksen jossakin hoitoalueessa tulee metsänhoidontarkastajan jo hyvissä ajoin keväällä ottaa selko hoitoalueen arkistossa säilytetyistä kartoista ja asiakirjoista, jotka koskevat hoitoalueessa harjoitettua metsätaloutta. Hänen tulee siinä tarkoituksessa ensin hankkia tieto, onko hoitoaluetta varten laadittu metsänhoito- tai muita karttoja, joita vielä ei ole hoitoalueeseen lähetetty tai hankittu, ja jos näin on laita, pyytää Metsähallitukselta uusimmat kartat toimitusta varten tai tulee toimitusmiehen Metsähallituksessa kopioida tai transporteerata kartat, taikka, jollei täältäkään ole niitä saatavissa, asianomaisesta maanmittauskonttorista hankkia kartat.

Toimituksen tuloksena on tarkastajan laadittava myös yleiskartta hoito-alueesta tämän hoitoa varten sopivassa kaavassa Metsähallituksen suostumuksen mukaisesti. Jos toimitusmies on Metsähallituksesta saanut tällöisen yleiskartan, tulee hänen, täydennettyään se asianmukaisella tavalla, laatia siitä kopio, joka alkukartan ja toimituskirjain ohella on säädetyin ajan sisällä Metsähallitukseen lähetettävä.

Metsänhoidontarkastajan tulee lähettää Metsähallitukseen kunakin edellisenä kesänä tarkastamansa alueen asiakirjat ja kartat kiireimmiten sen mukaan kuin ne valmistuvat ja ehdottomasti viimeistään ennen 1 päivää huhtikuuta, jolloin hänen on ryhdyttävä valmistustoimiin seuraavan kesän töitä varten.

Metsänhoidontarkastajan on pidettävä konseptikirjaa ja diariota ja arkistossansa säilytettävä kaikki saapuneet kirjeet ja karttuneet konseptit sekä sinne hankittava kaikki kruununmetsäin hoitoa koskevat asetukset ja kiertokirjeet.

Itse metsänhoidon tarkastuksessa on tarkka ja seikkaperäinen selko otettava metsän tilasta ja hoitoalueen hoidosta ja taloudesta kaikissa suhteissa ja käy siinä tehtävien töitten laatu selville seuraavasta ohjelmasta.

Ohjelma metsänhoidontarkastajain työlle ja suunnittelu toimituskirjaksi.

Tavanmukainen toimituspöytäkirja,

jossa tehdään selko toimituksen kulusta, minkä ajan se on kestänyt, ilmoittaen päivät milloin toimitusmies on ollut kussakin erilaatuisessa työssä. Niinikään ilmoitetaan käytetyt apuripäivätyöt, onko erityistä apulaista käytetty ja mihin töihin ja milloin, sekä merkitään milloin ylimetsänhoitoja ja metsänhoitaja ovat olleet toimituksessa saapuvilla ja milloin neuvotteluja heidän kanssaan on pidetty.

Samaten annetaan selko ylimetsänhoitajan ja metsänhoitajan mielipiteistä mikäli ne eroavat toimitusmiehen mielipiteistä (joita eroavia mielipiteitä toimitusmies kuitenkin voi esiintuoda murellakin toimituskirjassa, kutakin erikoisseikkaa esittäessään).

I. Arkisto.

1. Arkiston tila: Mitä tarpeellisia karttoja ja asiakirjoja on ja missä tilassa ne ovat sekä mitä puuttuu; millä tavalla puuttuvat kartat ja asiakirjat ovat hankittavat ja mitä toimia tarvitaan arkiston kuntoon saattamiseksi sekä vaatiiko tämä kustannuksia ja kenen nämä on suoritettava.

2. Kartasto. Milloin hoitoalue on mitattu, mitä muutoksia on tapahtunut maitten suhteen; miten luotettava ja taloutta varten käytettävä kartasto on olemassa ja mitä toimenpiteitä kartaston aikaansaamiseksi tarvittaisiin.

3. Alasuhteet. Valaisevia tarkkoja tietoja hoitoalueen alasuhteista, eri tiluslajit, kruununpuistojen manttaali, kruununmaiden sijoitus y. m. ilmoitettuina.

4. Hakkuut. Mitä tietoja niistä on arkistossa (kartoilla ja asiakirjoissa); tilastollisia tietoja hakkuista, myös selvän taulun muodossa, ottaen erikseen mutta lyhyesti katsantoon saharhirsien myynnit, välikirjamyyynnit, paikallishuutokauppamyyynnit ja käsikaupan.

Valaisevia tilastollisia tietoja myytyjen puutavarain hinnoista, samoin ostajista, puunkuljetusoloista y. m.

5. Muita valaisevia tietoja, joita ehkä käy ilmi asiakirjoista.

II. Kuvioittain laadittu hirsivarain ja muun palkkoin hakattavan puutavaran arvostelu sekä metsän ja maan ylimalkainen selitys, toimitettu seikkaperäisen tarkastuksen nojalla (useampia pienempiä kuvioita voi yhdistää).

III. Hakkaus, leimaaminen ja uusi kasvu.

1. Vanhemmat hakkausalat. Valaisevia tietoja vanhemmista hakkausaloista ja niiden nykyisestä tilasta, varsinkin metsän uudistumisen suhteen.

2. Uusimmat hakkausalat. Tarkka selitys kustakin uudemman (viime 10 vuoden) hakkausalasta; niiden laajuus; minkälaista maata; minkälaisia puita hakattu; miten leimaaminen ja hakkaus toimitettu ja minkä periaatteiden mukaan.

Missä tilassa hakkausala on; millä tavoin ja miten hyvin metsä kullakin hakkauspaikalla uudistuu; missä määrin hakkuu on metsälle hyödyksi tai vahingoksi; mitä käytännöllisiä parannuskeinoja tarvitaan, miten nämä ovat järjestettävät sekä kustannusarvio.

Erikseen selitetään myös vielä hakkaamattomat leimausalat ja aijutut hakkuut, minkä periaatteen mukaan ja miten ovat suunnitellut.

3. Yleislausunto viime aikain hakkauksista ja metsänuudistuksesta ja mitä parannuskeinoja tarvitaan.

4. Käsikauppa. Miten on järjestetty; mitä on vaikuttanut metsän ja metsätalouden suhteen sekä yleiseltä kannalta; mitä parannuskeinoja ja miten kehitettävä ja järjestettävä.

IV. Muut toimitetut työt.

1. Tarkastetaan ja selitetään kaikki viime aikana (viime 10 vuotena) toimitetut työt, kukin erikseen (latvain karsimiset, metsänkasvatustyöt, apu-

harvennukset, ojitukset, kuivatustyöt, tientehtyöt, rakennus- ja viljelystyöt torpissa ja metsänvartijatiloilla y. m.)

a) mitä määrärahoja myönnetty ja näiden tarkoitus ja myöntämisaika.

b) miten työt ovat toimitetut ja vastaako työn tulos siihen käytettyjä määrärahoja sekä mitä parannustoimia vielä tarvitaan.

2. Yleislausunto, mainiten missä määrin määrärahat ovat hyötyä tuottaneet.

3. Muut erityiset metsänhoidolliset työt, joita on toimitettu ilman varsinaisia määrärahoja; täysi selvitys kustakin erikseen.

4. Mitä erinäisiä metsänhoidollisia töitä edelleen ensituleviksi 10 vuodeksi tarvitaan ja mitä määrärahoja näitä varten vaadittaisiin (jos mahdollista kustannusarvio).

V. Yleistarkastus.

1. Kulovalkeat. Tilastoa ja valaisevia tietoja; mitä ovat hoitoalueessa vaikuttaneet; mitä on tehty ja mitä toimenpiteitä tarvitaan niiden ehkäisemiseksi.

2. Metsänhaaskaus. Tilastoa ja valaisevia tietoja; mitä on tehty, mitä epäkohtia ja mitä parannuskeinoja.

3. Muut vahingot s:n s:n, (myöskin vesiperäisten maiden lisääntyminen).

4. Metsänvartioiminen.

a) miten järjestetty; metsänvartijain lukumäärä, sijoitus ja palkkaussuhteet; torpat; minkälaiset vartijat, myös minkälaisissa taloudellisissa y. m. oloissa.

b) mitä käytännöllisesti toteutettavia parannustoimia tarvitaan.

5. Kruununmetsätorpat ja mäkituvat. Merkitään kartalle mikäli puuttuvat siitä; luettelo torpista ja mäkituvista erikseen; mitenkä niiden puunsaanti on järjestetty; minkälaiset ovat torppain ympärillä olevat metsät; mitenkä torpparit hoitavat maanviljelystä, minkälaisissa oloissa ja varoissa.

6. Onko torppain hakijoita, mistä syystä hakevat y. m. valaisevia tietoja asutuksesta; mitä toimia sen suhteen edelleen tarvittaisiin.

7. Rajat sekä jako- y. m. linjat. Ovatko rajat auki ja selvät; ovatko ne muuttuneet ja miten; mitä muutoksia ovat vaikuttaneet alan suhteen. Mitä muita linjoja on olemassa tai tarvitaan, ja mitkä linjat ovat aukipidettävät.

8. Kartasto täydennetään mikäli mahdollista semmoisten kuvioiden suhteen, joilla on tuntuvampi merkitys, kuten merkitsemällä suuremmat metsättömät alueet ja suomaat, joita ei ole kartalla, tärkeimmät metsiköt, torpat ja asunnot, viljelykset, vesistöt, tiet ja polut j. n. e. Tätä varten samoin kuin muuta metsän tilan tutkimuksia varten on suotavaa että toimitusmies käy

yksinkertaisen linjaverkon. Ne täydennykset, joita toimitusmies tekee, luetellaan ja niistä johtuvat tiluslajien muutokset merkitään.

9. Metsän tilasta ja käyttämisestä annetaan muitakin valaisevia tietoja, jotka saattavat vaikuttaa talouteen, kuten

- a) Puulaji-suhteista.
- b) Ikäsuhteista ja niiden sijoituksesta.
- c) Yli-ikäisistä puista ja keloista.
- d) Hirsi- ja muusta puuvarastosta, kuten hiomopuuvaroista y. m.
- e) Lisäkasvututkimuksia.

10. Menekkiolot ja miten niitä voidaan parantaa ja kehittää sahapuiden ja muiden puutavarain kaupaksi saamisen suhteen (kelot, hiomopuut y. m.); uittoväylät ja kuljetustiet y. m.

11. Muita havaintoja ja huomautuksia hoitoalueen talouden ja hoidon sekä sen parantamisen ja kehittämisen suhteen.

VI. Hakkausmäärä ja hakkauksen sijoitus.

1. Hakkaus tähän saakka.

a) Milloin ja millä perustuksella hakkausmäärä sahapuiden ja muiden puuaineiden hakkuulle on laskettu ja minkä periaatten mukaan hakkuut tähän saakka ovat sijoitetut;

b) mitä aiheutettuja muistutuksia hakkuumäärän laskua ja hakkuun sijoitusta vastaan on nyt toimitetun tarkastuksen perustuksella tehtävä.

2. Vastainen sahapuiden hakkaus. Miten sahapuiden hakkausmäärä lähivuosina ja korkeintaan lähimpäin 10 vuoden ajalla on laskettava ja mitä periaatteita on noudatettava hakkuun sijoituksessa.

3. Mitä muita ja minkä laatuksia muiden puutavaralajien hakkauksia voidaan lähivuosina ja enintään 10 vuoden ajalla edulla toimeenpanna ja käytännöllisesti järjestää.

VII. Hoitosuunnitelma,

jonka tulee sisältää lyhyesti koottuna kaikki ne toimenpiteet, jotka toimitusmies katsoo suotaviksi hoitoalueen hoidon suhteen lähivuosina, viittaamatta toimituskirjan edellisiin osiin.

1. Hakkausmäärä.

a) Sahapuiden hakkausmäärä ja laatu, antamalla myös osotuksia hakkauksen sijoittamisesta.

b) Muut hakkaukset, hiomopuiden hakkuut, puunhankinnat valtionrautateitä varten, kelojen hakkuut, harvennukset y. m.

- c) Käsikauppamyynti.
- d) Toimenpiteitä menekki-olojen parantamiseksi.
- 2. Muita metsänhoitotoimia.
 - a) Entisten hakkuiden parantamistoimia.
 - b) Muita metsänkasvatustoimia, puhdistushakkauksia, maanpeitteen (poronjäkälän, sammalen y. m.) aukirepimistä, ojitusta y. m.
 - c) Metsän tai metsänkasvun parannustoimia y. m. s. toimenpiteitä, kuten apuharvennuksia, valmistushakkauksia y. m.
- 3. Taksatoorisia y. m. s. toimenpiteitä.
 - a) Toimenpiteitä arkiston ja kartaston suhteen.
 - b) Metsänarvioimis- tai jakotoimia, kuten metsänjakolinjain avaamista tai aukipitämistä y. m.
- 4. Metsänvartioiminen.
- 5. Metsänhoidanto.
- 6. Torpat ja yleensä asutus.
(Myös torppain puukulutuksen suhteen).
- 7. Metsästys ja kalastus.
- 8. Muita toimenpiteitä.
(Tämän osaston saattaa, sen mukaan minkälaisia asioita se sisältää, siirtää toiseen paikkaan).
- 9. Katsaus hoitoalueen pinta-alasuhteisiin.
(Huomioon ottaen ne muutokset, joita tarkastuksen johdosta on tapahtunut ja ilmoittaen hoitoalueeseen kuuluvain kruununmaiden pinta-ala myös pitäjittäin).

Erinäisiä huomautuksia.

1. Toimituskirjat ja kartat lähetetään, ennenkuin Metsähallitus ne hyväksyy, ylimetsänhoitajalle ja metsänhoitajalle lausuntoa varten, jonka jälkeen metsänhoidontarkastaja vielä saa kaikki asiakirjat lausuntoansa varten.
2. Sittenkin kun Metsähallitus on hyväksynyt hoitoalueen hoidolle lähi-vuosiksi tehdyn suunnitelman, saa metsänhoitaja yksissä neuvoin ylimetsänhoitajan kanssa tehdä siihen ajan ja tarpeen vaatimia muutoksia, joille kuitenkin on ylimetsänhoitajan kautta pyydetävä Metsähallituksen hyväksymistä.
3. Hoitoalueen metsänhoitajan tulee metsänhoidontarkastajalle antaa kaikkea mahdollista avustusta ja selvitystä hoitoalueen olojen selville saamisen edistämiseksi sekä antaa metsänhoidontarkastajan käytettäväksi hoitoalueen kartat ja asiakirjat.
4. Jos metsänhoidon tarkastus-toimitus hoitoalueen laajuuden tai siinä toimeenpantavan voimaperäisen hoidon vuoksi kestää samassa hoitoalueessa

useamman kuin yhden vuoden, on kunakin vuonna tarkastuksen esineeksi otettava joko edeltäpäin määrätty erillään oleva tai erinäisen osan muodostava alue hoitoalueesta ja tästä toimituskirjat ja kartat määräajan kuluessa edellämainitulla tavalla laadittavat ja Metsähallitukseen lähetettävät, ja on sitten viimeisen osan asiakirjoissa täydellinen yleiskatsaus annettava koko hoitoalueen pinta-aloista ja hoitosuunnitelmasta.

Metsähallintoon kuuluvat erityisseikat.

Metsänviljelys. Kuten edellisessä vuosikertomuksessa jo on huomautettu, ei metsänuudistuksen suhteen kruununmetsissä ylimalkaan ole voitu ryhtyä muihin avustuskeinoihin kuin että leimausta ja hakkuuta on pyritty toimitamaan huolellisesti metsän uudistumisen vaatimuksia silmälläpitäen. Kruununmetsien pinta-ala on kuitenkin niin laaja, ettei puhdistushakkuita puuttuvan menekin ja työvoiman vähyden vuoksi ole läheskään riittävässä määrin voitu toimeenpanna, minkä vuoksi uudistus tuleekin vielä toistaiseksi melkoisilla aloilla jäämään aivan luonnon varaan. Ainoastaan semmoisissa hoitoalueissa, missä vähempiarvoisella puutavaralla on ollut menekkiä, on myöskin käynyt mahdolliseksi puhdistushakkuuksilla tehokkaammin uudistusta edistää. Näitä puhdistushakkuuksia, joissa vanhoilta hakkuualoilta uuden kasvun edistämiseksi on poistettu jätto- sekä vikanaisia ja hylkypuita kuin myöskin pienempiä joko viallisia tai kuivia ja maahankaatuneita puita, on pääsiallisesti toimitettu rautateitten varsilla sijaitsevilla hoitoalueissa, joissa vuodesta 1903 alkaen säännöllinen puutavaranhankinta valtion rautateita varten on ollut järjestettynä. Niinikään on uudistusta voitu tehokkaasti edistää paikallishuutokauppajärjestelmän avulla, näissä huutokaupoissa kun tarjotaan kaupaksi pääsiallisesti juuri semmoista vikanaista ja vähempiarvoista puutavarata, joka uuden kasvun edistämiseksi on metsästä poistettava. Kuten edellä, metsänmyynnistä puhuttaessa, jo on selvitetty, ovatkin paikallishuutokaupat näyttäneet hyvin vastaavan tarkoitustansa ja toivottava on että myynti erityisten Metsähallitukseen jätettyjen hakemusten nojalla, joka tapa näihin saakka on ollut yleisesti käytettynä, vaikkakin se metsänhoidannolliselta kannalta usein on sopimaton, vähitellen tulee väistyneään huutokauppajärjestelmän tieltä. Samaa tarkoitusta varten on myöskin hakkausien jälkeen metsään jääneet latvukset karsittu ja niiden oksat paikoin poltettu, paikoin taas hajoitettu hakkausalalle, jonka ohessa joskus muitakin puhdistus- ja raivaustöitä on toimitettu, kuten kitukasvuisen alikasvun ja arvottoman pensaikon poistamista y. m.

Metsänviljelystä varsinaisessa merkityksessä on metsän uudistamiseksi toimeenpantu ainoastaan semmoisilla alueilla erittäinkin Turun—Hämeen, Vaasan ja Viipurin—Mikkelin läänien tarkastuspiireissä, missä kulovalkeat niin perin-

pohjaisesti ovat hävittäneet metsän ettei luontaisesta uudistuksesta ole ollut toivoa. Nämät viljelykset ovat kuitenkin osaksi epäonnistuneet, osaksi ovat ne niin nuoret, että arvostelu niiden hyödystä vielä toistaiseksi on jätettävä tulevaisuuden varaan. Varsin toivottoman kuvan tässä suhteessa tarjoovat Vierustenkangas Pällilän ja Hämeen- sekä Pohjankankaat Kankaanpään hoito-alueessa, jotka useampien kulovalkeain kautta ovat menettäneet miltei kaiken metsäkasvunsa laajoilla aloilla. Viljelys näillä kankailla on ainoastaan poikkeustapauksissa onnistunut, ja varsin luultava on että metsänkasvatus niillä yhä edelleenkin tulee vaatimaan paljon sekä aikaa että varoja. Saadaksensa selvitettyksi ne syyt, joista viljelyksen epäonnistuminen voisi riippua, määräsi Metsähallitus v. 1902 metsäkonduktööri K. O. Elfvingin toimittamaan tutkimuksia Vierustenkankaalla ja on metsäkonduktööri Elfving, tehtyänsä kolmena kesänä tutkimusmatkoja puheenaolevalle kankaalle, antanut Metsähallitukselle laajaperäisen kertomuksen havainnoistaan ehdottaen siinä muun muassa seuraavia parannuskeinoja toimeenpantaviksi:

1:o että tavallisen männyn viljelykset toistaiseksi lakkautetaan, jotta niissä ilmestyneet taudit häviäisivät, ja sen sijaan koetetaan kasvattaa vähemmän vaateliasta vuorimäntyä (*Pinus montana uncinata*) sekä myöskin koivua ja lehtikuusta, jotka edistävät multakerroksen muodostumista;

2:o että maaperän kosteusolot maanviljelys-kemiallisen laboratorion välityksellä lähemmin tutkitaan;

3:o että järjestettyjä viljelyskokeita pannaan toimeen käyttämällä erilaituisia viljelystapoja, multasekoituksia ja istutusaseita;

4:o että kaikki Schütte-taudin, *Peridermium*-sienen sekä hyönteisten vahingoittamat taimet poistetaan ja poltetaan;

5:o että kynnettyihin vakoihin tehdyt 10 vuotta nuoremmat metsänviljelykset ruiskutetaan »Bordeaux-nesteellä»;

6:o että *Lophyrus pallipes* toukat ja *Luperus pinicola* hyönteinen hävitetään; sekä

7:o että kylvö- ja istutustyöt toimitetaan erityisellä tarkkuudella ja kylvöruutuihin jätetään kasvamaan ainoastaan 2—3 tainta.

Näistä kokeilumuodoista on kertomusvuoden kuluessa toteutettu ainoastaan 1:sen, 3:nen ja 7:nen kohdan alla olevat ehdotukset ja on niiden tuloksena mainittava että koivujen istutus on kokonaan epäonnistunut mutta että sitävastoin Spitzenbergin penkomislapiolla möyhennettyihin kuoppiin istutetut taimet ovat kehittyneet niin hyvin että kokeita edelleenkin voidaan jatkaa.

Mitä äsken puheena olleisiin Hämeen- ja Pohjankankaihin tulee, on Keisarillisen Senaatin Maaliskuun 2 päivänä 1903 myöntämällä määrärahalla edelleenkin metsänviljelykseen perehtynyt metsänvartija ollut asetettuna Kankaanpään hoitoalueeseen, jotta metsänuudistamistyöt näillä noin 2,250 hehtaaria

käsittävillä aukeilla kankailla saataisiin paremmin menestymään. Vuonna 1905 on 88 hehtaarin alalle kylvetty 85 kiloa männyn, 81 kiloa kuusen ja 8 kiloa vuorimännyn siemeniä. Istutusta ei ole epäsuotuisten säiden takia voitu ensinkään toimittaa. Kylvöä varten ostettiin 50 kiloa männynsiemeniä sekä 114 hehtolitraa kuusenkäpyjä, joista saatiin 90 kiloa siemeniä.

Paitsi edellämäinittuja uudistustoita, joiden tarkoitus etupäässä on ollut karujen ja hedelmättömien jo vuosikymmeniä paljaina olleiden maiden saattaminen metsääkasvaviksi, on eri tarkastuspiireissä toimitettu viljelystöitä semmoisilla pienemmillä aloilla, joista metsät syystä tai toisesta ovat hävinneet tai joiden siemennyksestä lähimetsästä ei ole ollut toivoa. Puheena olevien töiden joukkoon on myöskin luettava liian harvan uudistuksen parantaminen apuistutuksen avulla, kokeilut ulkomaalaisten puulajien kasvattamisessa sekä toimenpiteet lehtimetsien muuttamiseen arvokkaammiksi mäntymetsiksi.

Viljelystöistä eri tarkastuspiireissä mainittakoon seuraavaa.

Turun—Hämeen läänien tarkastuspiirissä on Aureen hoitoalueeseen perustettu vähäisempi taimitarha sekä samassa hoitoalueessa noin 2 hehtaarin suuruinen paloala kylvetty männynsiemenillä. Aikaisemmin toimitetut lehtikuusenistutukset tässä tarkastuspiirissä ovat onnistuneet verrattain hyvin muualla paitsi Parkanon hoitoalueessa, jossa suuri osa taimista on kuihtunut.

Evon kruununpuistossa ei ole kertomusvuoden aikana viljelystöitä laajemmassa määrässä toimeenpantu. Noin 2,5 hehtaarin suuruiselle alalle IV:ssä hoitolohossa kylvettiin kuitenkin 5,2 kiloa männynsiementä ja samalle alalle istutettiin sitäpaitsi koulittuja erilaatuisten ulkomaalaisten puitten taimia. Samanlaisia taimia istutettiin myöskin V:ssä ja VI:ssä hoitolohossa lähes puolen hehtaarin alalle ja lisäksi on apuistutusta toimitettu IV:ssä ja V:ssä hoitolohossa 1,25 hehtaarin alalla niinkään ulkomaalaisten puiden taimia käyttämällä.

Viipurin—Mikkelin läänin tarkastuspiirissä toimitettiin viljelyksiä, jo mainittuja kokeiluja Vierustenkankaalla lukuunottamatta, tarkastuspiirin kaikissa hoitoalueissa. Niin on Loimalan hoitoalueessa Kontiolammin lohkokoon kylvetty 16 kiloa männynsiemeniä 21,84 hehtaarin alalle ja Hutjakan lohkokoon 17,6 kiloa 13,5 hehtaarin alalle, jotapaitsi viimeksimainittuun lohkokoon on valmistettu 0,25 hehtaarin suuruinen taimilava. Kotajärven lohkokoon ja metsänhoitajan asunnon läheisyyteen istutettiin pienempi määrä 7—8 vuotisia lehtikuusentaimia. Pällilän hoitoalueessa valmistettiin Valo-ojan lohkokoon uusi taimilava, Tassiolammin ja Perkjärven lohkoihin kylvettiin 17,10 hehtaarin alalla 17 kiloa petäjänsiementä ja viimeksimainitussa lohossa istutettiin sitäpaitsi 0,80 hehtaarin alalle 1,250 erilaatua tainta, pääasiallisesti mäntyjä. Lisäksi on Särkijärven lohkokoon paloalalle istutettu 19,000 yksivuotista männyntainta. Kaikki edellämainitut viljelykset näyttävät onnistuneen hyvin. Uomaan hoitoalueessa kylvettiin Latvajärven kankaalle Haahkajärven lohossa 40 kiloa männynsiementä

ruutukylvöllä 66,83 hehtaarin suuruiselle alalle sekä Ryötteikön ja Ahvenjärven lohkoihin 14 hehtaarille vanhaa kaskimaata 10 kiloa männynsiementä. Mitä aikaisemmin toimitettuihin viljelyksiin tulee on mainittava, että vaikkakin taimet aluksi menestyivät hyvin, on nykyään suuri osa niistä hyönteisten turmelemia. Korpiselän hoitoalueessa rajoittuvat viljelystyöt taimitarhojen laajentamiseen; sitäpaitsä on yhteensä 11 hehtaarin ala luovutettu kaskiviljelykselle, jotta se vastaisuudessa kylvön avulla saataisiin mäntyä kasvavaksi. Rajajoen hoitoalueessa on keväällä ruutukylvöä käyttämällä Haukjärven kruununpuistossa 11,36 hehtaarin alalle kylvetty 14 kiloa ja Valkjärven kruununpuistossa 23,5 hehtaarin alalle 20 kiloa männynsiementä; syksyllä siemennysalojan tultua puhdistetuiksi kylvettiin ensinmainitussa kruununpuistossa yhteensä 7 hehtaarin alalle 8 kiloa männynsiementä. Edellisen vuoden metsänviljelyksistä mainittakoon, että kylvö epäonnistui siementen alarvoisuuden takia. Vanhemmat kylvöt taas ovat suureksi osaksi Lophyrus hyönteisen turmelemat.

Laatokan hoitoalueessa kylvettiin 28 hehtaarin alalle Ilmeksen kruununpuistossa 41 kiloa petäjänsiementä. Täältäkin valitetaan että Lophyrus pallipes toukka ja Galleruca kuoriainen ovat turmelleet ei ainoastaan vanhempia kylvöaloja vaan myöskin luontaisen siemennyksen kautta nousseita taimistoja. Kertomusvuoden viljelystyöt Mikkelin hoitoalueessa sijoitettiin XVIII vartiopiiriin Heinäveden kruununmaalle, jossa 10 hehtaarille vanhaa palokangasta toimitettiin ruutukylvö, käyttämällä 5 kiloa männyn ja 10 kiloa kuusen siementä; sitäpaitsä toimitettiin Punkaharjun taimitarhassa tavalliset koulimis-, kitkemis- ja kylvötyöt. Miehikkälän kruununpuistossa istutettiin 1,60 hehtaarin alalle 3,140 lehtikuusen, koivun ja hopeakuusen tainta, pääasiallisesti ensiksi mainittuja, ja kylvettiin yhden hehtaarin alalle 2 kiloa männynsiementä.

Kuopion läänin tarkastuspiirissä on kertomusvuoden aikana toimitettu seuraavat metsänviljelystyöt allaluetelluissa hoitoalueissa. Halmejärvellä siirrettiin 3,960 lehtikuusentainta taimitarhasta metsään tätä tarkoitusta varten raivatuille alalle; Kuohatin hoitoalueessa on niinikään 3,410 tainta istutettu metsään ja istutettu ala aidattu; Jongunjoen hoitoalueessa kylvettiin 6—7 hehtaarin suuruiselle alalle 10 kiloa männynsiementä ja raivattiin maata lehtikuusen istutusta varten ja Suomusjärven hoitoalueessa siirrettiin 2,760 ennen koulittua lehtikuusentainta metsään, jota paitsä 10 kiloa männynsiementä kylvettiin erinäisille kaskiahoille sanotun hoitoalueen III:ssa vartiopiirissä. Vanhemmista tarkastuspiirissä toimitetuista viljelyskokeista mainittakoon, että lehtikuusenistutukset ovat onnistuneet ainoastaan multaisella ja kostealla maalla mutta että sembramännyn ja pihtakuusen istutukset sitävastoin ovat kokonaan epäonnistuneet.

Vaasan läänin tarkastuspiirissä on viljelystöitä toimitettu ainoastaan Saarijärven ja Jalasjärven hoitoalueissa. Ensimmäisessä istutettiin metsään kaikki

Hännilän kruununmaan taimilavassa olleet lehtikuusen taimet sekä joku määrä sembramännyn taimia. Niinhyvin täällä kuin Kiminki—Hietaharjun kruununmaalla on sitäpaitse valmistettu sopivia viljelysaloja poistamalla leppiä ja muita alaarvoisia puita. Viimeksimainitussa hoitoalueessa taasen on yhä jatkettu v. 1902 aloitettua metsänkylvöä vuotta aikaisemmin palaneella noin 2,000 hehtaarin laajalla metsäalalla. Kertomusvuoden kuluessa kylvettiin 60 hehtaarille osittain ruutu-, osittain hajakylvöllä yhteensä 34,5 kiloa männyn ja kuusen siemeniä.

Oulujärven tarkastuspiirissä ei ole metsänviljelystöitä toimeenpantu muualla kuin Kalajoen hoitoalueessa ja sielläkin vain kokeiluna. Mainittuun hoitoalueeseen kuuluvassa Isonkähtävän kruununpuistossa istutettiin yhden hehtaarin alalle 450 kappaletta siperialaisen lehtikuusen tainta.

Iin tarkastuspiirissä ei kertomusvuoden aikana ole uusia viljelystöitä toimitettu. Mitä entisiin lehtikuusenviljelyksiin tulee ovat ne muuttumattomassa tilassa eli toisin sanoen hyvänlaatuisilla mailla verrattain tyydyttävät, kuivalla ja karulla maalla sitävastoin huononpuoleiset. Useat vanhat kaskialueet entisessä Kuusamon hoitoalueessa kasvavat mäntyä ja ovat tyydyttävässä tilassa.

Kemin tarkastuspiirissä ei ole viljelyksiä lainkaan toimeenpantu.

Sitävastoin on Lapin tarkastuspiirin Enontekiön hoitoalueessa viljelyskokeiluja toimitettu, osaksi metsärajan pohjoispuolellakin. Niin on yksivuotisia männyntaimia Ylimuonion taimitarhasta istutettu useampaan eri paikkaan Enontekiön kappelissa sekä männyn, vuorimännyn, kuusen, pihtakuusen ja lehtikuusen siemeniä kylvetty osaksi kokonaan paljaiksi hakatuille, osaksi harvaa mäntymetsää kasvaville kangasmaille Peltovuoman kylän pohjoispuolella. Kun maanlaatu on kuivaa ja karua, on istutus- ja kylvöalat lannoitettu suomulalla, jota melkoisia varastoja jo on tulevan vuoden tarpeiksi varattu istutuspaikoille.

Kertomusvuoden aikana metsänuudistuksiin käytetyt määrät siemeniä ja taimia sekä taimitarhoissa kylvetyt siemenmäärät ja koulittujen taimien lukumäärä kuin myöskin viljellyn alan laajuus ja metsänuudistuksiin käytetyt kustannukset käyvät selville alla olevasta taulusta.

Tarkastuspiiri ja hoitoalue.	Metsänviljelykseen käytetty						Viljely ala, hehtaaria.	Kustannus.		Taimitar- hatöitä.		Muistutuksia.
	Taimia, kappal.			Siementä, kg.						Kylvetty siem., kg.	Korjattu taimia, kpl.	
	männyn	koivun	seka-	männyn	kuusen	seka-		M.	p.			
Turun—Hämeen läänien												
Kankaanpään	—	—	—	111	62	8	88	1 814	65	—	6 000	82 ha ruutukylvöä, 6 ha hajakylvöä, 1 ha vakokylvöä.
Aureen	—	—	—	1	—	—	2	52	45	4	—	
Evon—Vesijaon	—	—	1 210	5,2	—	—	4,17	—	—	12,66	42 000	
Vilpurin—Mikkelin lään.												
Miehikkälän	—	430	2 710	2	—	—	4,90	62	10	—	—	2,30 ha apuviljelystä.
Pällilän	24 000	768	306	17	—	—	22,60	947	—	5	23 835	4,60 ha apuviljelystä.
Rajajoen	—	—	310	42	—	—	41,90	925	—	—	—	
Laatokan	—	—	—	41	—	—	28	523	80	—	2 400	
Uomaan	—	—	—	50	—	—	80,80	1 400	—	—	3 000	apuviljelys.
Loimalan	—	—	140	33,6	—	—	35,30	408	95	—	—	
Mikkelin	—	—	—	5	10	—	10	242	—	—	4 600	
Kuopion läänin												
Halmejärven	—	—	3 960	—	—	—	2	249	75	—	—	Kylvetty ala ei ole tarkoin määritelty.
Kuohatin	—	—	3 410	—	—	—	2	203	25	—	—	s:n s:n s:n
Jongunjoen	—	—	—	10	—	—	6,70	173	50	—	—	
Suomusjärven	—	—	2 760	10	—	—	7	75	—	—	—	s:n s:n s:n
Vaasan läänin												
Saarijärven	—	—	600	—	—	—	—	100	—	—	—	
Jalasjärven	—	—	—	24,5	10	—	60	486	25	—	—	
Oulujärven												
Kalajoen	—	—	450	—	—	—	1	4	—	—	—	
Lapin												
Enontekiön	11 216	—	—	1,6	0,40	0,80	—	480	25	—	1 653	Alaa ei ole ilmoit.
Yhteensä	35 216	1 198	15 856	353,9	82,40	8,80	396,27	8 097	95	21,66	83 488	

Siemenvuoden laadusta ilmoitetaan, että männyllä on ylimalkaan ollut huono siemenvuosi paitsi keskiosassa Kemin tarkastuspiiriä, jossa se on ollut osaksi runsas osaksi keskinkertainen. Kuusella siemenvuosi on ollut hyvä Turun—Hämeen läänien sekä itäosassa Vaasan läänin tarkastuspiiriä; tyydyttävä kaakkoisosassa Kuopion läänin, keskiosassa Vaasan, Oulujärven ja

lounaisosassa Iin tarkastuspiiriä, mutta muissa osissa maata miltei poikkeuksetta huono.

Apuharvennuksia on toimeenpautu useissa hoitoalueissa siten että koivuja on harventamalla poistettu sekametsistä havupuiden hyväksi, varsinkin rautateitä varten toimeenpantujen hakkuiden yhteydessä. Evon kruununpuistossa on harventamalla hakattu hiomo-, poltto- ja sysipuita yhteensä 272 hehtaarin alalta; sen lisäksi on Viipurin—Mikkelin läänien tarkastuspiirissä Pällilän hoitoalueessa erikäisiä metsiköitä harvenneltu rautatien ja maanteiden varsilla yhteensä 66,5 hehtaarin alalla ja Mikkelin hoitoalueen Punkaharjun kruununpuistossa on apuharvennuksia niinikään toimeenpantu keskiikäisissä metsiköissä, jota paitse noin 1,5 hehtaarin alalla nouseva havupuutaimisto puhdistettiin leppävesoista.

Rajankäyntityöt. Metsähallinnon toimesta on rajankäyntitöitä toimitettu:

Turun—Hämeen läänien tarkastuspiirissä Karvian ja Parkanon hoitoalueissa, joissa metsistyneitä rajoja on avattu;

Viipurin—Mikkelin läänien tarkastuspiirissä, jossa vartiopiirien välirajoja on levitetty yhteensä 47,9 kilometrin pituudelta, sekä

Kuopion läänin tarkastuspiirissä, jossa metsistyneitä rajoja on avattu Iisalmen ja Halmejärven hoitoalueissa yhteensä 45,6 kilometrin pituudelta.

Sitäpaitse ovat metsänvartijat karsineet metsistyneitä rajoja useissa hoitoalueissa, missä milloinkin on tarvittu; suurimmat näistä karsimistöistä on toimitettu Lestin, Multian ja Muonion hoitoalueissa.

Maanmittarien kautta on osaksi erityisten määräysten johdosta, osaksi kruununmaiden mittausten tai isonjaon täydentämisen yhteydessä rajoja avattu Yläneen, Kankanpään, Mikkelin, Ilomantsin, Viitasaaren, Salamajärven, Pyhäjärven, Saarijärven, Ranuan ja Iin hoitoalueissa. Kalaveden rajoja on käyty Saarijärven, Suomusjärven, Jongunjoen ja Ilomantsin hoitoalueissa.

Lisäksi mainittakoon että suurempi määrä rajoja on avattu hakamaita lohkaistaessa kruununmetsätorppareille Yläneen, Kankanpään, Iisalmen, Kuohatin ja Kalajoen hoitoalueissa.

Tienteko. Kustannukset yleisten maanteiden ylläpidosta, johon kruunu ottaa osaa kruununpuistojensa puolesta näille siinä suhteessa määrätyn manttaalin perusteella, tekivät kaikkiaan 43,731 markkaa 53 penniä, jonka summan jakautuminen eri hoitoalueita kohti näkyy vuosikertomuksen loppuun liitetyistä tarkastuspiirien pääkirjoitteista. Useimmissa hoitoalueissa on ylläpito annettu toimitettavaksi urakalla. Ainoastaan Parkanon, Oriveden, Jämsän, Evon—Vesijaon, Kuohatin ja Halmejärven hoitoalueissa on se toimitettu osaksi kruununmetsätorpparien veropäivätöillä.

Ajo- ja porrasteita sekä siltoja on kruununmailla rakennettu ja korjailtu

metsänhoitoviraston toimesta osaksi sitä varten myönnettyillä määrärahoilla, osaksi kruununmetsätorpparien veropäivätöillä allaluetelluissa hoitoalueissa.

Viipurin—Mikkelin läänien tarkastuspiirissä Pällilän hoitoalueessa on ajotie Galitsinan varastopaikalle kuntoonpantu ja ojitettu; Uomaan hoitoalueessa on Käsnäselän kylän sekä Polvijärven metsänvartijan torpan välillä rakennettu ratsutie, jolla useimmat suonotkot silloitettiin ja siltä rakennettiin metsänhoitajan virkatalon ja Uomaan metsänvartijatorpan välillä olevan Uomaanjoen yli; Korpiselän hoitoalueessa on niinikään ratsutie rakennettu Koskenselän metsänvartijatorpasta Soanlahdelle päin ennen käytettyä jalkatietä myöten, joka ratsutie silloitettiin lähes 1,400 metrin pituudelta, minkä lisäksi noin kilometrin pituinen ajotie Sammalvaaran metsänvartijatorpasta yleiselle maantielle on kuntoonpantu.

Kuopion läänin tarkastuspiirissä Iisalmen hoitoalueessa on kapulateitä rakennettu Hevosahon metsänvartijatorpan ja Lahnasjärven talojen sekä Kari- niemen metsänvartijatorpan ja Jyrkän—Sotkamon maantien välille, jotapaitse samanlaatuista tietä on XI vartiopiirissä rakennettu yhteensä 2,357 metriä; Palojärven hoitoalueessa on kruununmaan asukkaiden tarvetta varten rakennettu siltä Lutikkapuron haaraan; Jongunjoen hoitoalueessa on rakennettu 1,600 metriä porrasteita ja 516 metriä kapulasiltoja sekä raivattu ja karsittu 2½ kilometrin pituinen tielinja ja Suomusjärven hoitoalueessa rakennettiin kulku- teitten parantamiseksi Pielisjärven eteläisellä kruununmaalla 2,840 metriä kapulasiltoja soitten ja 166 metriä ajosiltoja vesistöjen yli.

Vaasan läänin tarkastuspiirissä Viitasaaren hoitoalueessa on Keisarillisen Senaatin Toukokuun 28 p:nä 1903 myöntämällä 800 markan suuruuisella määrärahalla rakennettu 4,240 metrin pituinen tie Perhoon menevältä maan- tieltä Hirvikankaalle Kinnulan kruununmaalla; Saarijärven hoitoalueessa on Etelämäen talosta Kulhanlinnan metsänvartijatorpalle rakennettu noin 2 kilo- metrin pituinen tie ja Vahanka—Heinäpuron kruununmaan läpi johtava kylä- tie on pantu ajokelpoiseen kuntoon; Multian hoitoalueessa korjattiin Myllymäen maantieltä Niemisahon metsänvartijatorppaan johtava 2½ kilometriä pitkä ajo- tie ja samoin 5 kilometrin pituinen tie Aittolammin metsänvartijatorpasta Lies- järven kylälle, minkä lisäksi Lautakankaan ja Kortekankaan välinen tie ojitet- tiin ja pohjattiin; Virtain hoitoalueessa tasoitettiin Heinämäen metsänvartija- torpalle johtavaa tietä ja valmistettiin 1,051 metriä kärrytietä Kontioisten ky- lätieltä Rajalan torppaan; Lestin hoitoalueessa on samannimisen joen niskaan rakennettu siltä lopullisesti valmistettu ja Jalasjärven hoitoalueessa on 1,280 metriä nevaa porrastettu Rustarin metsänvartijatorpasta Ikkelän kylän rajalle Kauhajoen pitäjässä.

Iin tarkastuspiirissä Utajärven hoitoalueessa on kylätientekoa 1,800 met- rin matkalla alkuunpantu Marttisen metsänvartijatorpan ja Ison Alvasjärven välillä.

Kemin tarkastuspiirissä Meltauksen hoitoalueessa alkuunpantiin kertomusvuoden aikana porrastustyö Meltauksen ja Marrasjärven kylien välillä.

Ojitustyöt. Pällilän hoitoalueessa on metsänuudistusta varten vesiperäisillä mailla kaivettu yhteensä 1,386 metriä viemäriojaa ja puronperkausta toimitettu 740 metrin pituudelta; Laatokan hoitoalueen Ventelän kruununmaalla on viemäri- ja niskaojia kaivettu 1,551 metriä, jonka kautta Ojapellon niitty ja sen ympärillä olevat korvet ovat tulleet kuivemmiksi; Evon kruununpuistossa ovat metsänvartijaoppilaat suonkuivausta varten kaivaneet valtaojaa kaikkiaan 1,220,5 metriä ja Jalasjärven hoitoalueen XV vartiopiirissä on Lapakorpea ojitettu 1,420 metrin pituudelta.

Uittoväyläin perkauksia on toimeenpantu Karvian hoitoalueessa, jossa Kolhonluoman ja Venesjoen vesistöt on saatettu uittokelpoiseen kuntoon; Aurren hoitoalueessa, jossa Riuttasjoki on perattu; Uomaan hoitoalueessa Uuksunjoen lauttausväylää korjaamalla ja Salamajärven hoitoalueessa, jossa Koirajoen perkaustyötä on jatkettu siivoamalla koskia 340 metrin pituudelta, väylää raivaamalla ja niemenkärkiä lyhentämällä yhteensä 1,040 metriä sekä kaivamalla 14 metriä uutta väylää.

Kartasto. Niistä luetteloista, joita asianomaiset metsänhoitajat Metsähallituksen pyynnöstä ovat antaneet eri hoitoalueiden karttavarastoista ja niiden täydentämisestä on käynyt selville, että useampain hoitoalueitten kartastot ovat vielä puutteellisia ja että suuria aloja kruununmaasta on vielä kartoittamatta. Metsähallitus onkin ryhtynyt toimiin kartastojen täydentämistä varten, koska ilman kunnollista kartastoa on mahdoton järjestää metsänhoitoa valtiolle edullisemmalle kannalle, ja on Metsähallitus kiertokirjeessään 8 päivältä huhtikuuta 1905 tässä suhteessa muun muassa määrännyt, että metsänhoitajan tulee omistaa tarkkaa huolta hoitoalueen kartaston saattamiselle hyvään kuntoon ja tätä varten tulee hänen, paitsi mitä ennen on sanottu metsänhoitajan velvollisuudesta yhtämittaisesti täydentää kartastoa liikkueessaan metsätoimissa, pitää huolta siitä, että hoitoalueeseen hankitaan kopiot uusimmista olemassa olevista kartoista, mikäli niitä arkistosta puuttuu. Metsänhoitajan tulee ottaa selkoa missä uudismittauksia on toimitettu ja ilmoittaa siitä ylimetsänhoitajalle, joka pyytää Metsähallituksen myönnytystä saada tilata kartat. Kun kruununmaata käsitteävät uudismittaukset eri tarkoituksia varten ovat toimitetut joko pitäjittäin tai muuten useampaan hoitoalueeseen kuuluvilla aloilla, ovat karttatilaukset laadittavat siten, että tilataan kartat samalla kertaa koko tästä yhtäjaksoisesta alasta ja vasta jalestäpäin määritellään kuinka karttaosat jakaantuvat eri hoitoalueita kohti ja merkitään näiden rajat. Ne kartat, joiden tilaamiseen Metsähallitus antaa suostumuksensa, tulee ylimetsänhoitajan tilata joko suoraan lääninmaanmittauskonttorista tai, jolleivät kartat sinne vielä ole joutuneet, toimitusmaanmittarilta. Karttajäljennökset selityksineen, sen mukaan

kuin uusia karttaosia valmistuu, ovat laskun ohessa lähetettävät Metsähallitukselle, joka toimittaa ne suorastaan hoitoalueeseen sekä antaa, kartat tarkastettuaan, maksumääräyksen niiden laatijalle.

Jokaisessa hoitoalueessa täytyy olla sopivaan kaavaan laadittu, hoitoalueen jokapäiväistä tarvetta varten käytettävä metsätalous- eli yleiskartta.

Kertomusvuoden kuluessa on Metsähallituksessa valmistettu yleiskartta mittakaavassa 1:100,000 Lopen hoitoalueesta sekä karttoja kaavassa 1:20,000 ja 1:40,000 Lopen, Multian, Jämsän, Jalasjärven ja Pyhäjärven hoitoalueista. Oulun läänin uusien hoitoalueiden rajat on piirretty kaavassa 1:400,000 oleville yleiskarttalehdille 44:ää mainitussa läänissä sijaitsevaa uutta hoitoaluetta varten. Kolmelle samassa mittakaavassa olevalle yleiskartalle Metsähallitusta varten on merkitty kaikkien hoitoalueiden rajat. Osaksi on valmistettu Suomen kruununmetsäin karttaa mittakaavassa 1:800,000. Muonion hoitoalueesta ja eteläosasta Enontekiön hoitoaluetta on valmistettu kartta kaavassa 1:100,000.

Kuten edellä kerrotaessa metsänarvioimisesta jo on mainittu, on 6 metsänarvostelijaa entisessä Kemijärven hoitoalueessa ja 2 entisessä Sodankylän hoitoalueessa laatineet arvostelemistaan aloista karttoja kaksoiskappaleena mittakaavassa 1:50,000.

Hoitoalueiden arkistoja on täydennetty seuraavilla karttakopioilla:

Turun—Hämeen läänien tarkastuspiirissä on Oriveden hoitoalueen arkistoa varten jäljennetty Hyytilän kruununpuiston kartta.

Wiipurin—Mikkelin läänien tarkastuspiirissä on Pällilän hoitoaluetta varten jäljennetty Kyyrölän kruununpuiston kartta sekä yleiskartta koko hoitoalueesta.

Kuopion läänin tarkastuspiirissä on Iisalmen hoitoalueen arkistoa varten hankittu jäljennökset Kaation ja Sukevan kruununpuistojen kartoista ja Halmejärven hoitoalueeseen Evon Metsäopiston oppilaitten 1903 tekemästä kartasta, joka käsittää osan mainittua hoitoaluetta, sekä hoitoalueen taksoituskartasta. Kuohatin hoitoalueen arkistoon on hankittu kaksi jäljennöstä Oulun ja Kuopion läänien rajakartasta sekä Jongunjoen ja Suomusjärven hoitoalueita varten 11 karttajäljennöstä kruununmaista.

Waasan läänin tarkastuspiirissä on Pyhäjärven hoitoalueen arkistoon hankittu Pyhähäkin kruununmaan Kotanevan hoitolohon ensimmäinen karttaosa.

Iin tarkastuspiirissä on Ranuan hoitoalueeseen saatu jäljennös Pudasjärven pitäjän kruununmaan V karttaosasta sekä Utajärven hoitoalueeseen jäljennökset Utajärven pitäjän Juorkunan kylässä toimitettujen tilusvaihtojen takia tehdyistä kartoista.

Kemin tarkastuspiirissä on Kemin hoitoaluetta varten hankittu karttajäljennökset äsken mitatuista kruununmaista Tervolan ja Kemin pitäjissä ja Murolan hoitoalueen arkistoon karttajäljennökset niiltä osilta Murolan hoitoalueen kruununmaita, joista ennestään ei ole hoitoalueessa löytynyt karttoja.

Asutus kruununmailla.

Metsänhoitajien virkatalot. Ainoastaan Uomaan, Loimalan, Hyrynsalmen, Kemijärven, Sodankylän ja Ounasjoen hoitoalueissa on metsänhoitajalla virkatalo. Sitäpaitsi on Pällilän hoitoalueen metsänhoitajan asunnoksi määrätty Galitsinan rautatieaseman luona sijaitseva, kruunulle kuuluva huoneusto tarpeellisine ulkokuoneineen.

Näitten virkatalojen rakennuksia varten myönnettyistä määrärahoista on kertomusvuoden ajalla käytetty seuraavat rahamäärät:

Hoitoalue.	Virkatalon nimi.	Milloin Keisarillinen Senaatti on myöntänyt varat.	Vuonna 1905 käytetty.	
			<i>Smk</i>	<i>ntä</i>
Uomaan	Uomaa	19 ¹³ / ₁₀ 05	426	90
„	„	19 ¹⁶ / ₄ 05	229	55
Loimalan	Kiviniemi	19 ²² / ₃ 04	75	—
Kemijärven	Lepistö	19 ²⁰ / ₅ 05	449	20

Metsänvartijatorpat. Kuten 1904 vuoden kertomuksessa jo huomautettiin, ovat Kiviluoman, Kolistajan ja Pekkalän metsänvartijatorpat Parkanon hoitoalueessa, Hiekkaniemen ja Harakkavaaran samanluontoiset torpat Sotkamon ja Ruuhiniemen torppa Hyrynsalmen hoitoalueessa toistaiseksi vuokralle luovutetut, mutta kuitenkin metsänvartijatorppien lukumäärään otetut, jotavas-
toin siihen ei ole otettu metsänvartijatorpiksi määrättyjä, Karvian hoito-
alueessa olevia Rantalan ja Sulkavan torppia, joitten hallintoa asianomaisille
metsänvartijoille ei vielä ole luovutettu. Vähentynyt on lukumäärä yhdellä
Murolan hoitoalueen metsänvartijatorpista, joka on tullut kuulumaan Rova-
niemen metsänvartijakoululle, mutta lisääntynyt yhdellä, sittenkun Kohma-
salon vartiopiiriin metsänvartija Mikkelin hoitoalueessa on saanut hallinto-
oikeuden Virtalan torppaan.

Täten tulee metsänvartijatorppain lukumäärä, josta 27 Kemin tarkastuspiiristä on siirtynyt uuteen Lapin tarkastuspiiriin, kertomusvuoden lopussa olemaan:

Turun—Hämeen läänien tarkastuspiirissä	99
Evon—Vesijaon »	8
Viipurin—Mikkelin läänien »	70
Kuopion läänin »	122
Vaasan läänin »	121
Oulujärven »	97
Iin »	50
Kemin »	46
Lapin »	27
Yhteensä 640	

Metsänvartijatorppain rakennuksiin ja viljelyksiin on vuoden kuluessa sitä varten myönnettyjä apurahoja käytetty seuraavat määrät:

Hoitoalue.	Milloin apurahoja on myönnetty.	Metsänvartijatorppain lukumäärä, jolle apurahoja on annettu.	Apurahoja on käytetty vuonna 1905.			
			rakennustöihin.		viljelystöihin.	
			<i>Smc.</i>	<i>mtä</i>	<i>Smc.</i>	<i>mtä</i>
Laatokan	19 ²⁶ / ₅ 05	1	—	—	248	50
Mikkelin	19 ²² / ₂ 02	2	75	—	—	—
Viitasaaren	19 ⁷ / ₈ 01	1	84	—	—	—
Jalasjärven	19 ²⁸ / ₃ 04	2	150	—	—	—
Hyrynsalmen	19 ¹⁶ / ₁ 03	1	50	—	—	—
Tuntisan	19 ²⁸ / ₃ 04	1	250	—	—	—
Muonion	19 ²⁸ / ₃ 04	1	50	—	—	—
Yhteensä	—	9	659	—	248	50

Siihen nähden että varsinkin Iin, mutta myöskin Oulujärven tarkastuspiireissä ja siellä täällä muuallakin metsänvartijatorppain rakennukset ovat niin suuressa määrin rappioutilassa, että niitten kuntoon saattaminen valtiolle tuottaisi suuria menoja ja koska vähäpalkkaiset, jopa niinkin vähävaraiset metsänvartijat, että ne kunnilta nauttivat köyhäinapua, eivät voi aina parhaalla

tahdollansakaan torppiansa pitää kunnossa, on Metsähallituksen mielestä tässä suhteessa ensi tilassa parannuksia aikaansaattava sillä tavoin, että metsänvartijain palkkaedut varsinkin Oulun läänissä kohotetaan ja että sellaisten vartiopiirein metsänvartijat saavat vuotuisen vuokratarahan, joissa torpat joko sijaitsevat epämukavasti vartijoimiselle taikka ovat niin rappiolla, että kruunulle on edullisinta luovuttaa ne yksityisten viljeltäviksi.

Talousskatsemuksia on kertomusvuoden ajalla toimitettu 10 metsänvartijatorpassa Viipurin—Mikkelin läänien, 14 Kuopion läänin ja 33 Vaasan läänin tarkastuspiirissä sekä lähtö- ja tulokatselmuksia Kemian tarkastuspiirissä 1 torpassa.

Kruununmetsätorpat. Aikaisemmin ja kertomusvuoden kuluessa perustettaviksi myönnettyjä kruununmetsätorppia on vuoden ajalla veroitettu 44, jotavastoin veroitettujen torppien lukumäärästä on poistettu Iisalmen hoitoalueesta 1 ja Ounasjoen hoitoalueesta 2 torppaa, jotka erehdyksestä oli merkitty edellisen vuoden kertomukseen. Vuoden loppuessa tuli veroitettujen torppien lukumäärä siten olemaan 3,020. Sitäpaitsi löytyy yhteensä 78 mäkitupaa, joitten lukumäärä vuoden ajalla on lisääntynyt 10, mutta vähentynyt 1:llä, joka on muodostettu kruununmetsätorpaksi.

Siihen nähden etteivät torpan perustamiseen luvansaaneet henkilöt ole alkaneet torppiansa perustaa, vaikka luvan antamisesta on kulunut kymmenen vuotta ja enemmän, on vielä veroittamattomien, aikaisemmin perustettaviksi myönnettyjen kruununmetsätorppien lukumäärästä vähennetty Suomenselän hoitoalueesta 4 ja Muonion 1 ja kun niitä siten vuoden alkaessa oli 498 ja vuoden ajalla lukumäärä lisääntyi 96:lla, tuli veroittamattomia torppia kertomusvuoden loppuessa olemaan 594.

Taloudellisia katselmuksia on pidetty 20 torpassa Inarin, 1 Kemijärven, 10 Simon, 9 Iin, 12 Kuusamon, 13 Salamajärven, 17 Pyhäjärven, 6 Multian, 19 Lestin, 4 Iisalmen, 13 Halmejärven, 8 Kuohatin, 10 Jongunjoen, 1 Palojärven, 13 Suomenselän, 3 Uomaan, 3 Mikkelin, 18 Karvian ja 9 Aureen hoitoalueessa, eli yhteensä 189 torpassa.

Kruununmetsätorppain ja mäkitupien lukumäärä kussakin hoitoalueessa näkyy seuraavasta luettelosta.

Tarkastuspiiri ja hoitoalue.	Veroitettuja torppia.				Vielä veroittamattomia, perustettaviksi myönnettyjä torppia.			Yhteensä veroitettuja sekä veroittamattomia, perustettaviksi myönnettyjä torppia vuonna 1905.	Mäkitupia.
	Aikaseenmin veroitettuja.	Vuonna 1905.		Kaikkiaan vuonna 1905.	Aikaseenmin.	Vuonna 1905.			
		lisää tulleita	lakkautettuja.						
Turun—Hämeen läänien.									
Lopen	37	—	—	37	—	—	37	1	
Yläneen	32	—	—	32	—	—	32	1	
Kankanpään	74	—	—	74	—	—	74	5	
Karvian	76	—	—	76	—	2	78	—	
Parkanon	57	2	—	59	—	—	59	—	
Aureen	36	1	—	37	10	1	48	4	
Oriveden	62	5	—	67	—	1	68	1	
Jämsän	55	1	—	56	3	—	59	4	
Yhteensä	429	9	—	438	13	4	455	16	
Evon—Vesijaon	11	—	—	11	—	—	11	3	
Viipurin—Mikkelin läänien.									
Miehikkälän	—	—	—	—	—	—	—	—	
Pällilän	—	—	—	—	—	—	—	—	
Rajajoen	12	—	—	12	—	—	12	—	
Laatokan	—	—	—	—	—	—	—	2	
Uomaan	3	—	—	3	4	—	7	—	
Loimalan	1	—	—	1	—	—	1	—	
Korpielän	—	—	—	—	—	—	—	—	
Mikkelin	43	—	—	43	—	—	43	—	
Yhteensä	59	—	—	59	4	—	63	2	
Kuopion lääni.									
Ilomantsin	7	—	—	7	5	—	12	—	
Suomusjärven	52	2	—	54	1	—	55	—	
Jongunjoen	52	—	—	52	—	—	52	1	
Kuohatin	27	3	—	30	—	—	30	—	
Halmejärven	41	1	—	42	—	1	43	—	
Palojärven	27	—	—	27	—	1	29	—	
Iisalmen	10	1	—	11	1	4	16	—	
Yhteensä	216	7	—	223	8	6	237	1	

Tarkastuspiiri ja hoitoalue.	Veroitettuja torppia.				Vielä veroittamattomia, perustettaviksi myönnettyjä torppia.			Yhteensä veroitettuja sekä veroittamattomia, perustettaviksi myönnettyjä torppia vuonna 1906.	Mäkitupia.
	Aikaseenmin veroitettuja.	Vuonna 1906.		Kaikkiaan vuonna 1906.	Aikaseenmin.	Vuonna 1906.			
		Isästä tulleet.	lakkautettuja.						
Vaasan läänin.									
Pyhäjärven	81	—	—	81	—	—	81	11	
Saarijärven	16	8	—	24	—	—	24	—	
Multian	20	—	—	20	—	—	20	—	
Virtain	62	1	—	63	—	2	65	1	
Jalasjärven	51	—	—	51	—	—	51	—	
Alajärven	110	—	—	110	—	—	110	1	
Salamajärven	33	—	—	33	—	—	33	5	
Viitasaaren	54	—	—	54	—	—	54	—	
Lestin	18	1	—	19	—	—	19	—	
Yhteensä	445	10	—	455	—	2	457	18	
Oulujärven.									
Kalajoen	87	—	—	87	2	—	89	—	
Pyhäjoen	62	2	—	64	—	1	65	—	
Siikajoen	82	—	—	82	3	2	87	—	
Paltamon	65	—	—	65	29	11	105	4	
Sotkamon	186	—	—	186	4	9	199	1	
Hyrynsalmen	222	—	—	222	82	—	304	11	
Yhteensä	704	2	—	706	120	23	849	16	
Iin.									
Haukiputaan	147	—	—	147	6	—	153	11	
Iin	140	—	—	140	108	1	249	1	
Kuusamon	231	—	—	231	93	2	326	—	
Simon	139	5	—	144	45	9	198	—	
Yhteensä	657	5	—	662	252	12	926	12	
Kemin.									
Kemin	52	—	—	52	9	2	63	—	
Tornion	81	—	—	81	16	16	113	—	
Rovaniemen	144	—	—	144	22	16	182	9	
Kemijärven	50	1	—	51	17	1	69	—	
Yhteensä	327	1	—	328	64	35	427	9	
Lapin.									
Sodankylän	15	—	—	15	18	9	42	—	
Ounasjoen	3	9	—	12	2	2	16	1	
Muonion	18	—	—	18	17	1	36	—	
Inarin	92	1	—	93	—	2	95	—	
Yhteensä	128	10	—	138	37	14	189	1	
Kaikkiaan	2,976	44	—	3,020	498	96	3,614	78	

Pällilän hoitoalueessa on sitäpaitsi 24 huvila- ja 22 asuintonttia sekä vuokralle annettu asuinrakennus ulkokuoneineen, Laatokan rannalla 14 syksyin asuttavaa kalastusmökkiä, Mikkelin hoitoalueessa 5 vuokralle annettua verotilaa, 1 asuintontti ja Punkaharjun hotelli rakennuksineen, Siikajoen hoitoalueessa 1 ja Sotkamon 2 myllytonttia sekä Hyrynsalmen hoitoalueessa 2 kesänavettatonttia, joita ei ole otettu edellä mainittujen torppain eikä mäkitupien lukuun. Luettelossa ei myöskään ole huomattu vuokralle annettuja peranamaita, suomaita, puisto- eikä puutarhatonttia eikä sellaisten asujain huoneita, jotka luvattomasti ovat torppareilta saaneet vuokrata torppaan kuuluvia rakennuksia ja maita.

Kun 1905 vuoden vilja- ja heinäsaato oli tyydyttävä, osittain runsaskin ja kun se edellisenäkin vuotena oli ollut jotensakin hyvä, ovat kruununmetsätorpparitkin ja metsänvartijat verrattain hyvin tulleet toimeen, lukuunottamatta osaa Inarissa ja Sodankylässä asuvia, joitten taloudellinen asema on huononpuoleinen. Kun tukkipuitten hakkuuta ja kulettamista useilla paikkakunnilla on ollut runsaasti kruununmetsissä, on tämä suuresti vaikuttanut siihen, että torpparien toimeentulo on ollut verraten tyydyttävä, vieläpä Kajaanin kihlakunnassakin ja Pudasjärven pitäjässä, joilla seuduin maanviljelys on vielä alhaisella kannalla ja useat torpparit velkaantuneita.

Kruununmetsätorppien vero-oloja eri tarkastuspiireissä valaisee seuraava taulu.

Tarkastuspiiri.	Lukumäärä veroitettuja torppia.	Torpan verojen raharvo.		Keskimäärä torppaa kohti.	
		<i>Smk.</i>	<i>mt</i>	<i>Smk.</i>	<i>mt</i>
Turun—Hämeen läänien	438	11,723	77	26	76
Evon—Vesijaon	11	533	42	48	49
Viipurin—Mikkelin läänien	59	1,804	01	30	57
Kuopion läänin	223	2,015	37	9	03
Vaasan läänin	455	8,270	54	18	17
Oulujärven	706	8,958	43	12	68
Iin	662	4,801	51	7	25
Kemin	328	2,294	37	6	99
Lapin	138	96	10	—	69
Yhteensä	3,020	40,497	52	13	40

Kruununmetsätorppain ja metsänvartijatilojen tarvepuiksi on annettu alla oleva määrä metsäntuotteita, pääasiallisesti tuulenkaatoja, keloja, vikanaisia ja muita vähempiarvoisia puita.

Tarkastuspiiri.	Metsäntuotteita.							
	Kappaletta.			Kuutiometriä.				
	Selänpuita.	Rakennus- puita	Kaikenlaisia puita.	Veistopuita.	Parempuita.	Aitausempuita.	Polttopuita.	Kaikenlaisia puita.
Turun—Hämeen läänien	1,505	8,882	5,489	518	11	3,433	46,156	946
Evon—Vesijaon	—	315	—	1	21	341	1,510	—
Viipurin—Mikkelin läänien	128	1,885	180	43	31	592	8,297	4
Kuopion läänin	108	4,236	1,173	98	100	956	16,903	55
Vaasan	1,324	12,019	3,614	335	456	3,568	35,829	284
Oulujärven	923	11,315	3,125	388	—	4,407	40,815	1,143
Iin	983	10,369	5,643	431	—	1,617	28,635	527
Kemin	802	7,052	1,182	387	200	1,010	15,979	1,738
Lapin	528	1,969	788	109	19	734	8,990	100
Yhteensä	6,301	58,042	21,194	2,310	838	16,658	203,114	4,797

Edellä olevien luetteloiden mukaan on keskimääräinen torpanvero koko maassa 13 markkaa 40 penniä ja Lapin tarkastuspiirissä ainoastaan 69 penniä. Torpparien verotaakkaa ei siten voi pitää rasittavana, koska se ei edes vastaa torpissa vuosittain käytettyjen tarvepuitten raha-arvoa. Kun kruununmetsätorppien ja metsänvartijatilain yhteenlaskettu lukumäärä on 4,254, on kutakin torppaa varten keskimäärin käytetty 20 arvokkaampaa puuta ja 54 kuutiometriä halvempia puita, joitten raha-arvo vastaa vähintäänkin 45 markkaa.

Siihen nähden että kruununmetsätorppia muutamissa hoitoalueissa on useita satojakin ja niitä edelleen vuosittain perustetaan, käy metsänhoitajille vaikeaksi tarpeellisella tarkkuudella valvoa, että torpparit kykynsä mukaan viljelyksiänsä hyvin hoitavat ja että he metsää käyttävät säästäväisesti ja metsänhoidolle edullisella tavalla. Kun kruununmetsätorppajärjestelmä tilattomille tarjoaa tilaisuutta verrattain vähillä kustannuksilla saada oma asunto, olisi kuitenkin luonnotonta ehkäistä torppien perustamista, missä sellaisia maita löytyy, jotka paremmin soveltuvat viljeltäviksi kuin metsän kasvattamiselle; ja koska jokainen henkilö epäilemättä säästävämmin hoitaa omaa omaisuuttansa kuin toisen, olisi Metsähallituksen mielestä sekä torppareille että kruununmetsien hoidolle edullista, jos kruunun jakamattomilla liikamailla Oulun läänissä sopivasti sijaitsevat kruununmetsätorpat, sen mukaan kuin niitten viljelykset

edistyvät, muodostettaisiin pienialaisiksi itsenäisiksi tiloiksi, joille annettaisiin ainoastaan tilojen kotitarpeisiin säästävällä hoidolla riittävä metsä, mutta ei metsämaita viljelyksien eikä manttaalin perusteella kuten tähän saakka. Sellainen toimenpide herättäisi ehdottomasti intoa uudisviljelijöissä samalla kuin se myöskin helpottaisi kruununmetsien hoitoa.

Saadaksensa kruununmetsätorppain metsänkäyttämisen paremmin järjestetyksi on Metsähallitus kiertokirjeellään huhtikuun 8 päivältä 1905 siitä antanut seuraavat määräykset.

Kruununmetsätorppain metsänhakkauksesta. Metsänhoitajan tulee kiinnittää huomiota kruununmetsätorppain tarvehakkuuseen, koettamalla mikäli mahdollista kohdistaa tarvepuitten otto, kun kasvavaa metsää siihen tarvitaan, sopiville paikoille torppain ympäristöön. Tässä suhteessa ja koska samalla on tarpeellista, että torpparien asema tehdään niin itsenäiseksi kuin mahdollista, on pyrittävä siihen, että kaikille kruunun haltuun jääville torpille, missä se käy päinsä, saadaan torpan ympäristössä määrätyn erityinen niin sanottu hakamaa, jommoiseksi etupäässä valitaan alhaisia viljelykseen kelpaavia ja lehtimetsää kasvavia maita. Tämmoisellä hakamaalla, jota kutakin torppaa kohti älköön ylipäänsä tehtäkö isommaksi kuin 15—20 hehtaaria, ja joka on, mikäli luonnollisia rajoja ja teitä ei voida rajoina käyttää, linjoilla erotettava, myönnetään torpparille oikeus, metsänhoitajan neuvon mukaan, ottaa omiksi tarpeekseen puita säästävästi harventaen sekä viljellä maata.

Ensimmäiseksi ryhdytään erottamaan hakamaita semmoisille torpille, jotka sijaitsevat kruununpuistoissa, ja sitten semmoisella maalla oleville, joka otaksuttavasti tulee kruunun hallussa pysymään eikä tule viljelystä varten erotettavaksi.

Torppain hakamaitten rajat ovat kartalle merkittävät ja metsään linjoitettavat sillä tavoin kuin on säädetty kruunun- ja pappisvirkatalojen hakamaista; ollen metsänhoitajalla valta esittää tarpeellisten varojen myöntämistä työväen palkkaukseen rajoja aukaistaessa, samoin kuin jonkun nuoremmen metsänhoitomiehen määräämistä työhön avuksi, jollei hän yksin ennätä johtaa ja suunnitella työtä. Kun hakamaan rajat ovat avatut on torpparia neuvotettava pitämään ne aina avonaisina.

Ulkopuolelta hakamaatansa, kun tämä on erotettu, sallittakoon kruununmetsätorpparin ottaa tarpeekseen ainoastaan kuivia ja maassa olevia puita metsänhoitajan osotuksen mukaan, eikä missään tapauksessa hyvässä kasvuvaimassa olevia havupuita, jotapaitsi metsänhoitajalla olkoon valta osottaa torpparia varten hänen välttämättömästi tarvitsemiaan rakennuspuita, ellei näitä voida saada hakamaalta.

Uudistalot. Kruununmaan antamisesta viljeltäväksi ja uudistalojen perustamiseksi lokakuun 13 päivänä 1892 annetun armollisen asetuksen mukaan on

varsinkin väliaikaisia uudistaloja Lapin kihlakunnassa ja Kuolajärven pitäjässä sen jälkeen vuosittain perustettu.

Uudistalojen perustamisesta on Metsähallitus jo 1904 vuoden kertomuksessaan huomauttanut että siitä voimassa olevat asetukset antavat tilaisuutta metsäkeinottelulle ja että sellainen lisämääräys asetuksiin olisi annettava, joka supistaisi uudistaloille annettavan maanalan siihen, mikä niitten toimeentulolle on välttämättömän tarpeellinen. Todisteena siitä, mitenkä suuria metsärikkauksia valtio mainitun asetuksen nojalla yksityisille henkilöille ja vieläpä sahayhtiöllekin luovuttaa, mainittakoon että kertomusvuoden ajalla kruunun laskuun on leimattu Kuolajärven pitäjän Tenniön kylässä olevan Vuosmajärvi nimisen uudistalon mailta 41,348 sellaista puuta, jotka 6 metrin korkeudella ovat kuoren päältä läpimitassa 22 senttimetriä ja enemmän. Vaikkapa suurimmat puut täten myydäänkin kruunun hyväksi, on kuitenkin huomattava ettei uudistalojen mailta hakattavista puista tavallisesti saada edes niitten puolta arvoa vastaavaa hintaa sekä että kruunun hakkauksen tapahduttuakin laajat keski-ikäiset metsät ovat suuriarvoisia. Luonnollista on myöskin että uudistaloja perustettaviksi haetaan varsinkin metsärikkaille seuduille ja kun tätä nykyjään ei aina voi estää ja yksinäisiä tiloja siten syntyy sellaisillekin ennen asumattomille erämaille, jotka asemansa ja maanladun suhteen soveltuvat yksinomaan metsän kasvattamiselle, on seurauksena siitä näyttäytynyt että moni tällaisista metsäkeinottelua varten perustetuista uudistaloista on joutunut autioksi tahi mitä kurjimpaan tilaan, sittenkuin tila ensin on perinnöksi lunastettu ja kasvava metsä myytäväksi hakattu. Ja vaikkapa sellainen lakimääräys saataisiinkin toimeen, joka estäisi yhdelle tilalle tarpeettoman suurien maanalojen antamista, on uudisasutuksen kehittyminen pohjois-Suomessa selvään näyttänyt että siellä olisi ehdottomasti tarpeellista eroittaa suurempia yksijaksoisia maanaloja yksinomaan metsänhoitoa ja metsän säilyttämistä varten. Metsähallituksen mielestä olisi sentähden suotavaa että erityinen lautakunta saisi toimekseen tutkia mitkä maanalat Lapin kihlakunnassa ja Kuolajärven pitäjässä siihen soveltuisivat sekä sittemmin tehdä tutkimuksiinsa perustuvan ehdotuksen metsänhoitoa varten säilytettävien n. s. suojelusalueitten eroittamisesta.

Evon metsänhoito-opisto.

Kertomusvuoden alussa nautti 30 oppilasta opetusta tässä laitoksessa. Syyslukukauden alussa yhtyi opetuskurssiin yksi oppilas, joka sairauden takia oli ollut pakotettu keskeyttämään opintonsa edellisen oppikurssin toisena vuotena.

Opetusta ovat antaneet opiston johtaja, kaksi opettajaa, joista toinen on virkaatekevä, toinen ylimääräinen, sekä Evon-Vesijaon hoitoalueen metsänhoitaja.

Tietopuolinen opetus on käsittänyt seuraavia oppiaineita:

Metsänhoito-oppia.	Maanviljelysoppia.
Metsätalouden järjestelyä.	Metsämatematiikkaa.
Metsänarvolaskua.	Insinööritiedettä.
Kasvitiedettä.	Metsästysoppia.
Eläintiedettä.	Kalanviljelysoppia.
Maaperäoppia.	Metsänhallinto-oppia ja
Geologiaa.	Piirustusta.
Maanmittausoppia.	

Kevätlukukauden aikana lopettivat oppilaat edellisenä syksynä alkamansa metsänjakotyöt Evon kruununpuistossa.

Heinäkuun 15 päivästä elokuun 23 päivään harjoittelivat oppilaat metsänmittausta ja arvioimista Salamajärven kruununpuistossa, jossa 4,361.27 hehtaaria kartotettiin, selitettiin ja arvosteltiin puumäärän suhteen. Näitten töitten loputtua saivat oppilaat harjotella vesiperäisten maiden punnitustöitä.

Tämän jälkeen saivat oppilaat tehdä metsänhoidollisen opintoretkeilyn, jolla heille pääasiallisesti näytettiin metsätalouden järjestelyä ja tuloksia järkipärasesti hoidetuissa metsissä sotilasvirkataloilla Uudenmaan sekä Turun ja Porin lääneissä. Oppilaat saivat retkeilyllään myöskin tutustua puunjalostuslaitoksiin. Matka ulotettiin vielä Raivolan lehtikuusipuistoon asti ja käytiin myöskin katsoomassa metsänuudistuksia Vierustenkankaalla Pällilän kruununpuistossa.

Luennot alkoivat syyskuun 27 päivänä ja jatkuivat joululomaan asti.

Opiston ylläpito on vuoden kuluessa vaatinut seuraavat kustannukset.

	<i>Smc.</i>	<i>nä</i>
Palkkauksia	17,800	04
Oppilaitten harjotustöihin	8,300	—
Rakennuksiin ja korjauksiin	4,474	84
Polttopuiden hankkimiseen	1,457	75
Kuopion maanviljelysnäyttelyn valmistuksiin	165	55
Käikenslaisiin tarpeisiin	5,093	69
Yhteensä	37,291	87

Metsänvartijakoulut.

Evon metsänvartijakoulussa on kertomusvuoden kuluessa 20 oppilasta nauttinut opetusta. Lokakuun 15 päivänä laskettiin koulusta päästötodistuksella 10 oppilasta, jotka kaikki saivat paikkoja yksityisessä toimessa, ja marraskuun 1 päivänä otettiin kouluun 10 uutta oppilasta.

Metsänhoito-opiston johtaja ja opettajat sekä metsänvartijakoulun metsänhoitaja ovat antaneet oppilaille tietopuolista opetusta, joka on käsittänyt metsänhoito-oppia, metsäteknologiaa, metsänarvioimisen ja arvolaskun alkeita, luonnontiedettä, metsästysoppia, kalastustaloutta, oikeen- ja ainekirjotusta, las-kentoa ja muoto-oppia, mittausoppia, kaunokirjotusta, piirustusta ja kirjanpitoa. Yhteensä on opetusta annettu 995 tuntia. Tämä suuri tuntimäärä on karttunut siten, että opetusta on annettu kummallekin osastolle eri luokalla, joka on tehnyt opetuksen tehokkaammaksi.

Oppilaitten käytännöllisiä töitä on metsänvartijakoulun metsänhoitaja pääasiallisesti johtanut.

Työt ovat käsittäneet seuraavia tehtäviä, joihin on käytetty alla lueteltu määrä työpäiviä.

T ö i d e n l a a t u .	Töihin käytettyjen päivätöiden luku.
Metsänmittausta ja arvioimista	604
Metsänhakkauksia	521 ³ / ₄
Apuharvennusta	476 ³ / ₄
Taimitarhatöitä, kylvöä ja istutusta	473 ³ / ₄
Hakkausalojen perkausta	195 ¹ / ₂
Leimausta ja puutavaran mittausta	110 ⁴ / ₄
Siementen karistusta	76
Puiden karsimista	31
Sysien polttamista	147 ¹ / ₄
Vesiperaisten maiden ojitusta	184 ³ / ₄
Tarvepuiden merkitsemistä	37
Sahausta	37
Päreiden höyläystä	30
Tukinuittoa	40 ³ / ₄
Puusepän töitä	321 ¹ / ₂
Rakennustöitä	115 ¹ / ₄
Maanviljelystöitä	77 ¹ / ₂
Teiden korjausta metsässä	83 ¹ / ₂
Kalastusta ja kalavesien hoitoa	49 ³ / ₄
Halkojen vetoa	60
Kaikenlaisia pienempiä töitä	509
Yhteensä	4,182 ¹ / ₄

Koulun menot ovat olleet seuraavat.

	<i>Smc.</i>	<i>7.12</i>
Palkkauksia	4,681	25
Oppilaitten ruoka- ja vaatetusapu	8,500	—
Kaikenlaisia menoja	841	89
Yhteensä	14,023	14

Tuomarniemen metsänvartijakoulussa on kertomusvuotena ollut 29 oppilasta. Lokakuun 16 päivänä laskettiin koulusta täydellisen kurssin suorittaneita päästötodistuksella ensimmäiset 14 oppilasta, jotka kaikki saivat palveluspaikkoja. Marraskuun 1 päivänä otettiin kouluun 142 hakijasta 15 uutta oppilasta, joista kaikki olivat suorittaneet täydellisen kansakoulukurssin ja kahdella oli todistukset alemmasta maanviljelys- ja yhdellä puutarhakoulusta, jonka ohessa 1 oli käynyt 3 luokkaa porvarikoulussa ja 1 kansanopiston.

Koululle maaliskuun 21 p:nä 1904 vahvistetun ohjesäännön mukaan ovat oppilaat edelleenkin ylläpitäneet yhteisen ruokalan keskuudestaan valitsemansa isännöitsijän hoitamana ja on tämä järjestelmä kaikin puolin osottautunut erittäin sopivaksi.

Koulun opettajakuntaan kuuluu: johtaja, joka edelleenkin on antanut opetusta metsäntuotanto-opissa, metsäntalousopissa, metsäteknologiassa, tärkeimpään metsätaloutta koskevaan asetusten tuntemisessa sekä lasku- ja muoto-opissa; opettaja, joka on opettanut kasvi- ja eläintiedettä, metsänriistan suojelus- ja metsästysoppia, ainekirjotusta, piirustusta ja karttatöitä sekä työnjohtaja, joka lähinnä on ohjannut oppilaiden käytännöllisiä töitä ja toiminut käsityönopettajana.

Kevätlukukaudella alkoi tietopuolinen opetus tammikuun 12 p. ja päättyi toukokuun 1 p., ollen siten järjestetty, että koulutunteja oli aamupäivällä kello 6—8 ja iltasin kello 3—6.

Syyslukukaudella oli lokakuussa poislähtevillä oppilailla kertaustunteja syyskuun keskivaiheilta tutkintopäivään saakka, jolloin he olivat vapaat ulkotoista. Syyslukukausi alkoi sittemmin rautatielakon takia marraskuun 14 p. ja päättyi joulukuun 21 p.

Tietopuolista opetusta on annettu yhteensä 813 tuntia ja on oppilailla sitäpaitsi ollut lauluharjoituksia 2 tuntia joka lauantai iltana.

Erinäisiin töihin ja harjotuksiin käytetyt päivätyöt käyvät selville seuraavasta luettelosta.

T ö i d e n l a a t u .	Töihin käytet- tyjen päi- vätöiden luku.
Apuharvennusta	892
Metsänperkausta	48
Vartioimista ja tarvepuiden antoa sekä ottoa	101
Linjain avausta	46
Tukinkaatoa, hiomo- y. m. puiden tekoa	521
Hakkauksien järjestämistä ja valvomista	75
Halkojen hakkausta	257
Miilutöitä	112
Hakkausalojen raivausta	260
Kylvö-, istutus- ja taimitarhatöitä	222
Käpyjenkeräystä ja siementen karistusta	50
Leimausta ja ulosottaa	121
Metsänlukua ja -arvioimista	160
Maanmittausta ja punnitusta	368
Parrun ja hirsien veistoa	537
Tervanvalmistusta	66
Puusepän töitä	516
Rakennustöitä	1,007
Suo- ja metsämaan kuivausta	104
Maanviljelystöitä	306
Koulupiirin siivoustöitä	692
Kaikenlaisia päivystäjä- y. m. pienempiä töitä	985
Yhteensä	7,446

Kuten edellisestä ilmenee, on oppilaitten työpäiviä edelleenkin suuressa määrässä käytetty rakennustöihin, sillä kertomusvuoden kuluessa valmistettiin koululle käsityöhuoneusto ja työnjohtajan asunto. Samoin käy ylläolevasta työpäivien jaosta selville, että apuharvennuksen perinpohjaseen harjoittamiseen käytännössä on pantu suurta painoa. Tukinkaato ja veistotyöt ovat etupäässä käsittäneet rakennusaineitten ottoa ja niiden jalostamista, maanviljelystyöt taas suuremmaksi osaksi aidanpanoa.

Maanmittaus- ja metsänarvioimistyöt ovat suoritettut koulutilan mailla yhteensä 450 hehtaarin alalla.

Koulupiirin maat ovat jaetut 15 osaan, joista kukin osa muodostaa yhden oppilaan vartioitavan ja hoidettavan vartiopiirin. Muitten tehtäviensä

ohella ovat oppilaat myöskin toimineet edellämainituissa vartiopiireissä m. m. ohjeitten mukaan luovuttaen niistä kotitarvepuita.

Koulun työjärjestys on ollut seuraava:

Kevätlukukaudella, tammikuun 1 — toukokuun 1 p.

- K:lo 6—8 a. p. tietopuolista opetusta, paitsi keskiviikkoisin, jolloin oppilaat ovat tehneet puusepäntöitä.
- » 8—9 » aamiainen ja lepo.
 - » 9—2 » käytännöllisiä töitä ja harjoituksia, paitsi torstaisin, jolloin on ollut piirustusta.
 - » 2—3 i. p. päivällinen ja lepo.
 - » 3—6 » tietopuolista opetusta, paitsi keskiviikkoisin, joka iltapäivä on käytetty puusepän töihin, sekä lauantaisin, jolloin oppilailla on ollut lauluharjoituksia.
 - » 6—8 » läksyjen lukua sekä erinäisiä lasku- ja kirjoitustöitä.

Kesäaikana, toukokuun 1 — marraskuun 1 p.

- K:lo 6—8 a.p. käytännöllisiä töitä ja harjoituksia.
- » 8—9 » ruokatunti ja lepo.
 - » 9—2 » käytännöllisiä töitä ja harjoituksia.
 - » 2—3,30 i.p. ruokatunti ja lepo.
 - » 3,30—7 » käytännöllisiä töitä ja harjoituksia.

Syyslukukaudella, marraskuun 1 p. — tammikuun 1 p.

- K:lo 6—8 a.p. tietopuolista opetusta, paitsi keskiviikkoisin, jolloin oppilaat ovat tehneet puusepän töitä.
- » 8—9 » ruokatunti ja lepo.
 - » 9—3,30 i.p. käytännöllisiä töitä ja harjoituksia.
 - » 3,30—4,30 » ruokatunti ja lepo.
 - » 4,30—5,30 » läksyjenlukua.
 - » 5,30—8 » puusepän y. m. töitä, lauantaisin lauluharjoituksia.

Koulusta on huonon käytöksen ja töissä osotetun velttouden takia erotettu 1 oppilas. Omasta pyynnöstään erosi kevätlukukauden loppupuolella 1 nuoremman kurssin oppilas, jonka sijalle marraskuun 1 p. otettiin ylimääräinen oppilas. — Terveystila on ollut hyvä.

Koulutilan pinta-ala on yhteensä 2,027,59 hehtaaria, josta viljelyksiä ja laidunmaita 478,49 hehtaaria, kasvullista metsämaata 593,99 hehtaaria, kehno- kasvuista metsämaata 939,08 hehtaaria ja hylkymaita 16,03 hehtaaria.

Metsistä on myyty ainoastaan vähempiarvoisia metsäntuotteita seuraavat määrät ja seuraviin hintoihin.

Rakennushirs- siä, keloja, tuulenkaatoja y. m. kappa- letta.	Kankipuita, vitsoja y. m. pienempiä pui- ta ja puutai- miakappaletta	Poltto-, hiomo-, propsi-, veis- to-, päre-, ai- taus-, tervas- y. m. puita. m ³	Lehtikerppuja, kuormaa.	Puunkuorta, kiloa.	Metsäntuot- teitten hinta.	
					Smc.	714
265	12,140	224	1	112	969	53

Koulun rakennuksia varten on vuoden kuluessa hakattu 2,448 rakennus-hirttä ja tukkia, joista koulun käsityöhuoneusto työnjohtajan asuntoineen on rakennettu.

Aikaisemmin kahta eri henkilöä vastaan luvattomasta metsästyksestä nostetut jutut päättyivät siten, että toinen langetettiin sakkoihin, toinen vapautettiin, mutta saivat molemmat maksaa kulut.

Lohkohakkausaloille X:ssä vartiopiirissä, jossa uudistus on näyttäytynyt vajanaiseksi, kylvettiin ruuduttain 5 kg. männynsiemeniä 5,76 hehtaarin alalle. Samankaltaisille aloille XII:ssä vartiopiirissä istutettiin syksyllä 10,000 2-vuo-tista männyntainta ja IV:een vartiopiiriin 6,000 yksivuotista taimea, puoleksi mäntyä ja kuusta. XII:een vartiopiiriin sitäpaitsi istutettiin jo mainituille pai-koille 20 sembramäntyä ja 50 siperialaisen lehtikuusen tainta.

Koulun menot ovat olleet seuraavat.

	Smc.	714
Palkkauksiin	10,650	—
Oppilaitten ruoka- ja vaatetusapu	11,806	—
Rakennuksiin ja korjauksiin	5,900	—
Taimitarhoja varten	1,000	—
Rautatiehakkauksiin	500	—
Puiden vedättämiseen	600	—
Kaikenlaisia tarpeita varten	2,219	97
Yhteensä	32,675	97

Nikkarilan metsäntartijakoulu on perustettu armollisen määräyksen nojalla elokuun 26 päivältä 1904 ja K. Senaatin päätöksen mukaan syyskuun 23 päi-vältä samaa vuotta Nikkarilan virkatalopuistoon Pieksämäen pitäjässä. Raken-nuksia on metsäntartijakoululla 6, kaikki puusta valmistettuja. Kaksikerroksisen päärakennuksen alakerrassa ovat oppilaitten asuinhuoneet, yläkerroksessa taas koulusalit, kokoelmahuone ja opettajien kokoushuone. Keittiörakennus sisältää paitsi keittiötä ja oppilaitten ruokasalia, työhuoneen sekä työnjohtajan ja pal-veluskunnan asunnot. Asuinrakennuksia on vielä johtajan ja opettajan raken-nukset. Ulkohuonerakennuksia on 2, joista toisessa on pesutupa ja saunat.

Oppiaika on kaksivuotinen ja kuuluu koulun opettajakuntaan johtaja, jonka tulee antaa opetusta metsätaloudessa, metsäteknologiassa, lainopissa, lasku- ja muoto-opissa, metsänarvioimisen alkeissa sekä kirjanpidossa, ja opettaja, joka antaa opetusta kasvi- ja eläintieteessä, metsänriistan suojelemisessa ja metsästyksessä, maanmittauksessa, aine- ja oikeinkirjottamisessa, piirustuksessa sekä karttatöissä, ja työnjohtaja, joka ohjaa oppilaitten ulkotöitä ja opettaa käsitöitä.

Marraskuun 1 päivänä otettiin kouluun 149 hakijasta 15 oppilasta, joista 4 oli käynyt alemman maanviljelyskoulun.

Koulun ohjesäännön mukaisesti ovat oppilaat yhtyneet yhteiseksi ruokakunnaksi, jota hoitaa koulun palkkaama taloudenhoitajatar. Yksi oppilaista on toveriensa valitsema ruoanhankkija, joka kuukausittain tekee tilin ostoksistaan. Ruokarahaa on oppilailla markka päivässä.

Tietopuolinen opetus alkoi marraskuun 13 p. ja päättyi joulukuun 21 p. Oppitunnit pidettiin k:lo 6-8 aamusin. Eri aineissa annettiin opetusta kertomusvuonna yhteensä 64 tuntia.

Erilaisiin töihin ja harjotuksiin on käytetty seuraavat päivätyöt.

T ö i d e n l a a t u.	Töihin käytettyjen päivätyöiden luku.
Apuharvennusta	58
Suonkuivausta	15
Linjojen avaamista	2
Taimitarhatyötä	39
Metsänlukua	4
Leimausta	1
Metsän vartioimista	4
Metsän perkausta	25
Rakennustöitä	106½
Veistotöitä	10
Kotitarvepuun antoa	1
Maanmittausta	1
Halonhakkausta	46
Pihamaan siivousta	122
Kaikenlaisia päivystäjä- y. m. pienempiä töitä	139
Yhteensä	573½

Iltapuhteilla on vakinaisilla käsityötunneilla sitäpaitsi tehty käsitöitä yhteensä 75 tuntia. Kun osa rakennuksista oppilaiden kouluun saapuessa vielä

oli keskentekosia, olivat oppilaat heti tilaisuudessa käytännöllisesti perehtymään rakennustöihin.

Kertomusvuotena on noudatettu seuraavaa lukujärjestystä:

K:lo	6—8	a. p. tietopuolista opetusta.
»	8—9	» aamiainen ja lepo.
»	9—3	p. käytännöllisiä töitä ja harjoituksia.
»	3—4	i. p. päivällinen ja lepo.
»	4—5,30	» läksyjen lukua.
»	5,30—8	» käsitöitä.
»	8—8,30	» illallinen.

Koululla on noudatettu sitävarten laadittua järjestyssääntöä ja on oppilaitten käytös ollut kiitettävä. Yleinen terveydentila on ollut jotenkin hyvä.

Koulutilan pinta-ala on yhteensä noin 1,600 hehtaaria. Koulu on perustettu pienemmälle, noin 750 hehtaarin suuruiselle palstalle, joka on noin 3 km itäänpäin Pieksämäen asemalta. Pieniä pelto- ja niittypaloja on ainoastaan kahdella metsänvartijatorpalla.

Koulurakennuksiin on hakattu yhteensä 10,192 puuta. Halkoja on hakattu 539,5 m³.

Koulun menot ovat olleet seuraavat.

	<i>Smc.</i>	<i>mt</i>
Palkkauksiin	7,191	64
Oppilaitten ruoka-apu	915	—
Koulun rakentamiseen	57,783	46
Koulun sisustamiseen ja kaluston hankkimiseen	7,009	51
Puiden vedättämiseen	600	—
Teitten hiedoittamiseen ja tasottamiseen	461	76
Kaikenlaisia tarpeita varten	900	—
Yhteensä	74,861	38

Rovaniemen metsänvartijakoulu perustettiin armollisen asetuksen nojalla elokuun 26 päivältä 1904 Klemetin eli Vinsan metsänvartijatilalle Muurolan hoitoalueessa, 20 km eteläänpäin Rovaniemeltä ja olivat koulun rakennukset tehtävät kaikki uudet. Vaikka rakennusaikaa olikin vähäsen, saatiin koulu kuitenkin sellaiseen kuntoon että se määrättynä päivänä voi toimintansa aloittaa. Koulussa on seuraavat rakennukset: oppilasrakennus, joka alakerrassa sisältää oppilasten huoneet, sairas- ja kuivaushuoneen sekä yläkerroksessa 2 luentosalia, varasto- ja kokoelmahuoneen; käsityöhuoneusto, jonka alakkerroksessa on

käsityöhuone, työnjohtajan asunto, keittiö ja ruokasali, yläkerrassa taasen taloudenhoitajattaren ja pesijättären asunnot, johtajan asunto, opettajan asunto, ulkokuoneusto, saunarakennus, paja ja polttoöljynsäilytyskuone.

Koulun oppiaika on 2-vuotinen ja on koulussa samat opettajavoimat kuin Nikkarilankin koulussa.

Marraskuun 1 p. otettiin kouluun 15 oppilasta. Näistä jäi eräs oppilas saapumatta, joten hänen sijalleen otettiin toinen. Joulukuun alussa saapui kouluun kuitenkin alkujaaankin otettu, Utsjoelta kotosin oleva oppilas, joka Metsähallituksen luvalla sai jäädä kouluun, niin että oppilaita yhteensä on ollut 16. Oppilaista on 3 vakinaista kruununmetsänvartijaa ja 4 kansanopiston käynnyttä.

Koulun ohjesäännön mukaisesti ovat oppilaat yhtyneet ruokakunnaksi. Keskuudestaan ovat he valinneet isännöitsijän, joka on huolehtinut ruokavarain ostamisesta ja on hän kuukausittain tehnyt tiliä toiminnastaan.

Tietopuolinen opetus koulussa alkoi joulukuun 4 p. ja kesti saman kuun 20 p.vään. Opetustunnit olivat k:lo 6—8 aamulla ja 5,30—7,30 iltasin, paitsi lauantai-iltaja, jolloin koulun työ päättyi jo k:lo 3 i. p. Tietopuolista opetusta annettiin yhteensä 46 tuntia.

Käytännöllisiin töihin on käytetty seuraava määrä työpäiviä.

T ö i d e n l a a t u .	Töihin käytettyjen päivätöiden luku.
Halonhakkuuta	144
Käsitöitä	123
Rakennustöitä	7
Maanviljelystöitä	15
Hevostöitä	53
Sekalaisia töitä	167
Päivystystöitä	139
Yhteensä	648

Käytännöllisiä töitä tehtiin joulukuun 4 päivään saakka k:lo 6 a. p.—6 i. p., puolentoista tunnin ruoka- ja lepoajalla, ja sen jälkeen ainoastaan 6 tuntia päivässä, nimittäin k:lo 9 a. p. — 3 i. p.

Koululla on noudatettu erityistä sitä varten laadittua järjestyssääntöä, eikä oppilaitten käytös ole antanut aihetta mihinkään muistutuksiin. Yleinen terveydentila on ollut erittäin hyvä.

Koulurakennuksiin on sopivista kruununmetsistä hakattu yhteensä 12,495 hirsipuuta ja 1,280 pienempää teline- y. m. vähempiarvoista puuta. Polttopuiksi

on pääasiallisesti käytetty tähteiksi jääneitä hirrenpätkiä y. m. jätteitä. Joku määrä kelohonkia on kuitenkin käytetty polttopuiksi ja 40 m³ tiilenpolttoon.

Koulun menot ovat olleet seuraavat.

	<i>Smc.</i>	<i>piä</i>
Palkkauksiin	7,191	69
Oppilaitten ruoka-apu	946	—
Koulun rakentamiseen	86,050	—
Puiden vedättämiseen	600	—
Kaikenlaisia tarpeita varten	898	41
Yhteensä	95,686	10

Sotilas- ja siviilikunnan virkatalot.

Valtion vuokralle antamien virkatalojen lukumäärä on kaikkiaan 858, käsittäen sotilasvirkataloja ja sotilasuudistaloja, siviilikunnan tiloja, valtion pää- ja karjakartanoita, palkkatiloja, lahjoitusmaitten kantatiloja y. m.

Näiden virkatalojen lähin silmälläpito on annettu kuvernöörien valvonnan alla toimiville 10 virkatalointarkastajalle ja niiden metsänhoitoa varten on asetettu kolme Metsähallituksen alaista virkataloinmetsänhoitajaa sekä yksi kunkin virkatalointarkastajan piirissä toimiva metsänistuttaja.

Useimpien virkatalojen metsät ovat aikain kuluessa jaetut järkiperaistä metsänhoitoa varten. Järjestämättä on enää metsänhoito ainoastaan semmoisilla vuokralle annetuilla virkataloilla, joilla keskeneräinen isonjaon järjestely on pannut esteitä metsänhoitosuunnitelman laatimiselle. Metsänhoitajain toiminta näillä virkataloilla kohdistuu etupäässä joka kymmenentenä vuotena kullakin tilalla toimitettavaan metsänhoidontarkastukseen eli revisioniin, jossa otetaan selko metsän tilasta ja siihenastisesta hoidosta sekä laaditaan ehdotus metsän käyttämiseksi ja hoidoksi seuraavain kymmenen vuoden varalle. Näiden toimitusten yhteydessä on toisinaan valmistettava kokonaan uusi metsänjakoehdotus, joka toimenpide aiheutuu joko maanmittausten kautta tai muulla tavoin tapahtuneista muutoksista tilusten tai metsän suhteen. Kun edellämainittu sotilas- ja siviilivirkatalojen metsiä huolehtiva virkakunta on siksi vähälukuinen, ettei se voi valvoa kaikkea metsänhoitoa, eikä varsinkaan virkatalojen yksityiskohtaisempaa metsänkäyttöä, on Metsähallitus, laatiessaan Maanviljelyshallituksen kera ehdotusta vastedes vakinaisiksi nimitettäviä virka-

talointarkastajia varten, myöskin tehnyt ehdotuksen mainittujen, tähän asti ainoastaan osan vuotta toiminneiden metsänistuttajain asettamisesta kautta vuoden kestävään vakinaiseen toimeen.

Seuraavasta taulusta nähdään läänittäin niiden sotilasvirkatalojen lukumäärä ja tilusalat, joiden metsät ovat jaetut järjestettyä metsänhoitoa varten.

Sotilasvirkatalot.

L ä ä n i.	Virkatalojen luku.	Koko pinta-ala, hehtaaria.	Jaettua metsämaata, hehtaaria.	Viljeltyä maata, hehtaaria.
Uudenmaan	151	33,675,56	8,587,08	8,756,88
Turun ja Porin	251	55,835,17	17,435,73	16,164,55
Hämeen	162	60,144,27	20,207,69	9,425,30
Mikkelin	95	41,956,72	15,865,85	5,671,04
Kuopion	27	10,906,54	4,538,44	1,713,59
Vaasan	82	47,571,30	17,416,75	6,434,61
Oulun	37	14,801,85	6,101,76	2,251,75
Yhteensä	805	264,891,41	90,153,30	50,417,22

Edellä olevassa summassa on myöskin Pieksämäen pitäjässä sijaitsevan entisen Nikkarilan sotilasvirkatalon, nykyään uutta Nikkarilan metsänvartijakoulua varten oppilaiden harjoitusalueeksi erotettu metsä, joka on kahdessa palstassa ja alaltaan 1,783,24 hehtaaria, josta 704,56 hehtaaria jakometsää ja 34,73 hehtaaria viljeltyä maata.

Taulussa oleviin numeroihin sisältyvien sotilasvirkatalojen tiluksista erotettujen virkatalonpuistojen lukumäärä oli kertomusvuoden lopussa 14 ja niiden yhteinen pinta-ala 13,785,28 hehtaaria, vastaten 10 puistoa ja 9,536,39 hehtaaria edellisenä vuonna. Kuten tästäkin näkyy, on virkataloista erotettujen puistojen luku ja laajuus yhä kohoamassa ja toivottavasti vastaisuudessa yhä enemmän lohkaistaan virkatalojen kotitarvekulutukseen tarpeettomia, viljelykseen kelpaamattomia metsämaita valtion suoranaisten hoidon alaisiksi.

Mainitut virkatalopuistot ja niiden pinta-alat jakautuvat eri läänejä kohti seuraavalla tavalla.

Virkatalopuistot.

L ä ä n i.	Puistojen luku.	Koko pinta ala, hehtaaria.	Jaettua metsä- maata, hehtaaria.	Viljeltyä maata, hehtaaria.
Turun ja Porin	4	2,052,13	490,10	75,21
Hämeen	3	3,848,87	2,627,19	41,95
Mikkelin	2	2,127,89	944,99	39,14
Vaasan	4	5,474,43	2,521,95	117,41
Oulun	1	281,96	157,49	69,13
Yhteensä	14	13,785,28	6,741,72	342,84

Valtion suoranaisten hoidon alaisena on sotilasvirkatalojen tiluksien koko alasta eli 264,891,41 hehtaaria vastaiseksi ainoastaan 5,24 %.

Siviilivirkataloja sekä valtion pää- ja karjakartanoita, joiden metsät ovat jaetut järjestettyä metsänhoitoa varten, oli kertomusvuoden lopussa 61 ja jakoutuivat ne eri läänejä kohti seuraavasti.

Siviilivirkatalot ynnä valtion pää- ja karjakartanot.

L ä ä n i.	Virkatalojen luku.	Koko pinta- ala, hehtaaria.	Jaettua metsä- maata, hehtaaria.	Viljeltyä maata, hehtaaria.
Uudenmaan	17	3,855,21	1,493,74	849,59
Turun ja Porin	22	6,846,07	1,598,82	1,831,62
Hämeen	6	2,671,69	752,31	530,07
Viipurin	6	5,424,59	2,060,28	1,146,78
Mikkelin	1	288,10	44,43	97,28
Vaasan	9	3,766,15	1,578,49	339,55
Yhteensä	61	22,851,81	7,528,07	4,794,89

Siviilivirkatalojen alaan on luettu entinen Tuomarniemen tuomarin virkatalo, joka on luovutettu tilalla nykyään sijaitsevalle Tuomarniemen metsänvartijakoululle. Sen ala on 2,030,98 hehtaaria, josta 593,08 hehtaaria on jakometsää ja 40,00 hehtaaria viljeltyä maata.

Toimituksien luku ja laatu kertomusvuoden kuluessa näkyy seuraavasta luettelosta.

L a a n i.	T o i m i t u k s i e n			
	l a a t u.			l u k u m m ä r ä y h t e e n s ä.
	Metsän- jakotöitä.	Metsän- hoidon tar- kastuksia.	Kaikenlai- sia toimi- tuksia.	
Uudenmaan	2	35	2	39
Turun ja Porin	1	60	—	61
Hämeen	—	49	—	49
Viipurin	—	1	—	1
Mikkelin	—	22	—	22
Kuopion	—	—	—	—
Vaasan	—	18	1	19
Oulun	—	22	1	23
Yhteensä	2	207	4	214

Kuten edellä olevasta luettelosta käy selville, on toimituksien lukumäärä ollut yhteensä 214. Edellisenä vuonna oli niiden luku 175. Alottamattomia toimituksia on ilmoitettu 14, joista 2 maanmittaritoimen varalla ja 1 rajojen ummessa-olon takia, sekä 11 jäi tekemättä ajan vähyyden vuoksi. Muista töistä on 95 päättynyt sekä ulko- että sisätöittensä puolesta ja 105 saatu ainoastaan metsässä toimitetuksi.

Kirkollisviraston virkatalot.

Suomenmaan evankelis-luterilaisten seurakuntain papiston virkataloilla ovat kertomusvuonna metsänhoidollisia töitä toimittaneet niitä varten asetetut 3 kirkollisvirkatalojen metsänhoitajaa sekä lisäksi 6 metsäkonduktööriä. Vuoden kuluessa suoritettujen toimituksien laatu ja lukumäärä kussakin hiippakunnassa selviää seuraavasta luettelosta:

Hiippakunta.	Virkatalojen nykyinen lukumäärä.	Toimituksien laatu.					
		Lukumäärä.					
			Valmistavia töitä metsänhoitoosuus- nitelmia varten toimitettu.	Metsänhoidon- tarkastuksia toi- mitettu.	Metsänhoitoosuus- nitelmia vahvis- tettu.	Metsänhoito- suunnitelman muutokset.	Metsäntarkastuk- sia, puiden lei- mauksia y. m. toimitettu.
Turun arkkihiippakunta	261	35	6	—	12	13	4
Porvoon hiippakunta	158	30	8	12	4	4	2
Savonlinnan »	161	53	16	6	11	17	3
Kuopion »	123	16	12	—	—	1	3
Yhteensä	703	134	42	18	27	35	12

Vuoden kuluessa vahvistettujen metsänhoitoosuusnitelmien lukumäärä on 27.

Seuraavasta taulusta selviää, montako virkataloa tähän asti on järjestetty metsänhoitoa varten jaettu, niiden tilusala ja tiluslajit, jaonaikainen puumäärä sekä toimituskokouksissa ilmoitettu torppain lukumäärä.

L a s n i.	Lukumäärä virkata- loja, joilla metsä on jaettu.	Viljeltyjä tiluksia, kartanonpaikkoja y. m., hehtaaria.	Kasvullista metsä- maata.		Kehnokasvuista metsämaata.		Soita ja hylky- maita.	Järviä ja vesiä.	Yhteensä tilusala.	Jakometsää.	Torppain lukumäärä.
			Pinta-ala, hehtaaria.	Nykyinen puumäärä, m ³ .	Pinta-ala hehtaaria.	Nykyinen puumäärä m ³ .					
Uudenmaan	38	3,099,16	6,133,02	350,332	1,162,62	28,990	590,48	143,00	11,128,28	3,388,98	95
Turun ja Porin	78	6,763,22	13,540,43	945,771	4,260,99	106,435	1,413,89	112,37	26,090,90	9,154,16	248
Hämeen	52	3,431,76	9,082,62	700,509	1,987,14	75,905	642,37	813,80	15,657,69	6,428,88	113
Viipurin	64	4,971,01	19,924,60	1,490,683	4,769,65	186,816	1,804,52	2,707,39	34,777,07	13,734,88	199
Mikkelin	33	4,096,66	16,249,80	933,348	4,770,47	182,373	1,505,47	930,40	27,552,79	9,863,37	233
Vaasan	50	5,681,34	20,668,68	1,379,745	8,507,99	252,595	3,345,91	464,12	38,667,94	14,915,23	243
Kuopion	15	2,526,29	10,864,52	1,078,740	2,033,15	93,598	673,56	1,351,49	17,449,01	5,766,55	102
Oulun	1	138,06	146,75	814	174,99	1,624	92,50	8,83	561,13	112,75	2
Yhteensä	331	30,707,49	96,610,22	6,879,942	27,367,00	928,336	10,068,70	6,531,40	171,284,81	63,364,80	1,295
Kirkollisvirkatalojen koko pinta-ala, arviolta	—	—	—	—	—	—	—	—	300,000,00	—	—

Seuraavassa taulussa esitetään eräitä tilastollisia tietoja niistä kirkollisvirkataloista, joilla metsätalous tähän asti on järjestetty. Näiden mukaan vaihtelevat virkatalojen pinta-alat Uudenmaan, Turun ja Porin sekä Hämeen lääneissä 292,85:stä 334,50 hehtaariin ja ovat muissa lääneissä 2—4 kertaa suuremmat. Keskimääräinen pinta-ala koko maata kohti tekee 517,48 hehtaaria. Viljelyksiä on keskimäärin virkataloa kohti koko maassa 92,75 hehtaaria, vaihdellen Uudenmaan, Turun ja Porin, Hämeen sekä Viipurin lääneissä 66,00:stä 86,71 hehtaariin ja ollen muissa lääneissä lähes 2 kertaa suurempi kutakin virkataloa kohti. Sama suhde Uudenmaan, Turun ja Porin sekä Hämeen lääneihin nähden on olemassa myöskin kasvulliseen metsämaahan ja sen puumäärään, samoin kuin kehnokasvuiseen metsämaahan ja tämän puumäärään nähden. Edellisen laatuinen metsämaa vaihtelee nimittäin ensinmainituissa lääneissä 161,39:stä 174,67 hehtaariin ja sen puumäärä virkataloja kohti 9,211:stä 15,394 m³:iin, kun taas vastaavat luvut muissa lääneissä ovat 2—4 kertaa suuremmat. Suunnilleen sama suhde vallitsee kehnokasvuiseen metsämaahan nähden. Jakometsän pinta-ala on niinkään lounais-Suomen virkataloissa ainoastaan $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{2}$ muissa osissa maata olevain virkatalojen pinta-aloista. Koko virkatalojen keskimääräisestä pinta-alasta, 517,48 hehtaarista, on jakometsää 191,43 hehtaaria, eli siis lähes 37 %. Kunkin virkatalon kasvullisella metsämaalla on keskimäärin 71,2 m³:n puumäärä hehtaaria kohti ja kehnokasvuisella maalla 33,9 m³:n puumäärä hehtaaria kohti.

Torppain luku kirkollisvirkataloa kohti tekee 3,9, vaihdellen etelä- ja lounais-Suomessa 2,2—3,2 ja muussa osassa maata 4,9—10,8.

Oulun lääniä ei edellä olevissa laskuissa ole huomioon otettu, koska siellä ainoastaan 1 virkatalolla on järjestetty metsätalous toimeenpantu.

L ä ä n i.	Virkataloja, joilla metsä on jaettu.	Viljeltyjä tiluksia, tontteja y. m. virkataloa kohti, ha.	Kasvullista metsämaata.		Kehnokasvuista metsämaata.		Soita ja hylkymaita.	Järviä ja vesiä.	Yhteensä tilusala.	Jakometsää.	Torppain lukumäärä virkataloa kohti.
			Pinta-ala virkataloa kohti, hehtaaria.	Nykyinen puumäärä virkataloa kohti, m ² .	Pinta-ala virkataloa kohti, hehtaaria.	Nykyinen puumäärä virkataloa kohti, m ² .					
Uudenmaan	38	81,55	161,39	9,219	30,59	763	15,54	3,76	292,85	89,18	2,5
Turun ja Porin	78	86,71	173,59	12,125	54,62	1,364	18,13	1,44	334,50	117,36	3,2
Hämeen	52	66,00	174,67	15,394	32,45	1,460	12,35	15,65	301,11	123,63	2,2
Viipurin	64	77,07	311,32	23,292	74,53	2,919	28,19	42,30	534,02	214,61	3,1
Mikkelin	33	124,14	492,42	28,283	144,56	5,526	45,62	2,82	834,93	298,89	7,0
Vaasan	50	113,63	413,37	27,595	170,16	5,052	66,92	9,28	773,36	298,30	4,9
Kuopion	15	168,42	724,30	71,916	135,54	6,240	46,90	90,10	1,163,27	384,66	10,8
Oulun	1	138,06	146,75	814	174,99	1,624	92,50	8,83	551,13	112,76	2,0
Yhteensä virkataloja		331	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Keskimäärin koko maata kohti.		—	92,75	291,90	20,785	82,68	30,42	19,73	517,48	191,43	3,9

Metsänhoidonneuvojain toiminta.

Valtion palveluksessa olevat kaksi metsänhoidonneuvojaa ovat kertomusvuoden kuluessa, yksityisten maanomistajain tilausten johdosta, suorittaneet kaikkiaan 95 toimitusta. Näistä on metsänhoidonneuvojalla läntisessä piirissä, joka käsittää Uudenmaan, Turun ja Porin, Hämeen ja Vaasan läänit, ollut 26 toimitusta 16 eri tilaajan luona ja metsänhoidonneuvojalla itäisessä piirissä, johon muut läänit kuuluvat, 69 toimitusta 38 tilaajan luona, näistä 1 toimitus Uudenmaan läänissä. Sitä paitsi ovat metsänhoidonneuvojat talvikuukausina toimittaneet jonkun verran sisätöitä, niinkuin karttojen piirustamista, toimituskirjojen laatimista y. m.

Toimituksien lukumäärä eri lääneissä sekä niiden laatu ja laajuus käy selville seuraavasta taulusta:

Metsänhoidon- neuvoja	L ä ä n i.	Tilaajien lukumäärä.	Toimituspäivien luku- määrä.	Toimituspaikkojen luku- määrä.	Metsäapuvien lukumäärä.	Metsänjakotöitä.		Metsänhoidon järjes- tämistä.		Vuosihak- kuulohkojen eroittamista.		Kaikenlai- sia toimi- uksia.			
						Toimituksien luku- määrä.	Pinta-ala, hehtaaria.	Toimituksien luku- määrä.	Pinta-ala, hehtaaria.	Hakkuulohkojen lukumäärä.	Toimituksien luku- määrä.	Pinta-ala, hehtaaria.	Muita metsänhoidol- lisia toimituksia.	Neuvojen tai ohjei- den antamista.	Metsävarojain töit- ten tarkastusta.
läntisessä piirissä	Uudenmaan	16	9	28	8	—	—	—	—	—	—	9	—	—	
	Turun ja Porin		2	11		—	—	1	400,00	—	—	1	—	—	
	Hämeen		13	35		—	—	—	—	—	—	13	—	—	
	Vaasan		2	14		—	—	1	770,00	—	—	1	—	—	
	Viipurin	38	2	2 ¹ / ₂	67	—	—	—	—	—	—	1	1		
	Mikkelin		32	37 ¹ / ₂		1	1,608,631	1	500,00	—	—	1	20	9	
	Kuopion		15	10		—	—	—	—	—	—	10	5		
	Oulun		19	20 ¹ / ₂		—	—	—	—	—	9	10	—		
Uudenmaan	1	1 ¹ / ₂	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1			
Yhteensä		54	95	159	75	1	1,608,631	3	1,670,00	—	—	—	1	64	26

Sahaliike ja puutavarakauppa.

Teollisuushallituksen antamien tietojen mukaan käytettiin maamme sahailaitoksissa vuonna 1905, kotitarvehakkuuta lukuunottamatta, kaikkiaan 23,502,283 saharhittä, joista sahattua tavaraa saatiin 2,772,953 kuutiometriä eli 593,500 standerttia. Kuhunkin standerttiin sahatavaraa kului siis keskimäärin 39,6

hirttä. Kun edellisenä vuonna yhden standertin valmistamiseen käytettiin 40, vuonna 1903 41,7 ja 1902 42,8 hirttä näyttäisi sahahirsien keskimääräinen vahvuus viimevuosina jonkun verran kohonneen.

Sahaliikkeen kehityksen vertailua varten on Teollisuushallituksen antamien tietojen sekä Suomen kauppa- ja merenkulkuilaston mukaan laadittu seuraava luettelo maamme sahalaiteksissa sahattujen sekä samana vuonna maasta vietyjen sahatavarain määrästä.

V u o s i.	Sahalaiteksissa valmistettua sahatavaraa, standerttia.	Maasta vietyä sahatavaraa, standerttia.
1901	520,609	496,882
1902	520,930	561,051
1903	570,716	578,553
1904	646,176	579,182
1905	593,500	592,416

Kuten taulusta käy selville on maasta viedyn sahatavaran määrä yhäti ollut kohoamassa. Taulu osoittaa myöskin ettei vientimäärän suuruus aina ole riippuva siitä määrästä puutavaraa, joka samana vuonna sahataan maamme sahalaiteksissa.

Seuraava taulu osoittaa maasta vietyjen puutavarain määrän ja arvon vuosina 1896—1905.

V u o s i.	Sahavalmisteita.		Hirsiä, pelkkoja, ratapölkkyjä y. m.		Propseja sekä hiomopuita.		Polttopuita		Muita puuaineita		Yhteensä puutavaran vienti	
	määrä m ³	arvo Smc.	määrä m ³	arvo Smc.	määrä m ³	arvo Smc.	määrä m ³	arvo Smc.	määrä m ³	arvo Smc.	määrä m ³	arvo Smc.
1896	2,129,753	60,416,573	238,803	3,802,359	557,404	2,546,692	661,647	1,663,711	20,694	380,856	3,608,301	68,810,191
1897	2,196,367	68,003,159	311,281	5,625,127	715,865	3,650,913	664,138	1,843,815	16,168	310,845	3,903,819	79,433,859
1898	2,229,021	77,591,132	324,362	5,987,763	746,015	5,222,105	594,605	2,068,894	15,989	305,969	3,909,992	91,175,863
1899	2,406,314	82,511,986	292,764	5,834,629	773,253	5,412,771	783,284	3,478,652	56,203	950,303	4,311,818	98,188,341
1900	2,396,820	89,955,545	420,112	8,223,189	961,237	7,689,896	991,849	4,437,414	10,244	193,845	4,780,262	110,499,989
1901	2,321,485	81,135,920	348,393	5,699,059	1,084,963	8,679,704	944,910	2,834,730	6,920	152,295	4,706,671	98,501,708
1902	2,621,285	96,698,684	375,537	6,110,096	870,227	6,695,838	925,270	2,574,079	15,648	275,953	4,807,967	112,354,650
1903	2,704,087	101,746,660	526,274	8,693,734	1,727,635	13,200,653	1,095,884	3,064,759	11,762	264,945	6,065,592	126,970,751
1904	2,705,997	89,142,376	524,343	8,098,930	2,223,046	15,478,020	1,150,261	3,208,151	24,195	512,785	6,627,842	116,440,262
1905	2,767,881	93,923,634	399,540	8,005,756	1,861,957	13,127,816	1,051,765	3,155,295	14,728	242,055	6,095,871	120,454,556

Taulusta näkyy että puutavarakauppa viime vuosikymmenen kuluessa on melkoisesti lisääntynyt niin hyvin puutavarain paljouden (69%) kuin niiden arvon puolesta (75%) sekä että lisääntyminen ennen kaikkea on käsittänyt hienompaa puutavaraa kuten propsi- ja hiomopuita. On itsestään selvä, ettei niin suunnaton pienen puutavaran vienti, johon raaka-aine etupäässä otetaan nuorista kasvavista metsistä, voi perustua järkevään ja tulevaisuutta tähtäävään metsätalouteen, eikä niin ollen ole epäilemistäkään että varma perikato uhkaa juuri sitä osaa metsäpääomastamme, jonka tulisi olla vastaisen tuotannon turvana, ellei nuorien metsien liikahakkuuta suojaavilla lakimääräyksillä rajoiteta.

Kertomusvuonna on tosin pienemmän puutavaran vienti jossain määrin vähentynyt, mutta kun väheneminen lieenee aiheutunut kuten edellä on mainittu puutavaramarkkinain epäedullisesta tilasta Itä-Aasian sodan aikana, on varsin luultava, että vientimäärä uudelleen lisääntyy menekkiolojen jouduttua vakaantuneelle kannalle.

Kun yksityisten metsävarat vuosi vuodelta lisääntyneen hakkuun kautta vähenevät ja yhä pienemmänkokoiset puut alkavat sahailaitoksissa tulla käytäntöön, mutta niissä jalostettujen hirsien keskimääräinen vahvuus sitävastoin viimevuosina säännöllisesti on kohonnut, näyttäisi kruununmetsistä saatu puutavara, joka näihin saakka ainoastaan noin 10 prosentilla on ottanut osaa koko puutavaravientimäärään, saavuttavan yhä tärkeämmän sijan maamme vientiliikkeessä. Tämä onkin luonnollista kun hakkausmääriä kruununmetsissä viime vuosien kuluessa on voitu melkoisesti lisätä ilman että puiden paksuusmittoja on tarvinnut vähentää.

Edelläkerrotun asian valaisemiseksi ohenliitetään taulu, johon on merkitty v.v. 1897—1906 yleisillä puutavarahuutokaupoilla *) kruununmetsistä kau-paksi tarjottujen ja myytyjen metsäntuotteiden määrä sekä niistä saatu hinta.

V u o s i.	Tarjottu puumäärä.		Myyty puumäärä.		Saatu hinta myydyistä puumäärästä.		Keskihinta kap- paleita saha- puuta.
	Sahapuita, kappaletta.	Poltto-,hiomo- ja propsipuita m³.	Sahapuita kappaletta.	Poltto-,hiomo- ja propsipuita m³.			
					<i>Mark.</i>	<i>pen.</i>	
1897	594,085	55,620	497,336	19,120	—	—	—
1898	816,962	37,750	553,159	37,750	2,283,189	98	4,12
1899	1,306,344	15,000	1,180,005	13,000	4,877,076	78	4,13
1900	933,848	35,600	647,517	34,100	3,361,582	77	5,16
1901	1,306,483	30,180	661,532	15,610	3,065,621	09	4,62
1902	1,568,746	22,570	1,028,749	20,220	4,425,732	07	4,29
1903	996,889	33,945	674,778	17,545	3,900,167	62	5,78
1904	1,360,033	81,570	986,459	66,170	4,235,760	14	4,21
1905	1,868,331	57,370	1,481,926	39,000	7,503,484	29	5,05
Likim:							
1906	2,205 166	82,870	1,601,338 **)	35,370	8,689,378	33	5,38

Helsingissä, Joulukuun 31 päivänä 1906.

P. W. HANNIKAINEN.

Rob. Montell.

*) Paikallishuutokaupoilla ja välikirjoilla on sitäpaitsi viime vuosina myyty melkoiset määrät metsäntuotteita.

**) Myyntimäärästä ovat ostajat v. 1906 ulosottaneet ainoastaan 988,211 sahapuuta.

Luettelo menoista ja tuloista sekä luovu-

Tarkastuspiiri ja hoitoalue.	M e n o t.										Summa menoja.		Luovute-			
	Metsähoito- y. m. töihin, kuten puiden hankintaan rautateita varten, käyötyitä päiväpalkkoja.		Metsähoitajain ja apulaisten sekä metsikkösöorien palkat y.		Metsähoitajain palkat.		Maanteitten kunnossapitokustannuksia.		Kaikenlaisia kustannuksia y.				Saha-, masto- ja parrupuita.		Rakennushirsit, keloja, tunkka- ja y. m. puita sekä ratapölkkyjä kpl.	
													Puitten luku.	Vastava m ³ .		
	Smc.	ml.	Smc.	ml.	Smc.	ml.	Smc.	ml.	Smc.	ml.						
Turun—Hämeen läänien.																
Lopen	3 863	44	5 529	64	740	92	367	50	216	98	10 718	48	5 149	2 000,0	3 573	
Yläneen	751	90	5 187	23	1 080	—	—	—	915	84	7 934	97	4 463	2 100,0	769	
Kankaanpään	1 991	97	5 156	57	5 366	76	1 746	90	135	01	14 397	21	19	9,5	3 895	
Karvian	3 900	—	5 086	06	2 839	30	2 024	82	186	73	14 036	91	2 000	1 110,0	2 541	
Parkanon	587	—	6 113	78	3 179	—	1 872	77	420	83	11 673	38	—	—	6 667	
Aureen	88 303	38	6 143	40	2 285	70	—	—	1 180	92	97 913	40	157	64,0	28 353	
Oriveden	17 506	03	7 690	60	426	45	1 431	45	42	45	27 096	98	8 394	6 396,0	11 807	
Jämsän	14 426	48	7 535	15	745	32	1 599	88	—	—	24 306	83	13 387	4 132,0	12 284	
Siuron sahalaitos	103 132	81	7 496	82	—	—	—	—	67 952	51	178 582	14	—	—	—	
Ylimetsänhoitajan palkka y. m.	—	—	7 400	—	—	—	—	—	141	60	7 541	60	—	—	—	
Summa	234 463	01	55 842	43	16 663	45	8 543	32	71 192	87	394 201	90	33 569	15 811,0	69 889	
Evon—Vesljoen																
	13 775	22	4 256	75	592	15	130	98	2	—	18 757	10	14 740	5 764	2 819	
Viipurin—Mikkelin läänien.																
Miehikkälän	3 497	52	128	05	1 150	—	—	—	23	30	4 798	87	—	—	712	
Pällilän	5 791	98	6 156	49	3 000	—	2 808	13	546	10	18 302	70	—	—	3 290	
Rajajoen	2 753	50	4 466	35	4 250	—	632	73	440	—	12 542	58	6	4	1 074	
Laatokan	6 429	34	8 774	63	1 900	—	1 299	67	585	98	18 989	62	8	2	1 807	
Uomaan	2 503	10	7 289	08	2 550	—	992	50	2 421	16	15 755	84	—	—	4 744	
Loimalan	1 709	40	4 206	50	2 400	—	1 797	—	925	12	11 038	02	13 563	4 892	508	
Korpiselän	5 082	50	5 176	83	2 476	—	6 357	—	436	85	19 529	18	40 062	18 772	1 448	
Mikkelin	1 633	80	5 225	50	1 706	99	317	—	3 043	53	11 926	82	6 176	2 332	409	
Ylimetsänhoitajan palkka y. m.	—	—	7 400	—	—	—	—	—	—	—	7 400	—	—	—	—	
Summa	29 401	14	48 823	43	19 432	99	14 204	03	8 422	04	120 283	63	59 815	26 001	13 990	
Kuopion läänin.																
Ilomantsin	3 719	70	4 988	07	4 491	41	—	—	858	79	14 057	97	28 269	23 894	197	
Suomusjärven	8 091	25	7 402	71	3 002	14	38	77	2 265	65	20 800	52	44 205	20 514	2 861	

tetuista metsäntuotteista vuonna 1905.

T u l o t.																
tuista metsäntuotteita.																
Metsäntuotteiden hinta																
Voitonmaksu kysymästä, tontista, palasta, leimasta, kalustuksesta y. m.																
Torpanverojen rahaa-arvo.																
Korvauksia laivain karsimisesta, rakennusten vauriosta ja putken hankinnasta rantatietä varten, puutavarain karkotusta y. m. tuloja.																
Saunna tuloja.																
Voitto.																
Tappio.																
Sisä-, kalkeita, tervaa y. m., hehtolitraa.																
Punkuorta, tuohia, pihkaa, puunsienien y. m. kiloa.																
Jakkia, turpeita, lehti-kerpoja, kiviä y. m., kuornaa.																
Polto-, liomo-, propse-, veisto-, päre- ja aitas-puita, tervaksia y. m., m ³ .																
Kankipuita, vitsoja y. m. pienempiä puita, sekä puutainia, kpl.																
22 611	9 204	7	735	—	38 110	30	206	50	464	42	3 011	32	41 792	54	31 074	06
—	116	—	—	—	18 996	75	31	50	1 350	—	440	65	20 818	90	12 883	93
1 013	15 882	16 990	63	—	13 318	03	1 459	59	—	—	268	59	15 046	21	649	—
14 004	13 544	87	—	—	21 143	71	491	80	2 347	48	45	20	24 028	19	9 991	28
—	30 579	43	—	—	43 388	45	379	74	1 215	45	44	42	45 028	06	33 354	68
3 820	73 524	301	—	—	123 993	80	230	20	638	22	52 041	48	176 903	70	78 990	30
12 671	18 149	267	3 182	—	129 505	65	90	75	2 969	48	17 529	43	150 095	31	122 998	33
5 351	45 738	63	—	—	136 487	08	117	60	2 738	72	13 225	86	152 569	26	128 262	43
—	—	—	—	—	168 609	14	—	—	—	—	—	—	168 609	14	—	9 973
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7 541
59 470	206 736	17 758	3 980	—	693 552	91	3 007	68	11 723	77	86 606	95	794 891	31	400 689	41
166 984	10 268	73	26	849	31 955	05	66	75	533	42	17 122	12	49 677	34	30 920	24
109	1 038	7	—	—	2 192	60	277	60	—	—	3 424	91	5 895	11	1 096	24
2 150	8 659	102	—	—	21 852	83	8 036	37	—	—	13 315	24	43 204	44	24 901	74
3 753	4 024	24	—	—	2 594	32	654	75	356	74	—	—	3 605	81	—	8 936
1 919	11 268	—	—	—	12 014	20	1 375	96	—	—	3 846	62	17 236	78	—	1 752
480	28 353	4	—	—	16 128	68	155	75	56	52	2 311	01	18 651	96	2 896	12
1 213	2 234	2	—	—	43 957	41	284	85	23	42	1 426	54	45 692	22	34 654	20
3 076	257	63	10	—	266 836	10	534	70	—	—	3 771	75	271 142	55	251 613	37
5 689	785	—	—	—	28 881	42	1 239	84	1 367	33	574	05	32 062	64	20 135	82
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7 400
18 389	56 618	202	10	—	394 457	56	12 559	82	1 804	01	28 670	12	437 491	51	317 207	88
370	358	6	—	—	162 962	99	30	75	146	25	3 015	95	166 155	94	152 097	97
388	1 956	5	—	—	175 391	50	57	50	269	75	3 807	75	179 526	50	158 725	98

Tarkastuspiiri ja hoitoalue.	Menot.										Summa menoja.		Luovute-			
	Metsänhoito- y. m. töihin, kuten puiden hankintaan rautateitä varten, kytötyitä päiväpalkkoja.		Metsänhoitajain ja apulaisten sekä metskästörien palkat 1).		Metsänvartiain palkat.		Maanteitten kunnosapito-kustannuksia.		Kaikenlaisia kustannuksia 9).				Saha-, masto- ja parrupuita.		Rakennushirsit, keloja, tuulenkaatoja y. m. puita, sekä rautapölkkyjä kpl.	
													Puitten luku.	Vastaava m ³ .		
	Smc.	ml.	Smc.	ml.	Smc.	ml.	Smc.	ml.	Smc.	ml.	Smc.	ml.				
Jongunjoen	919	25	4 450	—	2 666	52	782	59	160	50	8 978	86	—	—	121	
Kuohatin	630	75	4 450	—	1 308	50	2 631	10	180	65	9 201	—	—	—	1 000	
Halmejärven	2 869	85	4 450	—	1 220	04	2 068	59	84	—	10 692	48	22 187	9 900	44	
Palojärven	1 133	95	4 450	—	1 602	28	2 336	56	15	—	9 537	79	—	—	1 286	
Iisalmen	3 405	27	4 950	—	1 502	82	886	—	352	88	11 096	97	4 830	1 898	943	
Ylimetsänhoitajan palkka y. m.	—	—	7 600	—	—	—	—	—	249	68	7 849	68	—	—	—	
Summa	20 770	02	42 740	78	15 793	71	8 743	61	4 167	15	92 215	27	99 491	56 206	6 452	
Vaasan läänin.																
Pyhäjärven	1 119	40	4 424	40	1 732	52	322	50	161	76	7 760	58	10 236	5 957	5 643	
Saarijärven	2 967	20	4 587	24	2 196	60	207	—	389	83	10 347	87	10 200	7 938	8 812	
Multian	28 917	27	11 045	83	1 258	16	—	—	37	20	41 258	46	16 175	9 139	16 600	
Virtain	15 765	08	5 915	15	1 599	87	—	—	1 045	81	24 325	91	—	—	4 379	
Jalasjärven	685	75	8 849	90	2 733	61	—	—	264	70	12 533	96	2 843	1 000	743	
Alajärven	—	—	5 333	39	2 207	20	442	50	1 085	—	9 068	09	77	31	132	
Salamajärven	2 158	55	4 450	—	2 941	64	630	16	1 062	84	11 243	19	2 700	1 122	7 170	
Viitasaaren	2 560	65	4 397	29	1 888	68	—	—	131	70	8 978	32	86	29	16 930	
Lestin	2 512	50	5 920	30	2 715	88	—	—	492	91	11 641	59	—	—	10 773	
Ylimetsänhoitajan palkka y. m.	—	—	7 400	—	—	—	—	—	12	80	7 412	80	—	—	—	
Summa	56 686	40	62 323	50	19 274	16	1 602	16	4 684	55	144 570	77	42 317	25 217	71 182	
Oulujärven.																
Kalajoen	1 212	10	11 181	97	2 340	71	4 197	—	573	56	19 505	34	—	—	59	
Pyhäjoen	8 660	90	10 227	12	1 581	73	2 999	46	248	05	23 717	26	—	—	6 618	
Siikajoen	225	88	6 070	74	1 638	43	—	—	79	72	8 014	77	—	—	1 013	
Paltamon	6 730	—	5 737	47	2 590	25	1 032	84	575	61	16 666	17	—	—	2 465	
Sotkamon	5 748	45	10 453	67	4 720	—	—	—	629	40	21 551	52	53 834	22 326	607	
Hyrynsalmen	4 063	08	11 647	58	5 040	—	—	—	210	81	20 961	47	47 258	18 940	4 517	
Ylimetsänhoitajan palkka y. m.	—	—	8 000	—	—	—	—	—	—	—	8 000	—	—	—	—	
Summa	26 640	41	63 318	55	17 911	12	8 229	30	2 317	15	118 416	53	101 092	41 266	15 279	

T u l o t.

tuita metsäntuotteita.

Tappio.		Voitto.		Summa tuloja.		Korvauksia laevisin karsti- miesistä, heikkauksien val- yonnasta ja puiden han- kinasta rantateille var- ten, puutarhainnan korkeja y. m. tuloja.		Torpanverojen raha-arvo.		Voukramaksuja kyö- maista, tonteista, palsta- tiloista, laitumista, kalas- tuksesta y. m.		Metsäntuotteiden hinta.		Metsäntuotteita.	
Smf.	ml	Smf.	ml	Smf.	ml	Smf.	ml	Smf.	ml	Smf.	ml	Smf.	ml	Smf.	ml
8 089	23	—	—	889	63	—	—	426	09	139	25	324	29	—	—
7 575	10	—	—	1 625	90	—	—	272	50	—	—	1 353	40	—	—
—	—	99 342	52	110 035	—	2 353	60	394	38	—	—	107 297	02	—	—
6 048	74	—	—	3 489	05	—	—	372	14	5	—	3 111	91	—	—
—	—	38 475	34	49 572	31	17 111	52	144	26	77	75	32 238	78	—	—
7 849	68	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	419 079	06	511 294	33	26 288	82	2 015	37	310	25	482 679	89	—	—
—	—	89 560	81	97 321	39	839	90	1 702	62	55	50	94 723	37	—	—
—	—	109 337	37	119 685	24	12 581	28	210	94	275	—	106 618	02	—	—
—	—	164 273	36	205 531	82	26 591	09	132	30	95	20	178 713	23	—	—
—	—	7 832	57	32 158	48	14 785	65	1 490	65	261	96	15 620	22	—	—
—	—	10 058	12	22 592	08	—	—	822	83	917	28	20 851	97	—	—
5 604	08	—	—	3 464	01	2	9	2 138	35	921	49	402	17	332	—
—	—	26 941	25	38 184	44	1 780	13	550	74	234	80	35 618	77	—	—
—	—	56 810	48	65 788	80	11 187	21	891	22	—	—	53 710	37	—	—
—	—	12 095	51	23 737	10	4 222	72	330	89	292	—	18 891	49	—	—
7 412	80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	463 892	59	608 466	36	71 989	98	8 270	54	3 053	23	525 149	61	332	—
14 184	97	—	—	5 320	37	—	—	925	13	78	30	4 316	94	—	—
17 876	16	—	—	5 841	10	1 966	05	476	17	142	25	3 256	63	—	—
5 387	51	—	—	2 627	26	352	56	629	18	163	48	1 482	04	—	—
1 523	80	—	—	15 142	37	8 562	53	1 818	35	140	30	4 621	19	—	—
—	—	245 955	93	267 507	45	24 953	—	3 528	43	38	70	238 987	32	—	—
—	—	146 804	68	167 766	15	3 302	70	1 581	17	20	34	162 861	94	—	—
8 000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	345 788	17	464 204	70	39 136	84	8 958	43	583	37	415 526	06	—	—

Tarkastuspiiri ja hoitoalue.	Menot.										Summa menoja.		Luovute-		
	Metsänhoito- y. m. töihin, katten puiden hankintaan, rautateille varten, kätetyitä päiväpalkkoja.		Metsänhoitajain ja apulaisten sekä metsäkasvotien palkat).		Metsänvartiain palkat.		Maanteitten kunnossapitokustannuksia.		Kaikenlaisia kustannuksia).				Saha-, masto- ja parrupuita.		Rakennushirsit, keloja, tuulenkatkoja y. m. puita, sekä ratapölkkyjä kpl.
													Puitteen luku.		
	Smf.	mlt.	Smf.	mlt.	Smf.	mlt.	Smf.	mlt.	Smf.	mlt.	Smf.	mlt.			
Iin.															
Haukiputaan	1 974	—	7 677	53	2 124	56	850	50	918	—	13 544	59	—	—	6 096
Iin	23 397	26	19 545	40	8 645	52	1 267	02	1 484	39	54 339	59	17 172	6 156	25 638
Kuusamon	8 771	35	18 470	77	5 048	61	—	—	1 798	58	34 089	31	58 600	25 221	21 516
Simon	26 314	21	14 972	54	3 829	13	160	61	533	90	45 810	39	34 558	12 608	18 513
Ylimetsänhoitajan palkka y. m.	—	—	8 000	—	—	—	—	—	171	76	8 171	76	—	—	—
Summa	60 456	82	68 666	21	19 647	82	2 278	13	4 906	63	155 955	64	110 330	43 985	71 763
Kemin.															
Kemin	13 035	35	15 926	27	2 465	60	—	—	1 030	34	32 457	56	37 393	13 371	13 343
Tornion	8 168	15	14 846	47	3 414	40	—	—	472	46	26 901	48	80 753	31 412	19 162
Rovaniemen	9 298	95	10 080	49	2 278	72	—	—	630	20	22 288	36	45 739	29 119	39 347
Kemijärven	27 838	50	29 270	69	2 165	28	—	—	2 579	36	61 853	83	96 983	62 506	1 830
Ylimetsänhoitajan palkka y. m.	—	—	8 600	—	—	—	—	—	77	97	8 677	97	—	—	—
Summa	58 340	95	78 723	92	10 324	—	—	—	4 790	33	152 179	20	260 868	136 408	73 682
Lapin.															
Muonion	5 534	95	10 007	90	1 955	60	—	—	1 094	32	18 592	77	29 974	10 322	8 815
Ounasjoen	3 182	40	10 137	91	2 091	64	—	—	546	—	15 957	95	12 028	5 377	4 664
Sodankylän	15 220	85	28 791	52	2 715	28	—	—	1 165	54	47 893	19	50 806	11 774	1 766
Inarin	3 340	87	13 383	37	3 730	—	—	—	1 100	59	21 554	83	—	—	1 873
Ylimetsänhoitajan palkka y. m.	—	—	6 000	—	—	—	—	—	391	70	6 391	70	—	—	—
Summa	27 279	07	68 320	70	10 492	52	—	—	4 298	15	110 390	44	92 808	27 473	17 118
Yhteensä.															
Vuonna 1999	139 945	94	381 677	45	117 525	61	36 681	60	15 210	05	691 220	65	515 259	225 351	418 622
» 1900	189 337	55	381 857	55	125 976	67	36 901	60	18 124	45	752 197	82	933 414	396 456	395 392
» 1901	180 695	19	385 783	55	125 780	20	62 981	48	16 901	92	772 142	34	557 363	254 931	353 156
» 1902	158 024	53	381 989	97	123 543	76	44 556	63	33 843	89	741 958	78	692 290	304 885	201 715
» 1903	533 958	24	431 453	55	128 682	12	45 476	40	34 212	55	1 173 782	86	1 270 575	572 559	402 105
» 1904	501 309	02	448 896	45	131 037	02	62 852	10	34 791	64	1 178 866	23	1 031 842	512 618	430 086
» 1905	527 813	04	500 513	12	130 131	92	43 731	53	104 780	87	1 306 970	48	815 030	378 131	342 176
Summittaisia tietoja vuodelta 1906	482 015	18	501 208	58	135 297	52	31 595	17	54 181	68	1 208 076	95	988 211	489 436	407 548

1) Metsänhoitovirkamiesten palkkoihin on vuodesta 1903 pantu myöskin metsänhoitajia avustamaan tilapäisesti mää-

2) Kaikenlaisiin kustannuksiin on luettu virkatalojen ja metsänvartiotorppain kunnossapito-kustannukset, kaluston

T u l o t.																	
tuita metsäntuotteita.																	
Tappio.	Voitto.	Summa tuloja.		Korvauksia luvun karsi- misesta, hakkausten val- vonnasta ja puuden han- kimisesta rautateille var- ten, puutavarainman korkeita y. m. tuloja.	Torpanverojen raha-arvo.	Vuokramaksuja kyö- mästä, tontteista, palsta- tiloista, latumasta, kalas- tuksesta y. m.		Metsäntuotteiden hinta.		Systejä, kalkeja, tervaa y. m., hehtolitraa.							
						Smc.	nt	Smc.	nt	Smc.	nt	Smc.	nt	Smc.	nt	Smc.	nt
5 154 10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	67 128 72	121 468 31	350 —	612 92	1 423 63	26 20	100 —	117 562 43	7 327 57	—	—	—	—	—	—	—	—
—	183 804 05	217 893 36	2 456 05	1 455 95	6 124 01	9 20	—	210 304 20	210 304 20	—	—	—	—	—	—	—	—
—	147 961 32	193 771 71	14 366 95	1 309 01	—	20 30	—	178 075 45	178 075 45	—	—	—	—	—	—	—	—
8 171 76	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	385 568 23	541 523 87	23 297 01	4 801 51	285 20	155 70	513 269 65	162 685 33	513 269 65	—	—	—	—	—	—	—	—
—	139 974 32	172 431 88	9 134 90	774 10	10 015 49	326 45	155 70	331 141 47	162 685 33	—	—	—	—	—	—	—	—
—	315 282 33	342 183 81	7 468 45	1 061 37	10 015 49	252 75	155 70	213 502 96	331 141 47	—	—	—	—	—	—	—	—
—	199 940 77	222 229 13	9 690 61	173 70	9 690 61	196 35	155 70	361 374 12	213 502 96	—	—	—	—	—	—	—	—
8 677 97	—	—	—	—	—	—	—	—	361 374 12	—	—	—	—	—	—	—	—
—	956 210 05	1 108 389 25	36 309 45	2 294 37	36 309 45	1 081 55	1 068 703 88	104 684 42	1 068 703 88	—	—	—	—	—	—	—	—
—	89 873 20	108 465 97	3 778 55	—	3 778 55	3	1 081 55	45 092 14	104 684 42	—	—	—	—	—	—	—	—
—	30 685 14	46 643 09	1 451 81	26 14	1 451 81	69	1 081 55	115 164 27	45 092 14	—	—	—	—	—	—	—	—
—	72 797 86	120 691 05	5 384 92	41 16	5 384 92	100 70	1 081 55	931 82	115 164 27	—	—	—	—	—	—	—	—
20 594 21	—	960 62	—	28 80	—	—	—	—	931 82	—	—	—	—	—	—	—	—
6 391 70	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	166 370 29	276 760 73	10 619 28	96 10	10 619 28	172 70	265 872 65	2 765 009 82	265 872 65	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2 221 850 06	2 913 070 71	86 751 12	42 905 34	86 751 12	18 404 43	2 765 009 82	18 404 43	2 765 009 82	—	—	—	—	—	—	—	—
—	4 256 555 49	5 008 753 31	144 324 84	44 079 77	144 324 84	21 355 81	4 798 992 89	21 355 81	4 798 992 89	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2 750 314 19	3 552 456 53	148 441 96	42 608 08	148 441 96	22 846 26	3 308 560 23	22 846 26	3 308 560 23	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2 950 452 75	3 692 411 53	160 283 28	43 794 85	160 283 28	21 154 96	3 467 178 44	21 154 96	3 467 178 44	—	—	—	—	—	—	—	—
—	5 356 031 33	6 529 814 19	280 244 53	44 127 89	280 244 53	22 686 09	6 182 755 68	22 686 09	6 182 755 68	—	—	—	—	—	—	—	—
—	4 940 982 04	6 119 868 27	521 063 04	43 238 82	521 063 04	23 123 68	5 532 442 73	23 123 68	5 532 442 73	—	—	—	—	—	—	—	—
—	3 485 725 92	4 792 696 40	340 040 57	40 497 52	340 040 57	20 991 05	4 391 167 26	20 991 05	4 391 167 26	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	5 546 315 88	6 754 392 83	473 890 48	62 696 29	473 890 48	22 424 25	6 195 381 81	22 424 25	6 195 381 81	—	—	—	—	—	—	—	—

rättyjen metsäkonduktöörien palkkiot ja matkakustannukset.

hankkiminen hoitoalueisiin, lauttaustentarkastelijain ja uskottujen miesten palkkiot, palovakuutusmaksut y. m.

O i k a i s u j a :

Sivu 7, » 2 tekstissä on: 7,641,019, pitää olla: 7,641,020.

» 8, rivillä: Haapajärvi 24,180, pitää olla: Haapajärvi 24,188.

» 30, rivillä: à 0:3,5—0:05, pitää olla: 0:03,5—0:5.

» 31, rivillä 3 on: 47,809 mk 49 p., pitää olla: 47,807 mk 49 p.

» $\left. \begin{array}{l} 52 \\ 53 \end{array} \right\}$ rubriikissä: ja niiden aika, pitää olla: ja niiden aihe.